

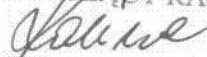
**Uchwała Nr XII/154/11
Rady Miejskiej w Czaplinku
z dnia 28 listopada 2011 r.**

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Czaplinek na lata 2011-2018

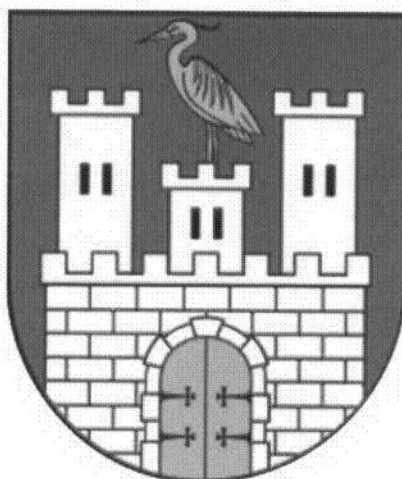
Na podstawie art. 18 ust 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.) oraz w związku z art. 17. ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2009 r. Nr 175 poz. 1362 ze zm.)
Rada Miejska w Czaplinku uchwala, co następuje:

- §1. Przyjmuje się „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Czaplinek na lata 2011-2018”, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.
- §2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Czaplinka.
- §3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Bogdan Kalina

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE CZAPLINEK NA LATA 2011 - 2018

Wstęp

Rozdział I. Charakterystyka gminy Czaplinek

1. Położenie administracyjne miasta.....	5
2. Charakterystyka ogólna miasta.....	5
3. Charakterystyka demograficzna Gminy Czaplinek	5

Rozdział II. Diagnoza sytuacji społecznej gminy

1. Ubóstwo	9
2. Wykluczenie społeczne	12
3. Bezrobocie.....	13
4. Uzależnienia i problemy z nimi związane.....	17
4.1. Alkoholizm	17
4.2. Narkomania	21
5. Niepełnosprawność i długotrwała choroba	23
6. Przemoc w rodzinie.....	24
7. Rodziny wielodzietne i niepełne	27
8. Problemy opiekuńczo-wychowawcze	28
8.1. Wspieranie rodziny w jej funkcjach opiekuńczo-wychowawczych	30
8.2. Poradnictwo specjalistyczne.....	30
8.3. Świetlica Środowiskowa.....	31
9. Rodzicielstwo zastępcze.....	32
10. Problemy osób starszych.....	35
10.1. Pomoc materialna, pomoc w naturze i poradnictwo	36
11. Bezpieczeństwo publiczne	37
11.1. Policja	37
11.2. Straż Miejska	45
11.3. Ochotnicza Straż Pożarna	48
12. Oświata.....	51
12.1. Pracownicy gminnych szkół i przedszkoli.....	55
12.2. Finansowanie szkół i przedszkoli	56
12.3. Programy realizowane w szkołach	58
12.4. Remonty w szkołach.....	60
12.5. Dowożenie uczniów do szkół	62

Rozdział III. Pomoc społeczna na poziomie gminy

1. Podstawy prawne pomocy społecznej	63
2. Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	80
3. Organizacje pozarządowe	86

Rozdział IV. Analiza SWOT

1. Analiza mocnych i słabych stron gminy w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.....	92
--	----

Rozdział V. Sposoby rozwiązywania problemów społecznych

1. Misja strategii	95
2. Zasoby finansowe do realizacji strategii.....	101

Zakończenie i wnioski	103
Spis tabel.....	104
Spis wykresów	106

Wstęp

Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa winna koncentrować swoją aktywność na zapewnianiu bezpieczeństwa socjalnego grupom wysokiego ryzyka, jak również na usamodzielnianiu osób i rodzin pozostających w trudnej sytuacji życiowej. Aktywne działania powinny zmierzać konsekwentnie do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Aby pomoc społeczna była realizowana prawidłowo i efektywnie konieczne jest rzetelne rozeznanie sytuacji społecznej mieszkańców danego rejonu, zdefiniowanie i wyjaśnienie natury problemów oraz określenie dostępnych środków dla ich realizacji. Dokładna identyfikacja niezaspokojonych potrzeb społecznych pozwala ustalić priorytety, osiągalne cele i adekwatne kierunki działania; stwarza podstawy do kreowania właściwej polityki społecznej.

Obowiązek zapewnienia realizacji zadań pomocy społecznej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego, do których należy m.in. opracowanie i realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wspierania osób niepełnosprawnych w ramach programów, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka z resztą społeczności.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jako realizator zadań pomocy społecznej w Czaplinku opracował Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Czaplinek na lata 2011–2018 zgodnie z art. 17 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j.Dz.U. z 2009 r., Nr 175, poz. 1362) - dokument programowy zawierający propozycje kierunków rozwoju pomocy społecznej w gminie. Przedstawiona strategia to próba całościowego opisu potrzeb z zakresu polityki społecznej.

Strategia zawiera diagnozę sytuacji społecznej miasta i gminy, problemy społeczne, stopień i sposoby zaspokojenia potrzeb. Opracowanie opiera się na analizach, opracowaniach własnych oraz materiałach statystycznych charakteryzujących beneficjentów (odbiorców) pomocy społecznej. Strategia uwzględnia najważniejsze problemy społeczne w mieście, systematyzuje potrzeby w zakresie pomocy społecznej, przedstawia propozycje rozwiązań w perspektywie do 2018 roku. Strategia uwzględnia przede wszystkim problemy mieszkańców najbardziej narażonych na wykluczenie społeczne i przedstawia projekty rozwiązań systemowych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Opracowanie zawiera najważniejsze dane statystyczne charakterystyczne dla gminy, które określają profil społeczno-demograficzny mieszkańców. Porównanie tendencji i pewnych prawidłowości pojawiających się na przestrzeni kilku lat pozwoliło określić potrzeby społeczne mieszkańców, ich zakres i skalę. Diagnozą zostały objęte najważniejsze problemy społeczne oraz szeroka sfera życia społecznego, a zwłaszcza takie zjawiska, jak: ubóstwo, bezrobocie, sytuacja rodzin wielodzietnych, niepełnych, przemoc w rodzinie, bezdomność, problemy alkoholowe, niepełnosprawność, problemy osób starszych i chorych

oraz problemy dotyczące bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Zebrane informacje pozwoliły nakreślić charakterystyczne procesy społeczne zachodzące w gminie oraz wskazać stopień zaspokojenia potrzeb mieszkańców w sferze pomocy społecznej, a na ich podstawie sformułowano katalog usług priorytetowych do zrealizowania w kolejnych latach, tak aby zakreślony cel integracji społecznej stawał się rzeczywiście odczuwalny.

W pracach nad strategią uczestniczyły następujące osoby:

1. **Czernikiewicz Adam** - Inspektor ds. gospodarki wodnej i ochrony przeciwpożarowej Urzędu Miejskiego w Czaplinku;
2. **Federowiat-Nowacka Małgorzata** - Kierownik Referatu Planowania i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Czaplinku ;
3. **Kornacki Arkadiusz** - Komendant Komisarjatu Policji w Czaplinku;
4. **Leśniewicz Ryszard** - Komendant Straży Miejskiej;
5. **Lipińska Wanda** - Inspektor ds. oświaty Urzędu Miejskiego w Czaplinku;
6. **Łomaszewicz Zdzisław** - Przewodniczący Komisji Problemów Społecznych i Bezpieczeństwa Publicznego Rady Miejskiej w Czaplinku;
7. **Mikula-Młynarczyk Katarzyna** - Specjalista Pracy Socjalnej Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czaplinku;
8. **Nowacka Małgorzata** - Koordynator ds. prowadzenie dokumentacji GKPiRPA;
9. **Turczyk Małgorzata** - Zastępca Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czaplinku.

Rozdział I Charakterystyka gminy Czaplinek

1. Położenie administracyjne miasta

Gmina Czaplinek położona jest w samym centrum krainy geograficznej - Pojezierze Drawskie, w Powiecie Drawskim, w południowo-wschodniej części województwa zachodniopomorskiego. Czaplinek - siedziba władz miasta i gminy, znajduje się w centrum nie tylko Ziemi Czaplineckiej, ale całego Pojezierza Drawskiego. Czaplinek położony jest w środkowym punkcie gminy i pełni ważną rolę dla całego regionu: gospodarczą, zaopatrzeniową, kulturalną, turystyczną i komunikacyjną. Tutaj droga krajowa nr 20 krzyżuje się z drogami wojewódzkimi do Kołobrzegu, Wałcza, Mirosławca i Barwic, jest też stacja kolejowa PKP zapewniająca połączenie ze Szczecinem i Szczecinkiem.

Atutem Czaplinka jest położenie, pomiędzy jeziorami Drawsko, Czaplino, Natlino, Młyńskie i Pławieńskie - to prawdziwe centrum Pojezierza Drawskiego. Charakterystyczne formy polodowcowe, świetnie zachowane i ogromnie urozmaicone sprawiają, że Pojezierze Drawskie zaliczone zostało do najbardziej atrakcyjnych turystycznie (I grupa) regionów Polski. Na terenie naszej gminy mamy największą i najpełniejszą koncentrację form polodowcowych (jeziora, wały moren czołowych, przełomy rzeczne, sandry) znajdujące się na całym Pojezierzu Drawskim. Te poważne i atrakcyjne atuty sprawiają, że Czaplinek to zdecydowanie ponadregionalny, ogólnopolski region turystyczny - głównie żeglarski i kajakowy, a w ostatnich latach, także turystyki rowerowej i pieszej. Slogan marketingowy - „Czaplinek perła Pojezierza Drawskiego” trafnie i prawdziwie podkreśla urok naszej gminy.

2. Charakterystyka ogólna miasta

Czaplinek jest miastem skupiającym ważniejsze urzędy i instytucje o zasięgu lokalnym tj. Urząd Miejski, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej „Medyk” i „Eskulap”, Urząd Pocztowy. Miasto stanowi ważny ośrodek przemysłowy, prowadzi tu swoją działalność większość firm zlokalizowanych na terenie gminy, między innymi Kabel Technik Polska Spółka z o.o., Rimaster Spółka z o.o., Tur-Plast Czaplinek, BS Spółka z o.o., Zakład Przemysłu Drzewnego. Dominujący jest przemysł elektroniczny, oprócz tego drzewny i usługi turystyczne. W gminie działają dwie szkoły podstawowe (w Czaplinku i Broczynie), gimnazjum, szkoła ponadgimnazjalna oraz dwa przedszkola. Miasto posiada dobrze rozwiniętą bazę sportową, co stwarza warunki rozwoju i popularyzacji sportu wśród mieszkańców oraz umożliwia organizację imprez sportowo-rekreacyjnych.

3. Charakterystyka demograficzna Gminy Czaplinek

Z danych ewidencji ludności prowadzonej przez Urząd Miejski wynika, że na terenie Gminy Czaplinek 31 grudnia 2010 r. zamieszkiwało 11.984 osoby. Liczba ludności w gminie od lat

systematycznie maleje. Od 2007 r. zmniejszyła się o 163 osoby i ma charakter trwałej tendencji rosnącej.

Tabela nr 1. Liczba ludności Gminy Czaplinek w latach 2007-2011

Rok	Liczba ludności ogółem	kobiety	mężczyźni
2007	12 147	6 201	5 946
2008	12 014	6 141	5 873
2009	11 990	6 117	5 873
2010	11 984	6 126	5 858

Źródło: materiały statystyczne Urzędu Miejskiego w Czaplinku

Wykres nr 1. Liczba ludności w Gminie Czaplinek w latach 2007-2011

Źródło: materiały statystyczne Urzędu Miejskiego w Czaplinku

Spadek liczby mieszkańców następuje wskutek ujemnego przyrostu naturalnego oraz ujemnego salda migracji. W ciągu ostatnich lat saldo migracji jest ujemne, oznacza to, że więcej osób wyprowadza się z gminy niż osiedla się w niej. Zjawisko to związane jest przede wszystkim z wyjazdami w poszukiwaniu pracy, poza granicę gminy i państwa.

Tabela nr 2. Ludność Gminy Czaplinek w 2010 r.

Ludność				Kobiety na 100 mężczyzn	Współczynnik przyrostu naturalnego
Ogółem	mężczyźni	kobiety	Na 1 km ²		
11 984	5 858	6 126	32	104,57	- 0,33 promila

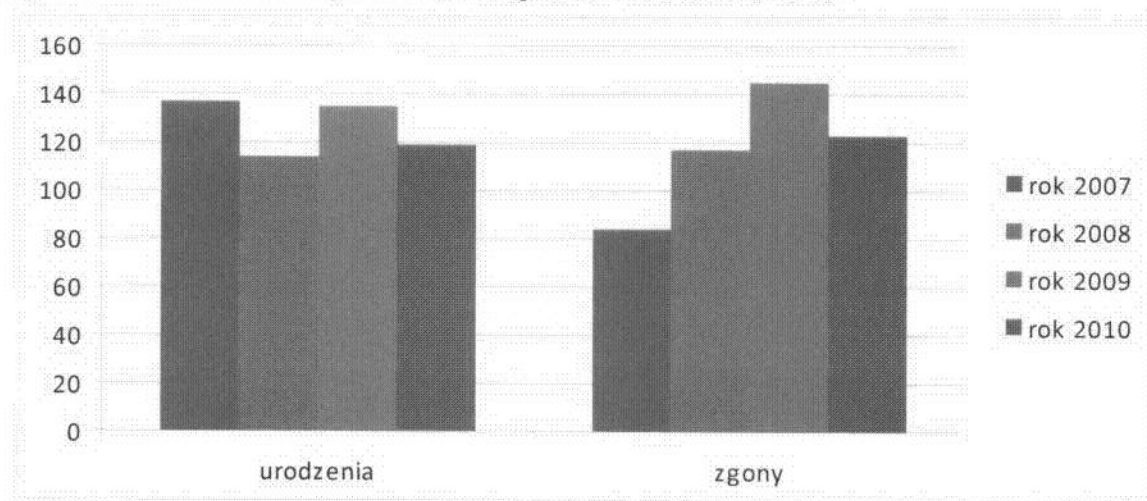
Źródło: materiały statystyczne Urzędu Miejskiego w Czaplinku

Tabela nr 3. Ruch naturalny w Gminie Czaplinek w latach 2007-2010

Rok	Urodzenia	Zgony	Saldo ruchu naturalnego
Rok 2007	137	84	+ 53
Rok 2008	114	117	- 3
Rok 2009	135	145	- 10
Rok 2010	119	123	- 4

Źródło: materiały statystyczne Urzędu Miejskiego w Czaplinku

Wykres nr 2. Ruch naturalny w Gminie Czaplinek w latach 2007-2010

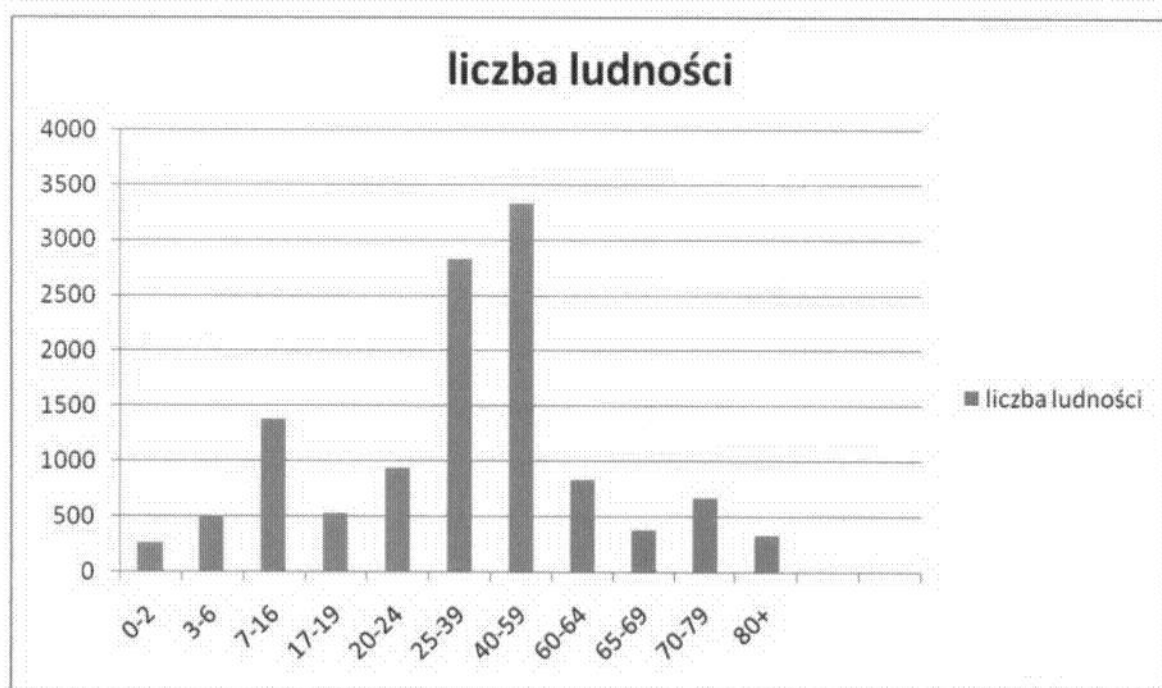
Źródło: materiały statystyczne Urzędu Miejskiego w Czaplinku

Tabela nr 4. Struktura ludności według grup wiekowych w 2010 r.

grupy wiekowe	ogółem		kobiety		mężczyźni	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%
0-2	255	2,13	122	1,99	133	2,27
3-6	501	4,18	245	4,00	256	4,38
7-16	1 381	11,53	693	11,32	688	11,76
17-19	524	4,38	251	4,10	273	4,67
20-24	938	7,83	474	7,74	464	7,93
25-39	2 829	23,63	1 417	23,15	1 429	24,42
40-59	3 339	27,89	1 673	27,33	1 686	28,82
60-64	833	6,96	437	7,14	396	6,77
65-69	373	3,12	198	3,23	175	2,99
70-79	669	5,59	402	6,57	267	4,56
80+	331	2,76	247	4,03	84	1,44
razem	11 973	100%	6 122	100%	5 851	100%

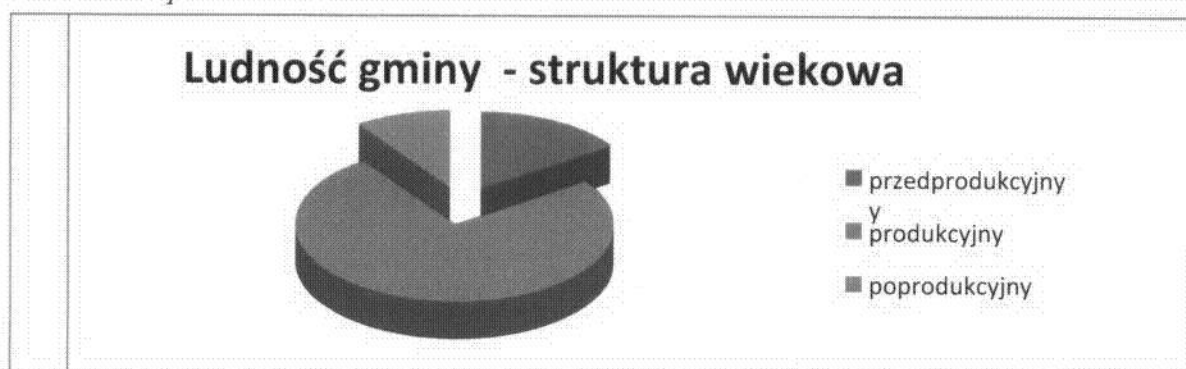
Źródło: materiały statystyczne Urzędu Miejskiego w Czaplinku

Wykres nr 3. Struktura ludności według grup wiekowych w 2010 r.

Źródło: materiały statystyczne Urzędu Miejskiego w Czaplinku

Wykres nr 4. Ludność gminy w podziale na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny, poprodukcyjny – procentowo

Źródło: materiały statystyczne Urzędu Miejskiego w Czaplinku

Gminę Czaplinek charakteryzuje stosunkowo wysoki udział ludności w wieku produkcyjnym i wynosi on blisko 67% i niski w wieku przedprodukcyjnym, który wynosi 17,84%. Przyjęto, że wiek produkcyjny dla mężczyzn to 17-64 lata, dla kobiet 17-59 lat.

Rozdział II Diagnoza sytuacji społecznej gminy

1. Ubóstwo

Ubóstwo jest globalnym problemem dotyczącym cały świat. Na przestrzeni wieków przybierało ono różny zasięg oraz różne formy. Według sformułowanej w 1984 r. i obowiązującej nadal w Unii Europejskiej definicji o charakterze koncepcyjnym – „ubóstwo odnosi się do osób,

rodzin lub grup osób, których zasoby (materialne, kulturowe i społeczne) są ograniczone w takim stopniu, że wyklucza to je z minimalnego sposobu życia w kraju, w którym mieszkają”.

Według danych szacunkowych 2/3 populacji świata żyje w ubóstwie, a aż 1/5 w skrajnej nędzy. Ubóstwo jest niezwykle złożonym problemem, dlatego walka z nim jest bardzo trudna.

Podstawę wyznaczania **granicy ubóstwa skrajnego** stanowi szacowane przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych *minimum egzystencji*. Minimum egzystencji jest modelem zaspokajania potrzeb bytowo-konsumpcyjnych na bardzo niskim poziomie. Koszyk minimum egzystencji uwzględnia te potrzeby, których zaspokojenie nie może być odłożone w czasie, a konsumpcja niższa od tego poziomu prowadzi do biologicznej i społecznej degradacji.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ogółu gospodarstw domowych.

Ustawowa granica ubóstwa to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej. Prawo do świadczeń pieniężnych przysługuje osobom i rodzinom, których posiadane dochody nie przekraczają kryteriów dochodowych ustalonych w oparciu o próg interwencji socjalnej. Od dnia 1 października 2006 r. dla osoby samotnie gospodarującej jest nim dochód nie przekraczający kwoty 477 zł, natomiast dla osoby w rodzinie – kwota 351 zł.

Tabela nr 5. Zagrożenie ubóstwem w Polsce w latach 2000 – 2010 (według przyjętych w danym roku granic ubóstwa)

Granice ubóstwa	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	% osób w gospodarstwach domowych										
Skrajnego	8,1	9,5	11,1	10,9	11,8	12,3	7,8	6,6	5,6	5,7	5,7
Relatywnego	17,1	17,0	18,4	20,4	20,3	18,1	17,7	17,3	17,6	17,3	17,1
Ustawowego	13,6	15,0	18,5	18,1	19,2	18,1	15,1	14,6	10,6	8,3	7,3

Źródło: Szacunki GUS na podstawie badania budżetów gospodarstw domowych.

W Polsce od lat nie zmienia się społeczna mapa zagrożenia ubóstwem. Czynnikiem głównie decydującym o sytuacji materialnej jednostki i jej rodziny, jest miejsce zajmowane na rynku pracy. Tak więc ubóstwem zagrożone są przede wszystkim osoby i rodziny osób bezrobotnych.

W 2010 roku w gospodarstwach domowych posiadających w swoim składzie co najmniej 1 osobę bezrobotną poniżej ustawowej granicy ubóstwa żyło ok. 16% osób, natomiast w gospodarstwach bez osób bezrobotnych – ok. 5%. Stopa ubóstwa skrajnego wynosiła odpowiednio - ok. 14% i ok. 4%.

Zasięg ubóstwa jest wyraźnie zróżnicowany w zależności od grupy społeczno-ekonomicznej, a więc w zależności od przeważającego źródła utrzymania. W najtrudniejszej sytuacji były rodziny

utrzymujące się głównie ze świadczeń społecznych innych niż emerytury i renty (stopa ubóstwa ustawowego - 36%, skrajnego - 30%).

Bardziej niż przeciętnie narażeni na ubóstwo są członkowie gospodarstw, których podstawę utrzymania stanowiły renty (ok. 10% osób – zarówno w sferze ubóstwa ustawowego, jak i skrajnego) oraz gospodarstwa rolników (ok. 12% osób poniżej tzw. ustawowej granicy ubóstwa i ok. 9% osób żyjących poniżej minimum egzystencji). Pauperyzacji sprzyja również wykonywanie niskopłatnej pracy. Dotyczy to przede wszystkim osób o niskim poziomie wykształcenia, które pracują na stanowiskach robotniczych.

W rodzinach, których główny strumień dochodów pochodził z pracy najemnej na stanowisku robotniczym, stopa ubóstwa ustawowego wyniosła ok. 11% (wobec ok. 1,5% wśród gospodarstw utrzymujących się głównie z pracy najemnej na stanowiskach nierobotniczych), natomiast stopa ubóstwa skrajnego kształtowała się na poziomie ok. 8% (wobec ok. 1% wśród gospodarstw utrzymujących się głównie z pracy najemnej na stanowiskach nierobotniczych).

Wykształcenie podstawowe i niepełne podstawowe jest głównym i trwałym elementem, który stymuluje i stagnuje ubóstwo, niezależnie od tego, jaką miarą biedy się posłużymy. Wyższe wykształcenie głowy gospodarstwa domowego praktycznie eliminuje gospodarstwo domowe z populacji skrajnie ubogich (ok. 0,5% osób) oraz ze sfery ubóstwa ustawowego (ok. 1% ubogich); natomiast wśród gospodarstw domowych, w których głowa gospodarstwa ukończyła co najwyżej szkołę gimnazjalną stopa ubóstwa ustawowego wynosiła ok. 17%, a stopa ubóstwa skrajnego - ok. 15%; w przypadku, gdy głowa gospodarstwa domowego posiadała wykształcenie zasadnicze zawodowe, wartości tych wskaźników wyniosły odpowiednio: 10% i ok. 7,5%.

W Polsce zagrożenie ubóstwem dzieci i młodzieży jest znacznie silniejsze niż dorosłych. W 2010 r. ok. 12% dzieci do lat 18 wchodziło w skład gospodarstw, w których poziom wydatków był niższy od ustawowej granicy ubóstwa. W gospodarstwach, których wydatki były niższe od minimum egzystencji żyło natomiast ponad 8% osób poniżej 18 roku życia.

W konsekwencji w 2010 r. dzieci i młodzież do lat 18 stanowiły ok. 1/3 populacji zagrożonej skrajnym ubóstwem.

Grupę najbardziej zagrożoną ubóstwem stanowią rodziny wielodzietne. Już przy liczbie dzieci większej od 2 odsetek ubogich, niezależnie od przyjętego progu ubóstwa, przekracza przeciętną. Wśród małżeństw i związków wielodzietnych z co najmniej czworgiem dzieci na utrzymaniu - ok. 34% osób żyło w sferze ubóstwa ustawowego i ok. 24% w sferze ubóstwa skrajnego. Dane te odnoszą się do roku 2010. Osoby z rodzin niepełnych były we względnie lepszej sytuacji niż osoby z rodzin wielodzietnych. Wskaźnik zagrożenia ubóstwem ustawowym dla rodzin niepełnych wynosił ok. 10,5%, a wskaźnik zagrożenia ubóstwem skrajnym - ok. 8%. Do czynników zwiększających w rodzinie zagrożenie ubóstwem zaliczamy również obecność osób niepełnosprawnych. W najtrudniejszej sytuacji znajdują się rodziny z niepełnosprawnymi dziećmi oraz te, w których głową gospodarstwa jest osoba niepełnosprawna. Wśród gospodarstw domowych, których głową jest osoba niepełnosprawna stopa ubóstwa ustawowego wynosiła w 2010 r. nieco ponad

9%, a stopa ubóstwa skrajnego nieco poniżej 9%; natomiast wśród gospodarstw domowych, w których znajdowało się przynajmniej jedno dziecko do lat 16 posiadające orzeczenie o niepełnosprawności wskaźniki te wyniosły odpowiednio – ok. 16% i ok. 12%. Dane te przytaczane za Głównym Urzędem Statystycznym odnoszą się do obszaru Polski i stanowią odniesienie uogólnione do analizy w naszej gminie.

Wydaje się najbardziej wiarygodną, przyjętą na użytek strategii, miarą ubóstwa w gminie Czaplinek jest liczba rodzin objętych pomocą społeczną. Główną przyczyną przyznania pomocy korzystających z niej 835 rodzinach w roku 2010, było ubóstwo i bezrobocie. Pozostałe przyczyny przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela nr 6. Przyczyny przyznania świadczeń z pomocy społecznej w 2010 r.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
	ogółem	w tym na wsi	
ubóstwo	572	335	1814
sieroctwo	0	0	0
bezdomność	6	2	16
potrzeba ochrony macierzyństwa	113	73	579
w tym: wielodzietność	79	53	446
bezrobocie	527	295	1715
niepełnosprawność	219	115	606
długotrwała lub ciężka choroba	275	148	799
bezradność w sprawach opiek – wych. i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	136	72	557
w tym:			
rodziny niepełne	106	50	366
rodziny wielodzietne	38	24	236
przemoc w rodzinie	14	8	63
alkoholizm	103	52	272
narkomania	4	0	9
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	13	3	29
zdarzenie losowe	2	0	10
sytuacja kryzysowa	2	0	10

Źródło : materiały statystyczne MGOPS w Czaplinku

Jak wynika z powyższej tabeli bardzo często ubóstwu towarzyszą inne problemy i przyczyny ubiegania się o pomoc; chociażby problem niepełnosprawności czy długotrwałej choroby, które nie mogą być rozwiązane właśnie ze względu na ubóstwo (brak środków na zakup leków, żywności, opłaty mieszkaniowe, zakup opału, energii elektrycznej, itp.). Wiele rodzin wskazuje na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych; problem ten szczególnie dotyczy środowiska rodzin niepełnych. Jednak główną i najczęstszą przyczyną ubiegania się i korzystania z pomocy jest bezrobocie, które jest powodem złej sytuacji ekonomicznej i socjalno – bytowej tej grupy osób i ich rodzin, a w konsekwencji prowadzi do ubóstwa.

Brak możliwości zarobkowania to brak możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb materialnych rodziny, to brak perspektyw życiowych, to degradacja członka rodziny, rodziny, a konsekwencji społeczności lokalnej.

2. Wykluczenie społeczne

Zjawisko wykluczenia społecznego jest trudno definiowalne. Mamy bowiem do czynienia z kilkoma nakładającymi się wymiarami marginalizacji. Wykluczenie społeczne, które polega na niepodejmowaniu zwyczajowej i społecznie akceptowanej drogi życiowej lub wypadaniu z niej, dotyczy osób, rodzin lub grup ludności, które:

- żyją w niekorzystnych warunkach ekonomicznych (ubóstwo materialne),
- zostają dotknięte niekorzystnymi procesami społecznymi, wynikającymi z masowych i dynamicznych zmian rozwojowych, np. kryzysów, gwałtownego upadku branż czy regionów,
- nie zostały wyposażone w kapitał życiowy umożliwiający im: normalną pozycję społeczną, odpowiedni poziom kwalifikacji, wejście na rynek pracy lub założenie rodziny, co dodatkowo utrudnia dostosowywanie się do zmieniających się warunków społecznych i ekonomicznych,
- nie posiadają dostępu do odpowiednich instytucji pozwalających na wyposażenie w kapitał życiowy, jego rozwój i pomnażanie, co ma miejsce w wyniku niedorozwoju tych instytucji spowodowanego brakiem priorytetów, brakiem środków publicznych, niską efektywnością funkcjonowania,
- doświadczają przejawów dyskryminacji, zarówno wskutek niedorozwoju właściwego ustawodawstwa, jak i kulturowych uprzedzeń oraz stereotypów,
- posiadają cechy utrudniające im korzystanie z powszechnych zasobów społecznych ze względu na zaistnienie: niesprawności, uzależnienia, długotrwałej choroby albo innych cech indywidualnych,
- są przedmiotem niszczącego działania innych osób, np.: przemocy, szantażu, indoktrynacji.

Definicja wykluczenia społecznego przyjęta w dokumencie „Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski”:

„Wykluczenie społeczne to brak lub ograniczenie możliwości uczestnictwa, wpływania i korzystania z podstawowych instytucji publicznych i rynków, które powinny być dostępne dla wszystkich, a w szczególności dla osób ubogich”.

Wykluczenie społeczne jest powiązane w sposób istotny z występowaniem ubóstwa. Jednak nie da się postawić znaku równości między zjawiskiem ubóstwa a wykluczeniem społecznym.

Grupy poważnie zagrożone wykluczeniem społecznym w Polsce:

- dzieci i młodzież wypadająca z systemu szkolnego,
- osoby długookresowo bezrobotne,
- osoby opuszczające zakłady karne,
- niektóre kategorie ludności wiejskiej: pracownicy byłych Państwowych Gospodarstw Rolnych, chłopi nieprodukujący na rynek,
- osoby zagrożone eksmisją z zamieszkiwanych lokali,
- imigranci zarobkowi wchodzący do szarej strefy zatrudnienia,
- osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków,
- bezdomni,
- imigranci utrzymujący się z pracy nielegalnej,
- osoby należące do romskiej mniejszości etnicznej.
- osoby starsze.

Osoby ubogie nie muszą być wykluczone i odwrotnie – osoby wykluczone niekoniecznie są ubogie.

3. Bezrobocie

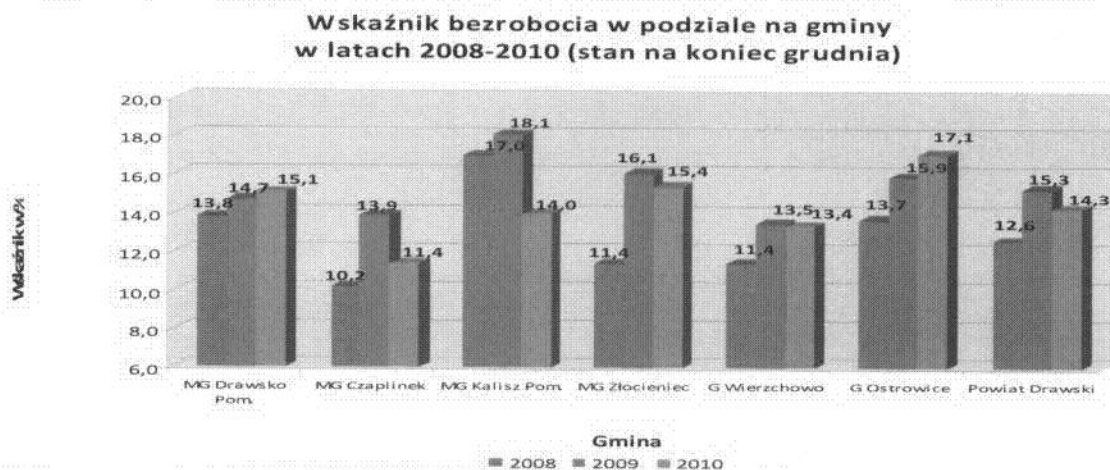
Praca zawodowa jest zasadniczą częścią ludzkiego życia, obok rodziny znajduje się na czele hierarchii wartości życiowych ważnych dla człowieka. Dla jednych ma ona charakter czysto instrumentalny, traktowana jest zadaniowo. Inni postrzegają ją jako „zło konieczne”, obowiązek który muszą wypełnić. Są też i tacy, którzy dzięki pracy realizują się, czują satysfakcję z tego co robią. Dla wielu ludzi jest sensem życia. Praca zawodowa nabiera w życiu człowieka ogromnej wagi, ponieważ pozwala na zaspokojenie wielu potrzeb. Jest źródłem dochodu, i powinna zapewnić godziwą egzystencję pracownikowi oraz jego rodzinie. Daje poczucie stabilizacji oraz bezpieczeństwa. Podnosi poczucie własnej wartości oraz umożliwia samorealizację. Większość ludzi chce mieć poczucie, że robi coś społecznie ważnego i docenianego, dzięki temu zachowują swoją tożsamość i niezależność. Praca wzbogaca doświadczenie życiowe człowieka. Podnoszenie kwalifikacji, kompetencji zawodowych daje pewność siebie, szacunek otoczenia, zadowolenie. Zadowolenie z pracy wynika z tego, że człowiek realizuje poprzez pracę cele zgodne ze swoimi pragnieniami. Idealną sytuacją jest wówczas, gdy zadowolenie z pracy wiąże się z zadowoleniem z materialnych oraz psychospołecznych warunków pracy. Możliwość kontaktów z ludźmi w miejscu pracy wpływa na ogólne samopoczucie i zaspokaja wiele potrzeb społecznych. Transformacja systemowa i gospodarcza na początku lat dziewięćdziesiątych przyniosła wiele zmian. Na polski rynek pracy największy wpływ miało zahamowanie tempa wzrostu gospodarczego w przemyśle ciężkim, surowcowym oraz w budownictwie. Zmiany te m.in. spowodowały kształtowanie się bezrobocia restrukturyzacyjnego, które może przejść w strukturalne. Jego charakterystyczną cechą jest wysoka stopa bezrobocia oraz długi czas pozostawania bez pracy tych samych ludzi, co wynika z braku elastyczności, mobilności, braku odpowiednich kwalifikacji umożliwiających znalezienie zatrudnienia

na zmieniającym się rynku pracy. Wśród osób bezrobotnych można zauważyć występowanie zjawiska wyuczonej bezradności. Bezrobotni tracą wiarę w to, że podjęte przez nich działania wpłyną na poprawę ich położenia, w rezultacie nie podejmują działań mających na celu poprawę ich sytuacji. Osoby pozostające bez pracy przez dłuższy okres zagrożone są ubóstwem, a z upływem lat ich szanse na znalezienie zatrudnienia maleją. Ma to wpływ na pogorszenie sytuacji ekonomicznej osoby bezrobotnej i jej bliskich. Rodzina nie może należycie pełnić funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Przy ograniczonych środkach materialnych pojawia się problem niedożywienia, wyposażenia w niezbędne pomoce szkolne, uczestnictwa w zorganizowanych formach wypoczynku oraz dodatkowych zajęciach przez dzieci. Niski budżet rodzinny nie pozwala na zaspokojenie wydatków związanych z nauką dzieci, zwłaszcza jeśli musi być ona kontynuowana poza miejscem zamieszkania. Często oznacza to rezygnację z dalszego kształcenia oraz podjęcie przez dzieci pracy zarobkowej. Prowadzi to do sytuacji „patowej”, gdyż dziecko napotykając na takie same trudności jak rodzice, nie może znaleźć pracy. Brak pracy i niemożność kształcenia powodują bezczynność młodzieży, co w efekcie może prowadzić do dziedziczenia statusu bezrobotnego. Do psychologicznych konsekwencji bezrobocia należy zaliczyć: frustrację, poczucie marginalizacji oraz alienacji społecznej, spadek samooceny, bezsilność. Może prowadzić do załamań nerwowych, depresji, powstawania różnego rodzaju patologii, ma też ogromny wpływ na jakość życia.

Program działań przeciwdziałających bezrobociu powinien polegać na: prowadzeniu szkoleń i przekwalifikowaniu bezrobotnych, udzielaniu pożyczek na tworzenie małych przedsiębiorstw, aktywizacji zawodowej studentów, pracach interwencyjnych, robotach publicznych, monitorowaniu zmieniających się potrzeb rynku pracy. Należy podkreślić ogromną rolę urzędów pracy w rehabilitacji zawodowej osób bezrobotnych, które bez pomocy specjalistów nie potrafiłyby odnaleźć się na rynku pracy. Urząd pracy osobom bezrobotnym poszukującym pracy przedstawia oferty pracy, kieruje na staże, przygotowania zawodowe w miejscu pracy, szkolenia zawodowe. Osoby bezrobotne zarejestrowane w Urzędzie pracy mogą uczestniczyć w zajęciach organizowanych w Centrum Aktywizacji Zawodowej, spotkaniach indywidualnych i grupowych.

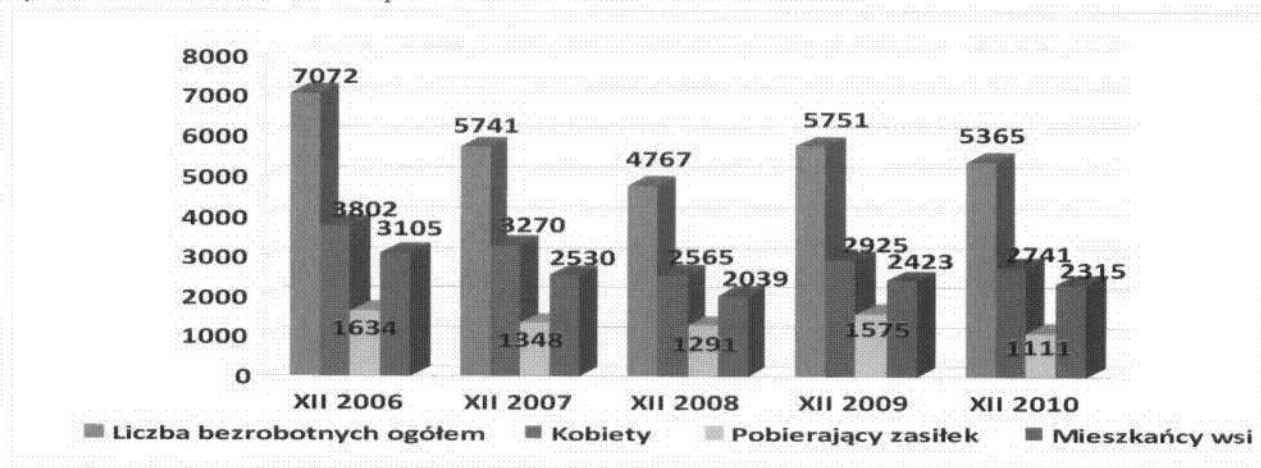
Przed czterema laty w powiecie drawskim było ponad 7 tys. bezrobotnych. Później ich liczba spadła poniżej 4 tys. Ale kryzys sprawił, że pod koniec 2009 r. liczba bezrobotnych zbliżała się do granicy 6 tys. osób.

Wykres nr 5. Wskaźnik bezrobocia

Źródło: materiały statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Drawsku Pomorskim

Wykres nr 6. Stan bezrobocia w powiecie drawskim w latach 2006-2010

Źródło: materiały statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Drawsku Pomorskim

Cały region, w tym Powiat Drawski i Gmina Czaplinek od lat dotknięty jest strukturalnym bezrobociem. Jak widać z wykresu %, wskaźnik bezrobocia Gminy Czaplinek jest najniższy w Powiecie Drawskim ale jest to jednak bezrobocie strukturalne nie odbiegające znacząco od innych gmin regionu. Z informacji otrzymanej z Powiatowego Urzędu Pracy wynika, że na przestrzeni ostatnich lat bezrobocie wyglądało następująco:

Tabela nr 7. Liczba osób bezrobotnych w Gminie Czaplinek w latach 2003 – 2011

Rok (stan na dzień 31 grudnia)	Ogółem		z prawem do zasiłku			zamieszkali na wsi		
	razem	kobiety	razem	% w stosunku do ogółu bezrobotnych	kobiety	razem	kobiety	% w stosunku do ogółu bezrobotnych
2003	1805	873	400	22	165	882	413	49
2004	1820	894	418	23	178	898	444	49
2005	1384	533	332	24	129	690	251	50
2006	1301	616	348	27	140	682	299	52
2007	959	473	273	28	117	499	244	52
2008	780	339	289	37	109	385	153	49
2009	1070	459	368	34	147	-	-	-
2010	874	361	226	26	93	-	-	-

Źródło: materiały statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Drawsku Pomorskim

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czaplinku wraz z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Drawsku Pomorskim od 2008 r. realizuje projekt systemowy „Szansa na przyszłość” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt ten realizują wszystkie gminy naszego powiatu. Uczestnikami programu mogą być osoby bezrobotne, nieaktywne zawodowo, zatrudnione, zagrożone wykluczeniem społecznym, które jednocześnie są osobami w wieku aktywności zawodowej korzystającymi ze świadczeń pomocy

społecznej. Celem projektu jest podniesienie „atrakcyjności” tych osób na rynku pracy poprzez podniesienie kwalifikacji lub zdobycie nowych umiejętności.

Uczestnicy biorą udział w warsztatach psychologicznych, zajęciach z doradcą zawodowym, zajęciach warsztatowych w zakresie umiejętności wychowawczych oraz w oparciu o własne predyspozycje dokonali wyboru kursów. Ośrodek jednocześnie zapewnił beneficjentom projektu wsparcie finansowe w formie zasiłków celowych.

Tabela nr 8. Realizacja projektu „Szansa na przyszłość” w latach 2008-2010

Rok	Liczba uczestników projektu	Budżet projektu	10% wkładu własnego gminy
2008	14 osób	127.277,00 zł	12.928,00 zł
2009	14 osób	152.490,00 zł	15.250,00 zł
2010	23 osoby	206.737,98 zł	23.126,81 zł

Źródło : materiały statystyczne MGOPS w Czaplinku

Od 2006 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w partnerstwie z Powiatowym Urzędem Pracy i Zakładem Gospodarki Komunalnej realizuje zadanie w zakresie prac społecznie użytecznych. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z 2005 roku kierownik ośrodka pomocy na podstawie porozumienia sporządza listę bezrobotnych, bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej mogących wykonywać prace społecznie użyteczne.

Tabela nr 9. Wykonywanie prac społecznie użytecznych na terenie gminy Czaplinek w latach 2008-2010

Rok	Liczba uczestników	Budżet prac-ogółem	40% wkładu własnego gminy
2007	113	86.136,00 zł	35.440,00 zł
2008	163	209.827,00 zł	83.930,00 zł
2009	120	218.667,00 zł	87.691,00 zł
2010	165	194.237,00 zł	77.705,00 zł

Źródło : materiały statystyczne MGOPS w Czaplinku

W 2010 roku Powiatowy Urząd Pracy uzyskał rekordowo wysoką kwotę 17 mln zł na łagodzenie skutków bezrobocia. To sprawiło, że bezrobocie ponownie się zmniejszyło.

Tabela nr 10. Prace interwencyjne na terenie gminy Czaplinek w latach 2008-2010

Rok	Liczba uczestników	Budżet prac	Refundacja PUP	Koszt Gminy Czaplinek
2008	36	244.090,00	96.792,00	147.298,00
2009	22	118.011,00	44.351,00	73.660,00
2010	41	193.313,00	97.429,00	95.884,00

Źródło : materiały statystyczne ZGK w Czaplinku

Tabela nr 11. Roboty publiczne na terenie gminy Czaplinek w latach 2008-2010

Rok	Liczba uczestników	Budżet prac	Refundacja PUP	Koszt Gminy Czaplinek
2008	61	259.966,00	207.219,00	52.747,00
2009	53	262.440,00	223.495,00	38.945,00
2010	72	613.824,00	524.286,00	89.538,00

Źródło : materiały statystyczne ZGK w Czaplinku

4. Uzależnienia i problemy z nimi związane

4.1. Alkoholizm

Według najnowszej klasyfikacji, zespół uzależnienia od alkoholu jest chorobą chroniczną i postępującą, która zaczyna się rozwijać bez świadomości osoby zainteresowanej. Polega na niekontrolowanym piciu napojów alkoholowych i może doprowadzić do przedwczesnej śmierci.

Charakteryzują ją przede wszystkim takie zjawiska jak:

- codzienne wypijanie alkoholu w celu utrzymania zadowalającego stanu psychiczno-fizycznego,
- regularne, lecz ograniczone do weekendów spożywanie alkoholu,
- ciągi picia występujące naprzemiennie z okresami trzeźwości,
- objawy abstynencyjne,
- utrata kontroli na picciem,
- nawroty picia po próbach utrzymania czasowej abstynencji.

Nadużywanie alkoholu bardzo często wynika z nieumiejętności radzenia sobie z problemami jakie niesie życie i w ostateczności prowadzi do fizycznego i psychicznego wyniszczenia jednostki. Nadmierne spożywanie alkoholu znajduje swoje odbicie nie tylko w życiu jednostki, ale także w życiu społeczeństwa. Problemy, których przyczyną jest alkohol mogą pojawić się w różnych dziedzinach. Można mówić o następstwach rodzinnych, problemach w pracy, łamaniu porządku publicznego, wchodzeniu w konflikt z prawem. Bardzo ważnym skutkiem nadużywania alkoholu jest pogarszanie się sytuacji ekonomicznej i społecznej rodziny. Nadużywanie alkoholu w Polsce jest jedną z głównych przyczyn rozwodów. Nie bez znaczenia jest wpływ alkoholizmu rodzica na rozwój dzieci, które żyją w atmosferze ciągłego niepokoju, lęku i napięcia. Uczą się destruktywnych dla siebie i otoczenia zachowań. W wyniku trudnych nabytych doświadczeń życiowych grozi im dezintegracja osobowości, manifestująca się w różnego typu zaburzeniach emocjonalnych. Nadużywanie alkoholu przyczynia się nie tylko do powstawania szkód społecznych, ale także wiąże się z problemami o charakterze zdrowotnym. Liczne wyniki badań wskazują także na występowanie niektórych zaburzeń somatycznych wśród osób intensywnie pijących.

Do najczęściej wymienianych należą:

- schorzenia systemu nerwowego;
- różne schorzenia układu pokarmowego, szczególnie wątroby, żołądka, trzustki; - choroby układu oddechowego zwłaszcza przewlekłe nieżyty oskrzeli, zapalenia płuc, gruźlica;
- choroby serca i naczyń krwionośnych;
- choroby nowotworowe, szczególnie górnych dróg oddechowych i przełyku;
- urazy w wyniku wypadków.

Realizacją zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień zajmuje się Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Celem działań komisji jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zwiększanie zdolności do radzenia sobie z istniejącymi problemami alkoholowymi. Komisja uprawniona jest również do podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu, obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

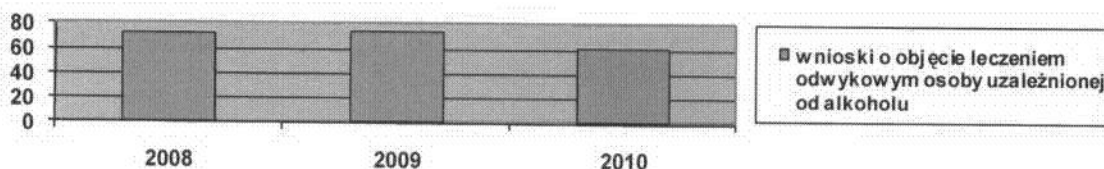
Podstawowym źródłem informacji na temat uzależnień są dane uzyskane z Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czaplinku. Poniżej przedstawiono wykresy zawierające szczegółowe informacje na temat uzależnienia od alkoholu występującego na terenie Gminy Czaplinek:

Tabela nr 12. Liczba przyjętych wniosków o objęcie leczeniem odwykowym osoby uzależnionej od alkoholu przez Gminną Komisję Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czaplinku

Liczba przyjętych wniosków		
2008	2009	2010
72	74	61

Źródło: informacje GKPirPA w Czaplinku

Wykres nr 7. Liczba przyjętych wniosków dotyczących objęcia leczeniem odwykowym osoby uzależnionej od alkoholu w latach 2008- 2010.

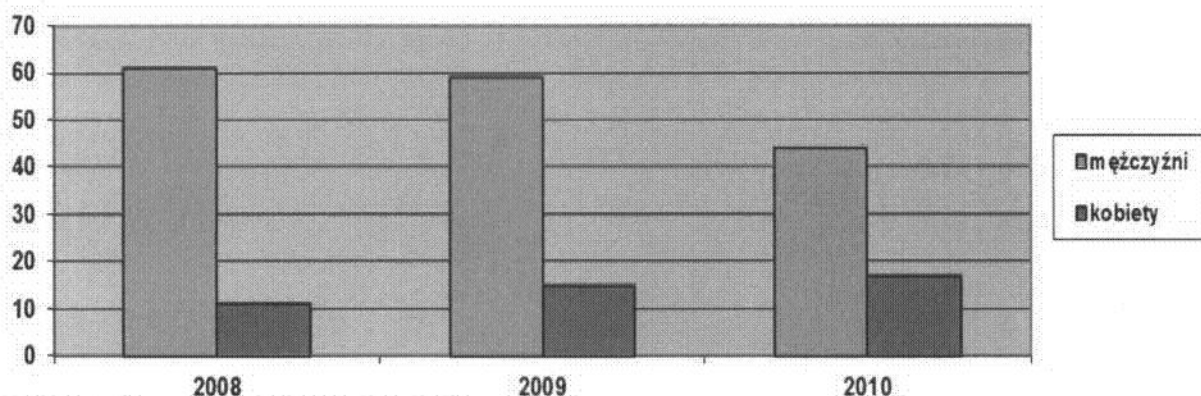
Źródło: informacje GKPirPA w Czaplinku

Tabela nr 13. Liczba osób uzależnionych zgłoszonych do GKPirPA - podział według płci

Rok	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI
2008	11	61
2009	15	59
2010	17	44

Źródło: informacje GKPirPA w Czaplinku

Wykres nr 8. Liczba osób uzależnionych zgłoszonych do GKPirPA - podział według płci

Źródło: informacje GKPirPA w Czaplinku

Również źródłem informacji na temat występującego uzależnienia od alkoholu na terenie gminy są dane uzyskane z Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czaplinku. Alkoholizm to przyczyna, z powodu której korzysta ze wsparcia ośrodka około 10% ogółu beneficjentów, jest to zjawisko bardzo niepokojące.

Tabela nr14. Liczba osób i rodzin objętych pomocą, w których występuje alkoholizm

Rok	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
	ogółem	w tym na wsi	
2008	116	67	287
2009	102	49	265
2010	103	52	272

Źródło : materiały statystyczne MGOPS w Czaplinku

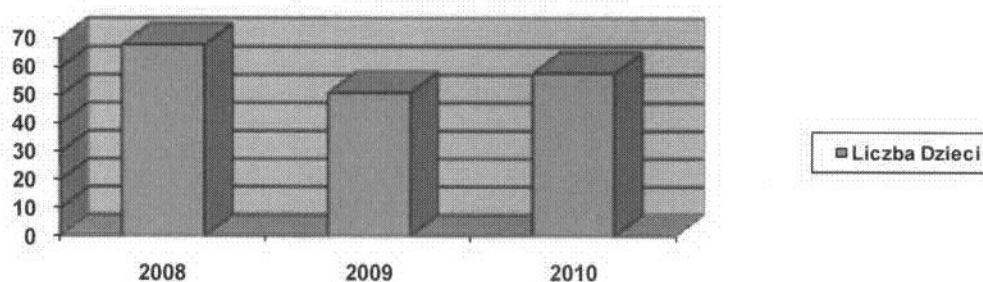
Jak wynika z przedstawionych danych problem uzależnienia na terenie Gminy dotyczy w większości przypadków mężczyzn. U mężczyzn obserwuje się wcześniejszy początek nadużywania alkoholu, większą ilość spożywanego alkoholu, więcej problemów wynikających z uzależnienia oraz powikłań somatycznych picia. Kobiety próbują dorównać mężczyznom jednak i w tej dziedzinie. Problem alkoholizmu wśród kobiet jest zjawiskiem coraz częstszym. Odsetek kobiet uzależnionych od alkoholu wzrasta. We wszystkich krajach, w których upowszechnia się tzw. zachodni styl życia, szybko narasta liczba kobiet uzależnionych, pijących w sposób szkodliwy. Zjawisko to dotyczy również Polski.

Tabela 15. Liczba dzieci wychowujących się w rodzinie z problemem alkoholowym

Rok	Liczba Dzieci
2008	68
2009	51
2010	58

Źródło: informacje GKPirPA w Czaplinku

Wykres nr 9. Liczba dzieci wychowujących się w rodzinie z problemem alkoholowym

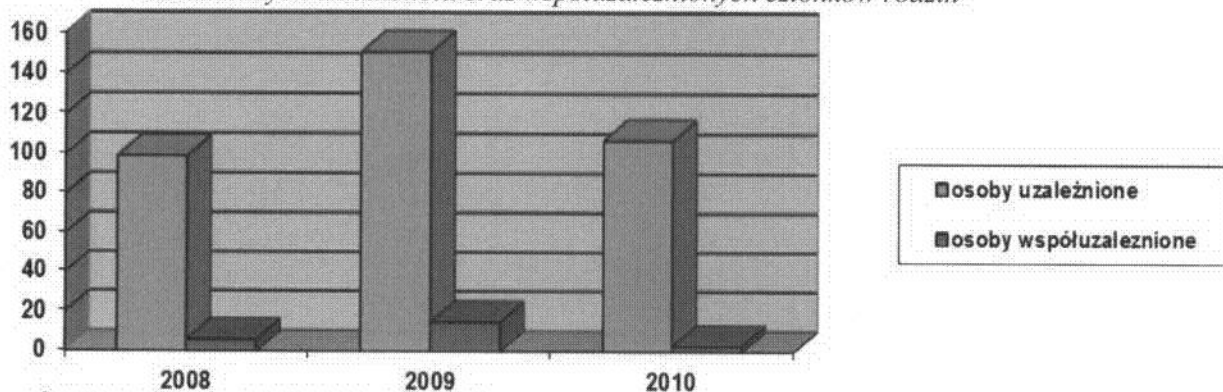
Alkoholizm rodziców jest dla dziecka źródłem wielu traumatycznych przeżyć, które działają z tym większą szkodą dla jego rozwoju, im jest ono młodsze. Dziecko, które nie ukończyło piątego roku życia jest całkowicie zależne od rodziców, stąd szczególnie dotkliwie odczuwa ono brak należytej opieki. Ponadto jest zupełnie bezbronne wobec wszelkich form nadużyć, jakich dopuszczają się względem niego rodzice. W przeciwieństwie do starszych dzieci nie potrafi się w żaden sposób bronić i nie może choćby na krótki czas samodzielnie opuścić domu. Często dzieci zaniedbywane przez rodziców przeżywają lęk przed odejściem lub śmiercią pijącego rodzica, są ofiarami ich werbalnej lub fizycznej agresji, świadkami ciągłych konfliktów, które nierzadko wiążą się z użyciem siły, wreszcie muszą przejść przez dramatyczne doświadczenie rozpadu rodziny. Sytuacja rodzinna często zmusza je do przejmowania obowiązków i zachowań właściwych osobom dorosłym, obciąża nadmiarem odpowiedzialności i poczuciem winy, a w efekcie bezpowrotnie odbiera im beztrioskie dzieciństwo.

Tabela 16. Liczba osób korzystających z porad udzielanych w Punkcie Konsultacyjnym dla osób uzależnionych od alkoholu oraz współuzależnionych członków rodzin

Rok	Osoby uzależnione	Osoby współuzależnione	Ogółem
2008	99	6	105
2009	151	15	166
2010	107	3	110

Źródło: informacje GKPiRPA w Czaplinku

Wykres nr 10. Liczba osób korzystających z porad udzielanych w Punkcie Konsultacyjnym dla osób uzależnionych od alkoholu oraz współuzależnionych członków rodzin

Źródło: informacje GKPiRPA w Czaplinku

Punkt Konsultacyjny prowadzony na terenie Gminy Czaplinek udziela porad osobom uzależnionym, osobom pijącym ryzykownie i szkodliwie oraz osobom z rodzin których członkiem jest osoba nadużywająca alkohol, na temat:

- możliwości podjęcia leczenia przez osoby uzależnione,
- terapii osób współuzależnionych,
- możliwości uzyskania pomocy w celu powstrzymania przemocy w rodzinie (w związku z nadużywaniem alkoholu przez członka rodziny),
- oraz motywuje osoby uzależnione, pijące ryzykownie i szkodliwie do abstynencji lub ograniczenia spożycia alkoholu.

4.2. Narkomania

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii realizowany jest na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, która wprowadziła obowiązek tworzenia takich programów.

Zadania tego programu, skierowane do osób i rodzin dotkniętych uzależnieniem, realizowane są głównie poprzez: zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem, pomoc rodzinom dotkniętym uzależnieniem oraz organizację zajęć profilaktycznych i stanowiących promocję alternatywnych form atrakcyjnego spędzania wolnego czasu.

Głównym zadaniem realizowanym przez Gminę w zakresie przeciwdziałania narkomanii było utworzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych oraz współuzależnionych członków rodzin.

W naszej gminie, gdzie dostęp do placówek leczenia odwykowego jest utrudniony, punkt jest miejscem pierwszego kontaktu dla osób szukających pomocy, a często może jedyną szansą na kontakt ze specjalistą. Zadaniem punktu jest informowanie i motywowanie oraz wspieranie osób, które chcą poradzić sobie z nałogiem, współuzależnieniem, czy przemocą w rodzinie.

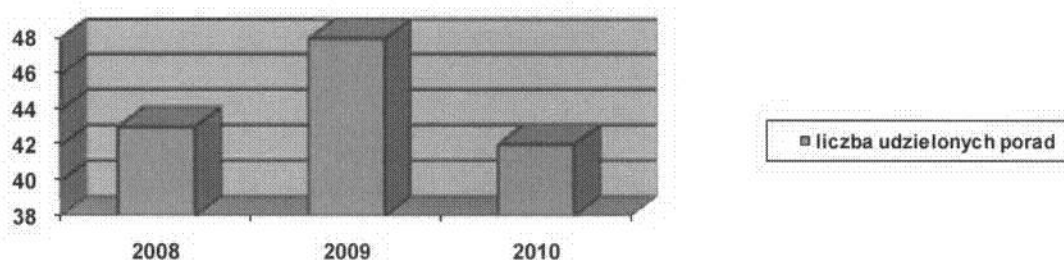
Porównanie danych dotyczących liczby zgłaszających się do punktu oferującego pomoc w postaci poradnictwa, wsparcia i terapii dla osób z problemem narkotykowym i ich rodzin wskazuje na istnienie problemu narkomanii na terenie gminy.

Tabela nr 17. Liczba osób korzystających z porad udzielanych w Punkcie Konsultacyjnym ds. narkomanii dla osób uzależnionych oraz współuzależnionych członków rodzin.

Rok	Liczba udzielonych porad
2008	43
2009	48
2010	42

Źródło: informacje GKP i RPA w Czaplinku

Wykres nr 11. Liczba osób korzystających z porad udzielanych w Punkcie Konsultacyjnym ds. narkomanii dla osób uzależnionych oraz współuzależnionych członków rodzin

Źródło: informacje GKPiRPA w Czaplinku

Z analizy danych MGOPS wynika, że znikoma liczba osób uzależnionych od narkotyków poszukuje wsparcia.

Tabela nr 18. Liczba osób i rodzin objętych pomocą, w których występuje problem narkomanii

Rok	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
	ogółem	w tym na wsi	
2008	2	1	2
2009	1	0	1
2010	4	0	9

Źródło : materiały statystyczne MGOPS w Czaplinku

Z posiadanych informacji można przypuszczać, że zjawisko narkomanii jest niezbadane dostatecznie i trudno jest określić dokładnie skalę tego zjawiska na terenie gminy.

5. Niepełnosprawność i długotrwała choroba

Niepełnosprawność to jedna z ważnych kwestii społecznych. Kalectwo, inwalidztwo, upośledzenie to tylko niektóre terminy jakie można spotkać w języku potocznym w odniesieniu do niepełnosprawności. Aby dokładnie zdefiniować termin niepełnosprawności należy wyjaśnić pojęcie sprawności. Sprawność jest to zdolność całego organizmu lub poszczególnych jego narządów do wypełniania właściwych im funkcji. Sprawność psychologiczna to zdolność do samodzielnego organizowania własnego działania. Dzięki temu człowiek może zaspokajać swoje potrzeby oraz wypełniać zadania narzucone przez społeczeństwo. WHO zdefiniowała niepełnosprawność jako wszelkie ograniczenie lub brak – wynikający z uszkodzenia – możliwości wykonywania czynności na poziomie uważanym za normalny dla człowieka. Uszkodzenie to wszelki brak lub anormalność psychologicznej, fizjologicznej lub anatomicznej struktury lub funkcji organizmu na skutek określonej wady wrodzonej lub urazu. Niepełnosprawność biologiczna to każde ograniczenie lub brak zdolności do wykonywania czynności w sposób i w zakresie uważanym za normalny dla człowieka. Upośledzenie (niepełnosprawność społeczna) oznacza mniej korzystną sytuację dla danej osoby, wynikającą z uszkodzenia lub niepełnosprawności, która ogranicza lub uniemożliwia wypełnianie ról

społecznych związanych z jej wiekiem, płcią oraz sytuacją społecznie-kulturową. Według definicji pochodzącej z ustawy z 27 sierpnia 1997 r. (Dz.U. 2011 nr 127 poz. 721) o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych niepełnosprawność jest to trwała lub okresowa niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodująca niezdolność do pracy. Na przestrzeni lat stosunek społeczeństwa do osób niepełnosprawnych uległ zmianie. „Podczłowiek, zagrożenie, istota godna pożałowania, duże dziecko” to tylko nieliczne określenia wyrażające stosunek społeczeństwa do osób niepełnosprawnych. Posiadają one jedną wspólną cechę mianowicie służą do oddzielenia osób niepełnosprawnych od „normalnej” części społeczeństwa. Ludzie „pełnosprawni” czują się lepiej kiedy w ich otoczeniu nie znajdują się osoby niepełnosprawne. Na podstawie licznych badań można stwierdzić, iż osoby niepełnosprawne zdecydowanie częściej budzą negatywne niż pozytywne emocje w porównaniu z osobami pełnosprawnymi. Wynika to z faktu, że zdecydowana część społeczeństwa posiada ograniczoną oraz zafałszowaną wiedzę o osobach niepełnosprawnych. Ludzie niechętnie nawiązują kontakt z osobami niepełnosprawnymi, można zaobserwować również postawę nacechowaną wrogością. Uprzedzenia społeczne wobec niepełnosprawnych występują z różną intensywnością w zależności od płci, wieku, wykształcenia, pozycji społecznej. Uprzedzenia społeczne utrudniają życie niepełnosprawnych gdyż: ograniczają możliwość nawiązania satysfakcjonujących kontaktów, przyczyniają się do tworzenia wielu sytuacji problemowych i uniemożliwiają ich rozwiązanie, przyczyniają się do pogłębiania posiadanej dysfunkcji oraz degradują psychologicznie i społecznie.

Dużą grupę klientów korzystających z pomocy społecznej stanowią osoby niepełnosprawne bądź rodziny, w których żyje osoba niepełnosprawna oraz rodziny, gdzie dominującym problemem jest długotrwała choroba. Przy czym powody korzystania z pomocy mogą się zależeć, dlatego w tej samej rodzinie równocześnie może występować problem niepełnosprawności, jak również problem długotrwałej choroby.

Na terenie gminy Czaplinek liczba rodzin ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności od kilku lat utrzymuje się na takim samym poziomie.

Tabela nr 19. Liczba rodzin ubiegających się o świadczenia z powodu niepełnosprawności i długotrwałej choroby

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		
	2008	2009	2010
niepełnosprawność	208	210	219
długotrwała lub ciężka choroba	253	258	275

Źródło : materiały statystyczne MGOPS w Czaplinku

Przyczyny korzystania z pomocy społecznej przez osoby niepełnosprawne i przewlekle chore są różnorodne. Część z tych osób objęta jest stałymi formami pomocy tj. otrzymują zasiłek stały.

Pomoc udzielana jest również w postaci zasiłków celowych z przeznaczeniem m.in. na: zakup leków, żywności, opału.

Tabela nr 20. Udzielone świadczenia - zasiłek stały

Rodzaj pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie		
	2008	2009	2010
zasiłki stałe	96	98	103

Źródło : materiały statystyczne MGOPS w Czaplinku

Stosunkowo liczna grupa osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych korzystająca z pomocy społecznej świadczy o ubóstwie tych osób i rodzin, oraz o ich szczególnie trudnej sytuacji ekonomicznej spowodowanej m.in. trudną sytuacją zdrowotną.

6. Przemoc w rodzinie

Przemoc jest zjawiskiem wieloaspektowym, dotyczy każdej grupy społecznej. Jest obecna w rodzinie, szkole, pracy, instytucjach oraz mediach. Ma ona ogromny wpływ na życie, zdrowie oraz psychikę osób nią dotkniętych. Przemoc jest zasadniczym problemem, a jej przeciwdziałanie oraz ochrona jej ofiar jest najważniejszym wyzwaniem współczesnego świata. Światowa Organizacja Zdrowia definiuje przemoc jako celowe użycie siły fizycznej, zagrażające lub rzeczywiste, przeciwko sobie, komuś innemu lub przeciwko grupie lub społeczności, co powoduje lub jest prawdopodobne, że spowoduje zranienie, fizyczne uszkodzenie, śmierć, ból psychologiczny, zaburzenie w rozwoju. Za przemoc uważa się jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie które przyczynia się do naruszenia prawa lub dobra osobistego drugiego człowieka. Osoby doświadczające aktów przemocy są narażone na utratę zdrowia fizycznego lub psychicznego, także życia. Przemoc przyczynia się do utraty godności, wolności, nietykalności, wywołuje cierpienie oraz krzywdy moralne. Jest procesem, tworzy cykl. Akt przemocy jest najczęściej powtarzalny, rzadko kiedy jest jednorazowym epizodem. Toczy się w wymiarze dominacji i uległości. Odpowiedzialność za akt przemocy z reguły leży po stronie agresora, a rzadko ofiary. Przemoc może przyjmować różne formy. Do najczęściej występujących odmian przemocy zaliczamy przemoc fizyczną (gorącą) oraz psychiczną (zimną). Te dwie odmiany przemocy są istotnie powiązane ze sobą, opierają się na potrzebie kontroli i dominacji. Jednak nie zawsze przemoc psychiczna musi prowadzić do fizycznej. Znacznie częściej jednak dochodzi do aktów przemocy psychicznej, niż fizycznej. Dodatkowo przemoc dzieli się na seksualną, ekonomiczną, społeczną oraz polityczną. Znaczna część ofiar nie doświadcza przemocy w sposób ciągły, ale ma ona charakter cykliczny.

Wyróżnia się trzy fazy, zmienne pod względem intensywności oraz czasu trwania:

- faza narastania napięcia, dochodzi w niej do tworzenia i narastania napięcia,
- faza gwałtownej przemocy, w fazie tej agresja może być niebezpieczna dla życia lub zdrowia,

zakończenie tej fazy zależy od sprawcy, zachowanie ofiary nie ma tu żadnego znaczenia,
- faza „miodowego miesiąca”, w fazie tej agresor często deklaruje, że nigdy więcej nie wyrządzi
żadnej krzywdy ofierze lub zachowuje się tak jakby do aktu przemocy nigdy nie doszło, faza
ta przemija oraz dochodzi do ponownego narastania napięcia.

Przemoc, oprócz szkód fizycznych może doprowadzić do powstawania trwałych zmian
w psychice człowieka. Często oprócz ofiar cierpią również świadkowie aktów przemocy, najczęściej
dzieci. Tego typu doświadczenia przyczyniają się do uczenia oraz przejawiania agresywnego stylu
zachowania.

Osobie doznającej przemocy w pierwszej kolejności należy pomóc bronić się, wycofać lub
bezpośrednio zatrzymać przemoc. Następnie można przejść do pracy nad bolesnymi wspomnieniami.
Do najczęściej podejmowanych działań względem ofiar pomocy należą:

interwencja, schronienie, informacja, edukacja, specjalistyczne poradnictwo, wsparcie emocjonalne,
psychoterapia, pomoc socjalna.

Do głównych założeń systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie należy zaliczyć:

- zapobieganie przemocy oraz zapewnienie ofiarom bezpieczeństwa i profesjonalnej pomocy,
- rozwój oraz udoskonalanie źródeł pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie,
- integracja instytucji oraz ich współpraca w działaniach wobec problemu przemocy w rodzinie,
- stosowanie jednoznacznych komunikatów mówiących o tym, że nikt nie ma prawa stosować
przemocy wobec drugiego człowieka, a jej przejawy nie mają żadnego usprawiedliwienia
czy uzasadnienia,
- podnoszenie oraz kształtowanie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie,
- rozwój wiedzy oraz kompetencji, umiejętności reagowania na przemoc.

Dnia 10 czerwca 2010 roku (Dz.U. 2010 nr 125 poz. 842) Sejm uchwalił ustawę o zmianie
ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw, przepisy której
obowiązują od 1 sierpnia 2010 roku.

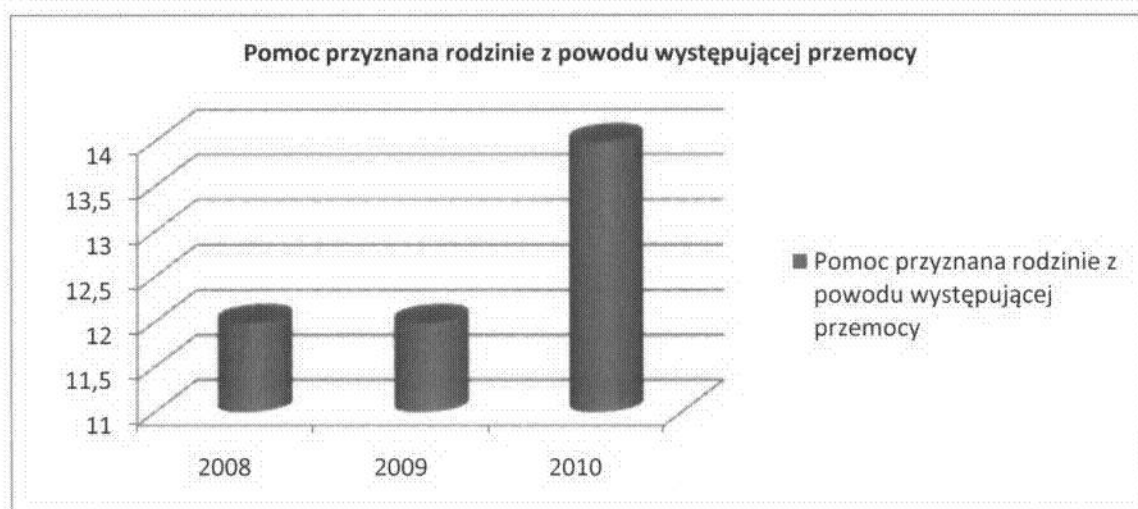
Na mocy tej ustawy do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu
przeciwdziałania przemocy w rodzinie w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz
ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy
w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych
i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Zadaniem takiego zespołu jest wsparcie realizacji gminnego programu przemocy
w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie, monitorowanie tego zjawiska, wyznaczanie
priorytetów działań i finansowania, zlecanie badań socjologicznych, inicjowanie kampanii

edukacyjnych, pozyskiwanie środków i partnerów, lobbowanie u lokalnych władz na rzecz dostrzegania wagi problemu przemocy domowej jako generującej koszty społeczne i ekonomiczne. Taki zespół powstał w naszej Gminie 17 grudnia 2010 roku i w jego skład weszli specjaliści – pracownicy socjalni, policjanci, pedagodzy, strażnicy miejscy, kuratorzy sądowi i przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. W skład zespołu wchodzi 10 osób. Dzięki zespołowi udzielana pomoc będzie spójna i wszechstronna. Ustawodawca powierzył obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego ośrodkowi pomocy społecznej.

Wykres nr 12. Pomoc przyznana rodzinie z powodu występującej przemocy

Źródło: materiały statystyczne MGOPS w Czaplinku

Wykres przedstawia ilość rodzin przyznających się pracownikom socjalnym do przemocy domowej na terenie Gminy Czaplinek. Widać tendencję wzrostu, co być może spowodowane jest powstawaniem stosownych aktów prawnych tj. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy bądź większą świadomością ofiar.

Przemoc w rodzinie to swoisty temat tabu. Jest wstydlivy i zazwyczaj ukrywany. Z problemem tym borykają się wszystkie społeczeństwa, w każdym kręgu kulturowym. Jeżeli dana rodzina ma problem z używaniem przemocy wobec siebie, zawsze bardzo dokładnie ukrywa swoje skłonności. Wszystko odbywa się za zamkniętymi drzwiami domów. Niekiedy do przemocy dochodzi w rodzinach, które z pozoru wyglądają na idealne, dobrze ułożone, przyjacielskie w stosunku do sąsiadów. To trudny do wyobrażenia problem, jeżeli pomyśli się o osobie, która skrywa doznawane liczne krzywdy przez całe lata, lub nawet całe życie.

Brak podstawowych środków utrzymania powoduje postępującą degradację społeczną rodzin niepełnych i wielodzietnych. Narastające i współistniejące inne problemy powodują występowanie zjawisk patologicznych w rodzinie, brak zaradności życiowej, a w konsekwencji bezradność opiekuńczo – wychowawczą wobec dzieci.

7. Rodziny wielodzietne i niepełne

W środowiskach rodzin wielodzietnych (troje i więcej dzieci) występuje nagromadzenie całego szeregu problemów społecznych, począwszy od ubóstwa spowodowanego min. bezrobociem rodziców, poprzez niejednokrotnie występujący alkoholizm, aż do zachowań przestępczych wśród rodziców, a także wśród dzieci. Poszczególne problemy współwystępują ze sobą, często na zasadzie przyczynowo – skutkowej.

Tabela nr 21. Liczba rodzin wielodzietnych korzystających z pomocy (w formie świadczeń materialnych i niematerialnych)

Lata	Ogólna liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	Liczba rodzin wielodzietnych - ogółem	Rodziny o liczbie dzieci				
			3	4	5	6	7 i więcej
2008	872	70	41	26	0	2	1
2009	848	75	43	28	0	2	2
2010	835	103	70	25	4	1	3

Źródło: materiały statystyczne MGOPS w Czaplinku

Rodziny niepełne również borykają się z wieloma problemami, głównie dotyczy je problem złej sytuacji materialno – bytowej. Zmieniające się warunki ekonomiczne, nieustabilizowany rynek pracy powodują najczęściej ubóstwo tych rodzin. Na osamotnionym rodzicu spoczywa obowiązek zapewnienia i zabezpieczenia podstawowych potrzeb życiowych tj. żywność, ubranie, opłaty mieszkaniowe, opłaty związane z nauką dziecka lub dzieci. Niejednokrotnie rodzic jest osobą bezrobotną, utrzymuje rodzinę jedynie ze świadczeń z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, świadczeń alimentacyjnych bądź alimentów na dzieci.

Tabela nr 22. Liczba rodzin niepełnych korzystających z pomocy (w formie świadczeń materialnych i niematerialnych)

Lata	Ogólna liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	Liczba rodzin niepełnych - ogółem	Rodziny o liczbie dzieci			
			1	2	3	4 i więcej
2008	872	70	51	36	20	18
2009	848	75	50	31	15	17
2010	835	103	40	25	12	9

Źródło : materiały statystyczne MGOPS w Czaplinku

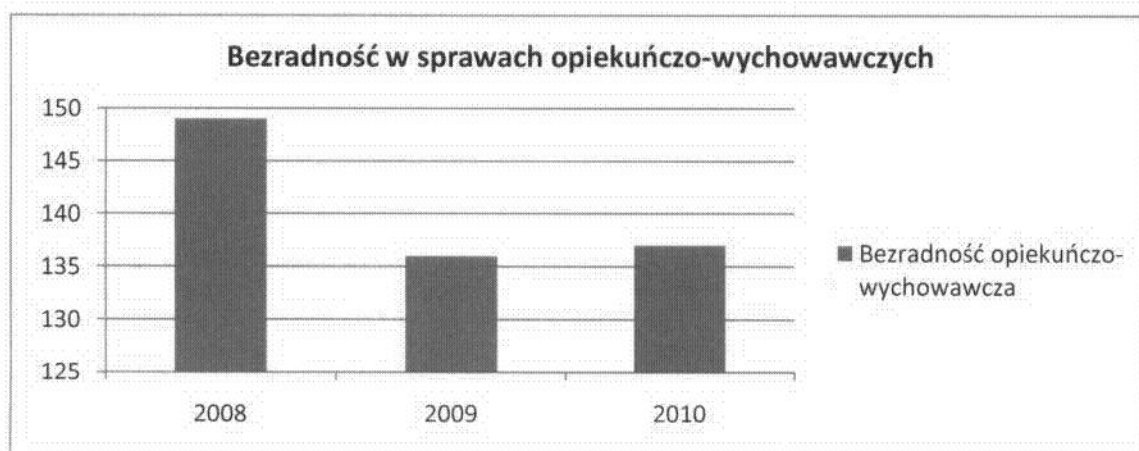
8. Problemy opiekuńczo-wychowawcze

Najbliższym środowiskiem w którym każdy z nas funkcjonuje jest rodzina. Prawidłowo funkcjonująca zapewnia zaspokojenie podstawowych potrzeb jej członków. W rodzinie wychowują się dzieci i od tego jak są wychowywane zależy kształt przyszłych pokoleń.

Aby rodzina mogła prawidłowo funkcjonować musi mieć zapewnione odpowiednie warunki egzystencji m.in. mieszkanie, środki na zakup żywności, odzieży, a także dostęp do leczenia, szkolnictwa i ogólnie pojęte poczucie bezpieczeństwa. Zachwianie jednego z tych elementów prowadzi do dysfunkcji. Niestabilna sytuacja ekonomiczna, na którą wpływ miały narastające problemy społeczne, zwłaszcza bezrobocie, zachwiało bezpieczeństwem socjalnym rodzin. W niejednej rodzinie została zaburzona realizacja zadań i planów życiowych. Brak pracy i dochodów prowadzi do takich patologii jak: nadużywanie alkoholu i narkotyków, wzrost kradzieży, przemoc wobec członków rodziny i agresja w przestrzeni społecznej. Pojawia się bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych prowadząca w wielu skrajnych przypadkach do izolowania dzieci od rodziny i rodziny od społeczeństwa. Brak środków na edukację dzieci wiąże się z obniżeniem ich możliwości w dorosłym życiu i utrudnia znalezienie pracy, oraz miejsca w społeczeństwie. Skutkiem bezradności w sprawach opiekuńczych jest brak umiejętności wyuczenia się właściwych zachowań. Zaburzona jest równowaga systemu rodziny. Rodzice mają problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich i zawodowych, dzieci mają problemy we współżyciu z ludźmi, mają zaniżone poczucie własnej wartości. Wykazują często zachowania buntownicze, agresywne i konfliktowe. Łamią panujące obyczaje, normy i wartości. Brak prawidłowych wzorców, powielanie negatywnych zachowań prowadzi w konsekwencji do izolacji i wykluczenia społecznego.

Rodziny z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi stanowią znaczącą część spośród osób, którym Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czaplinku udziela pomocy i wsparcia. Pomoc rodzinom w kryzysowych sytuacjach to jedno z trudniejszych, lecz zarazem jedno z najważniejszych zadań. Zwłaszcza, że efektem utrzymującego się stanu kryzysowego rodzin jest ich bezradność i utrzymujący się stan uzależnienia od pomocy społecznej.

Wykres nr 13. Pomoc społeczna udzielona z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w odniesieniu do klientów zgłaszających się do MGOPS w latach 2008-2010

Źródło : materiały statystyczne MGOPS w Czaplinku

Degradacja zachowań dzieci i młodzieży, narastanie zjawisk patologicznych wśród osób małoletnich oraz brak należytej opieki nad dziećmi pochodzącymi ze środowisk dysfunkcyjnych i niewydolnych wychowawczo, powoduje konieczność oddziaływań terapeutycznych i profilaktycznych w stosunku do dziecka, jak i całej rodziny.

Tabela nr 23. Wykaz spraw wykonawczych z nadzorem kuratora w sprawach o ograniczenie władzy rodzicielskiej i nadzorów kuratora nad nieletnimi w latach 2008-2010

Rok	Opm (nadzór wynikający z ograniczenia władzy rodzicielskiej)	Nw (nadzór nad nieletnimi, wobec których zostały prawomocnie orzeczone środki poprawcze lub środki wychowawcze)
2008	40	17
2009	34	24
2010	49	40

Źródło : materiały statystyczne Sądu Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Drawsku Pomorskim

8.1. Wspieranie rodziny w jej funkcjach opiekuńczo-wychowawczych

Praca socjalna

Pracę socjalną podejmuje się w odniesieniu do rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi wynikającymi m. in. z powodu: niezaradności, konfliktów rodzinnych, zjawisk występujących w rodzinie takich jak np. alkoholizm, narkomania, przemoc, zaburzenia psychiczne rodziców oraz ich niedojrzałość do roli rodzicielskiej, występowanie problemów wychowawczych, trudności w realizacji obowiązku szkolnego itd. Praca socjalna ukierunkowana jest na: zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno-bytowych dzieci, tj.: wyżywienie, odzież stosowna do pory roku, odpowiednie warunki mieszkaniowe – w tym miejsce do spania, nauki, zabawy, zwracając uwagę na warunki sanitarno-higieniczne panujące w środowisku rodzinnym. Celem jest pomoc i wsparcie w przezwyciężaniu występujących w rodzinie problemów i niwelowaniu istniejących zaniedbań, jak również przeciwdziałanie powstawaniu czy pogłębianiu się jej demoralizacji i patologizacji. W sytuacji zagrożenia (szczególnie dobra i bezpieczeństwa dziecka), podejmowane są działania interwencyjne. W tym zakresie współpracuje się z innymi instytucjami zajmującymi się daną rodziną: m.in.. szkołami, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, sądami rodzinnymi, służbą zdrowia, policją.

8.2. Poradnictwo specjalistyczne

Rodziny z terenu naszej gminy korzystają z poradnictwa Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Drawsku Pomorskim. Celem działania poradni jest udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno -pedagogicznej, w tym pomocy logopedycznej, pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, a także udzielanie rodzicom i nauczycielom pomocy

psychologiczno-pedagogicznej związanej z wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży.
Do zadań Poradni należy :

- wspomaganie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży, efektywności uczenia się, nabywania i rozwijania umiejętności negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów oraz innych umiejętności z zakresu komunikacji społecznej,
- profilaktyka uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży, udzielanie pomocy psychologiczno- pedagogicznej dzieciom i młodzieży z grup ryzyka,
- terapia zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych,
- pomoc uczniom w dokonywaniu wyboru kierunku kształcenia, zawodu i planowaniu kariery zawodowej, prowadzenie edukacji prozdrowotnej wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- pomoc rodzicom i nauczycielom w diagnozowaniu i rozwijaniu potencjalnych możliwości oraz mocnych stron uczniów,
- wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodziny,
- wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji szkoły.

Zadania poradni realizowane są przez różnorodne formy działalności:

- badania psychologiczne, pedagogiczne dzieci z trudnościami w nauce i zachowaniu,
- badanie dojrzałości szkolnej,
- wydawanie orzeczeń do kształcenia specjalnego, nauczania indywidualnego oraz rewalidacyjnego,
- terapia pedagogiczna i logopedyczna w celu zapobiegania trudnościom dydaktycznym i wychowawczym,
- indywidualna i grupowa terapia psychologiczna dla dzieci i młodzieży w zakresie trudności emocjonalnych uczenia i umiejętności interpersonalnych,
- działalność profilaktyczna w zakresie problemu patologii społecznych, prowadzenie programów profilaktyki antyalkoholowej,
- działalność szkoleniowa – prowadzenie warsztatów treningów dla młodzieży, rodziców i nauczycieli,
- współpraca z różnymi instytucjami: MOPS, Policją, sądem, służbą zdrowia,
- interwencje w środowisku ucznia.

8.3. Świetlica środowiskowa

Świetlica środowiskowa obecnie prowadzona przez Salezjańskie Stowarzyszenie Wychowania Młodzieży przy Oratorium św. Jana Bosko w Czaplinku. Świetlica ma celu wsparcie rodzin patologicznych i dysfunkcyjnych w procesie przygotowania dzieci i młodzieży do samodzielnego życia, kształtowanie właściwych postaw społecznych poprzez objęcie dzieci w czasie wolnym

od zajęć szkolnych, opieką zajęciami edukacyjnymi i profilaktycznymi wraz z dożywieniem. Zadaniem świetlicy jest: pomoc w nauce, organizowanie dzieciom czasu wolnego, rozwijanie zainteresowań, rozwijanie kultury osobistej dzieci, poprawa sprawności fizycznej, rozwój umiejętności interpersonalnych, współpraca z rodzinami dzieci i instytucjami je wspierającymi, takimi jak: szkoła, placówki medyczne, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe.

Podstawowymi formami pracy świetlicy jest: odrabianie lekcji, wyrównanie zaległości w nauce, reedukacja, nauka języków itp., organizacja czasu wolnego (gry i zabawy, uczestnictwo w imprezach kulturalnych), wspierające rozwój zainteresowań i zdolności (plastyczne, teatralne, itp.), zwiększające kulturę osobistą (np. nauka zasad zachowania przy stole, nauka higieny), rozwijające sprawność fizyczną (gry zespołowe, zabawy zręcznościowe, tenis stołowy itp.), działanie na rzecz świetlicy (np. dbanie o wystrój placówki), działanie na rzecz środowiska lokalnego (np. współpraca z organizacjami pozarządowymi, instytucjami oraz organizacjami działającymi na rzecz innych społeczności), współpraca z rodzicami (opiekunami prawnymi), szkołami, pracownikiem socjalnym oraz innymi osobami i instytucjami. Dodatkowymi formami pracy świetlicy jest: dożywianie, wycieczki i wyjazdy wakacyjne o charakterze turystyczno-rekreacyjnym.

9. Rodzicielstwo zastępcze

Skutkiem bezradności rodziców w sprawach opiekuńczo – wychowawczych jest umieszczenie dziecka poza rodziną naturalną. Coraz częściej powodem umieszczenia małoletnich w placówkach opiekuńczo – wychowawczych jest niewydolność opiekuńczo – wychowawcza rodziców. Dziecku pozbawionemu częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej lub niedostosowanemu społecznie powiat zapewnia opiekę i wychowanie w formie rodzinnej opieki zastępczej lub w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Domy Dziecka zapewniają opiekę i wychowanie dzieciom, którym nie można zapewnić opieki w formach prorodzinnych z uwagi na zdiagnozowane specyficzne problemy przejawiające się w postaci zaburzeń zachowania. Prowadzą zajęcia korekcyjne i kompensacyjne, rekompensujące brak wychowania w środowisku rodzinnym oraz przygotowujące do życia społecznego o świadczą pracę socjalną z rodzinami dzieci. Domy dziecka przygotowują dzieci do samodzielnego życia w społeczeństwie oraz prowadzą pracę z rodziną naturalną w celu umożliwienia dziecku powrotu do domu rodzinnego. Ponadto placówki te organizują dla swoich wychowanków grupy usamodzielnienia oraz pozyskują rodziny zaprzyjaźnione, których członkowie wspierają działania wychowawcze domów dziecka w zakresie życia rodzinnego, między innymi – mogą sprawować bezpośrednią opiekę nad dzieckiem w czasie weekendów, świąt, ferii lub wakacji.

Jedną z form opieki zastępczej o charakterze prorodzinnym są rodziny zastępcze, do których zaliczamy rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem oraz rodziny zastępcze niespokrewnione z dzieckiem. Rodzina zastępcza sprawując osobistą opiekę, w wypełnianiu swoich funkcji kieruje się dobrem przyjętego dziecka i poszanowaniem jego praw. Zapewnia dziecku warunki rozwoju i wychowania odpowiednie do jego stanu zdrowia i poziomu rozwoju.

Rozróżnia się rodziny zastępcze:

- spokrewnione z dzieckiem,
- niespokrewnione z dzieckiem,
- rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem,
- wielodzietne (dla liczego rodzeństwa nie mniej niż troje dzieci i nie więcej niż sześcioro dzieci),
- specjalistyczne (dla dzieci niedostosowanych społecznie lub dzieci z różnymi dysfunkcjami i problemami zdrowotnymi wymagającymi szczególnej opieki i pielęgnacji),
- o charakterze pogotowia rodzinnego - zapewniające pobyt okresowy do czasu unormowania sytuacji życiowej dziecka, nie dłużej niż na 15 miesięcy.

Dzięki pobytowi w rodzinie zastępczej dzieci mogą zrozumieć przyczyny rozpadu ich biologicznych rodzin, co pozwoli im na założenie w przyszłości, własnych trwałych rodzin. Rodzina zastępcza zapewnia dziecku warunki rozwoju oraz wychowania adekwatne do jego stanu zdrowia oraz poziomu rozwoju, w tym:

- odpowiednie warunki bytowe,
- możliwości rozwoju fizycznego, psychicznego oraz społecznego,
- możliwości zaspokojenia indywidualnych potrzeb dziecka,
- możliwość właściwej edukacji oraz rozwoju zainteresowań,
- odpowiednie warunki do wypoczynku oraz organizacji czasu wolnego.

Dziecko zostaje umieszczone w rodzinie zastępczej na podstawie orzeczenia sądu. Przy kierowaniu kolejnych dzieci do istniejącej rodziny zastępczej sąd zasięga opinii powiatowego centrum pomocy rodzinie właściwego ze względu na miejsce zamieszkania rodziny. W przypadku pilnej konieczności zapewnienia dziecku opieki zastępczej, umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej jest możliwe na wniosek lub za zgodą rodziców dziecka na podstawie umowy cywilnoprawnej, zawartej między rodziną zastępczą a starostą właściwym ze względu na miejsce zamieszkania tej rodziny. O zawartej umowie starosta powiadamia niezwłocznie sąd. Obowiązek opieki nad dzieckiem i jego wychowania rodzina zastępcza podejmuje z dniem umieszczenia dziecka w tej rodzinie. Natomiast pełnienie funkcji rodziny zastępczej z mocy prawa ustaje z dniem osiągnięcia przez dziecko pełnoletności.

Opieka nad dzieckiem i rodziną oznacza podejmowanie wszelkich działań zmierzających do zaspokojenia potrzeb i stworzenia warunków prawidłowego rozwoju i wychowania. Najlepszym rozwiązaniem dla każdego dziecka jest utrzymanie go jak najdłużej w rodzinie naturalnej, bądź poszukiwanie najlepszych, alternatywnych rozwiązań korzystnych dla dziecka i rodziny. W związku z tym 1 stycznia 2012 r. ma wejść w życie ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Wsparcie rodzin biologicznych i zastępczych oraz zmniejszenie liczebności dużych domów dziecka – to najważniejsze rozwiązania ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, którą przyjął Sejm. Główne założenie ustawy to wsparcie rodzin biologicznych po to, by jak najmniej dzieci trafiało do pieczy zastępczej. Ustawa wprowadza tzw. asystentów rodziny, którzy mają pomagać

w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, pokazywać jak planować domowy budżet, kierować na terapię. Asystent będzie miał pod opieką maksymalnie 20 rodzin. Co ważne, pracy asystenta nie będzie można łączyć z pracą pracownika socjalnego. Rodziny w trudnej sytuacji będą też mogły liczyć na pomoc rodziny wspierającej, czyli np. sąsiadów. Wójt podpisze z nią umowę, np. na odrabianie z dzieckiem lekcji, na zapewnienie dziecku posiłku itp.

Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym z różnych przyczyn prawidłowej opieki rodziców naturalnych jest jednym z najważniejszych zadań ośrodka pomocy społecznej. Opiekę tę można zapewnić poprzez umieszczenie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub rodzinie zastępczej.

Tabela nr 24. Liczba rodzin zastępczych na terenie Gminy Czaplinek

Rok	Liczba dzieci umieszczona w rodzinach zastępczych
2008	16
2009	23
2010	22

Źródło: materiały statystyczne PCPR w Drawsku Pomorskim

Tabela nr 25. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych z terenu Gminy Czaplinek

Rok	Liczba dzieci umieszczona w rodzinach zastępczych
2008	18
2009	25
2010	29

Źródło: materiały statystyczne PCPR w Drawsku Pomorskim

Pełnoletnia młodzież opuszczająca różne typy placówek zostaje objęta pomocą w formie pracy socjalnej i poradnictwa pedagogicznego oraz pomocą pieniężną i rzeczową. Pomoc ma na celu życiowe usamodzielnienie wychowanków placówek i rodzin zastępczych, jak również ich integrację ze środowiskiem.

Tabela nr 26. Ilość wychowanków objęta pomocą w związku z usamodzielnieniem się z terenu Gminy

Rok	Ilość wychowanków objęta pomocą w związku z usamodzielnieniem się
2008	2
2009	6
2010	3

Źródło: materiały statystyczne PCPR w Drawsku Pomorskim

Zachowania patologiczne dzieci i młodzieży, demoralizacja, zachowania agresywne, przestępcze, autodestrukcyjne są powodem kierowania małoletnich do placówek opiekuńczo-wychowawczych całodobowych, obejmujących dzieci całkowitą opieką.

Tabela nr 27. Liczba dzieci z terenu gminy Czaplinek przebywająca w placówkach opiekuńczo-wychowawczych

Rok	Liczba dzieci przebywająca w placówkach opiekuńczo - wychowawczych
2008	9
2009	8
2010	4

Źródło: materiały statystyczne PCPR w Drawsku Pomorskim

10. Problemy osób starszych

Problemy osób starszych to połączenie dysfunkcji zdrowotnej, społecznej i często ekonomicznej. Po przejściu na emeryturę często następuje utrata kontaktu ze środowiskiem zawodowym, spadek mobilności oraz kurczenie się przestrzeni społecznej. Jest to połączone z obniżeniem dochodu, nierzadko występuje doświadczenie utraty osób z grona rówieśniczego, przeżywanie żałoby, wdowieństwo, ograniczenie/utrata stosunków z sąsiedztwem. Zjawisku samotności niejednokrotnie towarzyszy mniejsza sprawność fizyczna, psychiczna, utrata pewnych umiejętności, zagrożenie niezależności. Samotność u ludzi starych, pojawia się pomimo obecności rodziny/ dorosłych dzieci/, doświadczenie niepotrzebności, niedostosowania do nowych technologii, pośpiechu, zmian. U niektórych osób pojawiają się zakłócenia zdolności orientacyjnych w otoczeniu. Ich sytuacja wymaga zwiększonych nakładów finansowych na uzyskiwanie pomocy opiekuńczej, leczenie się, rehabilitację. Problemy z pamięcią utrudniają oszczędzanie energii, wody a nawet stają się przyczyną powstawania niebezpieczeństw w eksploatacji mieszkania, np. używania piecyka gazowego, kuchenki gazowej. U części osób powstaje problem z opłatami, z niedostosowaniem mieszkania do stanu sprawności i z kłopotami technicznymi w mieszkaniu.

Mocną stroną osób starszych jest doświadczenie życiowe seniorów, ich dyspozycyjność, słabą zaś stroną jest zbyt mała akceptacja i szacunek dla tego etapu życia, ograniczona wiedza o profilaktyce niepełnosprawności skierowanej osób starszych, mała wiedza i umiejętności osób zajmujących się wsparciem, opieką, leczeniem osób starszych w zakresie gerontologii.

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Dom pomocy społecznej świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających. Organizacja domu pomocy społecznej, zakres i poziom usług świadczonych przez dom uwzględnia w szczególności wolność, intymność, godność i poczucie bezpieczeństwa mieszkańców domu oraz stopień ich fizycznej i psychicznej sprawności.

Tabela nr 28. Osoby umieszczone w Domach Pomocy Społecznej w latach 2008 – 2010

Rok	Osoby umieszczone w DPS
2008	8
2009	8
2010	11

Źródło : materiały statystyczne MGOPS w Czaplinku

Na terenie Gminy Czaplinek nie ma domu pomocy społecznej natomiast na terenie powiatu znajduje się jeden w Darskowie dla osób psychicznie chorych. Czas oczekiwania na przyjęcie w nim wynosi kilka lat. Najbliższy dom pomocy dla osób somatycznie chorych znajduje się w Wałczu a czas oczekiwania na przyjęcie wynosi od jednego do czterech miesięcy w Bornem Sulinowie, ale tutaj czas oczekiwania jest dłuższy.

Ośrodek opłaca częściowo lub całkowicie pobyt mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej. W roku ubiegłym umieszczonych było 11 osób w takich miejscowościach jak: Wałcz, Borne Sulinowo, Białogard, Jaromin, Darskowo. Rocznie gmina dopłaca do domów pomocy społecznej około 175.355 zł, co stanowi średnio 1807 zł miesięcznie na umieszczoną osobę.

Osamotnienie, choroba i konieczność stałej opieki i pomocy drugiej osoby to główne powody ubiegania się o umieszczenie w domach pomocy społecznej.

10.1. Pomoc materialna, pomoc w naturze i poradnictwo

Świadczenia pieniężne przyznawane na podstawie ustawy o pomocy społecznej oraz w oparciu o przyjętą przez Ośrodek politykę świadczeń: zasiłki stałe, okresowe, celowe, są przyznawane w celu zaspokojenia podstawowych potrzeb socjalno-bytowych.

Zasiłek pielęgnacyjny wypłacany na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych dla osób niepełnosprawnych w stopniu znacznym oraz osób, które ukończyły 75 rok życia, w celu częściowego pokrycia wydatków związanych z zapewnieniem opieki i pomocy osoby drugiej.

Dodatki mieszkaniowe stanowią wsparcie finansowe również dla osób starszych, których dochód własny nie pozwala na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej jaką jest utrzymanie mieszkania.

Pomoc dla osób starszych i niepełnosprawnych (Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych) przyznawana jest na podstawie ustawy o pomocy społecznej, ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie zadań powiatów, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych. W celu poprawy warunków bytowych i poprawy stanu zdrowia przyznawane są min. takie świadczenia jak:

- dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego;
- dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny;
- dofinansowanie do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych;
- dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych.

Usługi opiekuńcze

Osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione, a także osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych przez ośrodek pomocy społecznej. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Usługi świadczone są przez opiekunki, z którymi ośrodek zawarł stosowne umowy.

Tabela nr 29. Usługi opiekuńcze w latach 2008-2010

Rok	Liczba środowisk objętych usługami opiekuńczymi	Liczba osób w tych środowiskach
2008	26	32
2009	29	43
2010	23	38

Źródło : materiały statystyczne MGOPS w Czaplinku

Praca socjalna

Podejmowanie przez pracowników socjalnych działań mających głównie na celu ułatwianie kontaktów z placówkami służby zdrowia, udzielanie pomocy w korzystaniu z różnych form rehabilitacji leczniczej i społecznej, inicjowanie kontaktów rodzinnych oraz podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodziny w sprawowanie opieki nad osobą wymagającą takiej pomocy, w tym zawieranie umów alimentacyjnych, porozumień na świadczenie usług, zapewnienie osobom uprawnionym usług w ramach pielęgniarstwa opieki środowiskowej, uwrażliwienie społeczności lokalnych na potrzeby osób starszych, niepełnosprawnych, także rozpowszechnienie o skorzystaniu przez osoby starsze i niepełnosprawne z przysługujących uprawnień np. wyjazdu na turnus rehabilitacyjny, do sanatorium, w uzyskaniu odpowiedniego sprzętu rehabilitacyjnego itp.

11. Bezpieczeństwo publiczne

11.1. Policja

Policja jest umundurowaną i uzbrojoną formacją przeznaczoną do ochrony bezpieczeństwa ludzi i mienia oraz do utrzymywania bezpieczeństwa i porządku publicznego, utworzona na mocy ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji.

Do najważniejszych zadań Policji należy:

- ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami godzącymi w te dobra;
- ochrona bezpieczeństwa i porządku, zapewnienie spokoju w miejscach publicznych, w transporcie i komunikacji publicznej, w ruchu drogowym i na wodach;
- wykrywanie i ściganie sprawców przestępstw i wykroczeń;
- działania profilaktyczne (prewencyjne) w celu ograniczenia popełniania przestępstw i wykroczeń, a także wszelkich zachowań kryminogennych, współpraca w tym zakresie z innymi podmiotami;
- kontrola przestrzegania przepisów porządkowych i administracyjnych obowiązujących w miejscach publicznych, a także związanych z działalnością publiczną;
- zarządzanie informacją kryminalną, prowadzenie baz danym Systemu Informacyjnego Schengen SIS, Krajowego Centrum Informacji Kryminalnej (KCIK) ;
- współpraca z policjami innych państw, realizacja zadań wynikających z podpisanych umów międzynarodowych i odrębnych przepisów;
- nadzór nad strażami gminnymi/miejskimi oraz nad innymi specjalistycznymi formacjami powołanymi do ochrony bezpieczeństwa obywateli i mienia.

Na terenie Gminy Czaplinek nie było prowadzonych badań stanu poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców. Niemniej liczne spotkania ze społeczeństwem i przedstawicielami władz lokalnych, rad sołeckich, stowarzyszeń i wspólnot lokalnych prowadzone w ramach codziennej pracy pozwalają wskazać najbardziej uciążliwe problemy społeczne, w tym problemy z zakresu bezpieczeństwa i porządku publicznego.

W wyniku przemian społeczno – gospodarczych oraz w okresie poszukiwania źródeł finansowych osłabieniu uległa funkcja wychowawcza rodziny. Młodzież kończąca naukę na poziomie ponadgimnazjalnym nie podejmuje pracy, jak i w znacznej części dalszej nauki. Ten stan powoduje wśród młodzieży frustrację i wzmożoną agresję, co bezpośrednio rzutuje na stan porządku i bezpieczeństwa na terenie gminy. Rosnące dysproporcje pomiędzy grupami społecznymi i konsumpcyjny tryb życia stanowią główną przyczynę wzrostu dynamiki przestępczości, jak i ogólnej znieczulicy społecznej.

Głosy opinii publicznej, wyrażane w trakcie spotkań ze społecznością lokalną wymagają od Policji skuteczniejszej reakcji na wszelkiego rodzaju przejawy zła, nietolerancji, jak i łamania norm

społeczno-prawnych. Mieszkańcy oczekują od Policji zagwarantowania im bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania jak i w miejscach publicznych. Najważniejszym celem Policji wg społeczności lokalnych jest wyeliminowanie z miejsc publicznych grup młodzieży zachowujących się agresywnie i lekceważąco wobec prawa, często będących w stanie po spożyciu alkoholu.

Bardzo ważnym problemem jest również ograniczenie ilości kradzieży i włamań, dewastacji mienia oraz przestępczości drobnej, lecz nagminnej, wywołujące ciągle poczucie zagrożenia.

Jednym z głównych zdań z zakresu zapewnienia ładu i porządku na terenie Gminy Czaplinek jest ograniczenie demoralizacji wśród nieletnich i wyeliminowanie przyczyn jej powstawania. Z tego względu w działaniach Policji należy zwiększyć aktywność współdziałania z innymi podmiotami w celu określenia przyczyn powstawania negatywnych zjawisk wpływających na demoralizację, miejsc i środowisk jej występowania i pogłębiania się, wypracowania modelu opieki nad nieletnimi i stworzenia warunków pozwalających na skierowanie ich zainteresowań na płaszczyzny, które nie będą naruszały norm społeczno – prawnych.

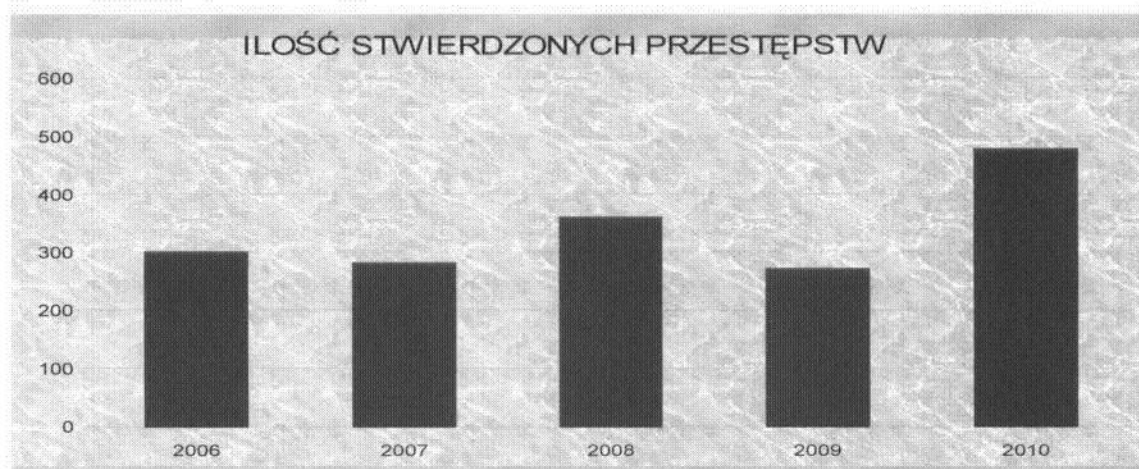
Syntetyczną informację na temat liczby przestępstw w najbardziej uciążliwych kategoriach popełnianych na terenie działania Komisariatu Policji w Czaplinku przedstawiają zamieszczone poniżej tabele.

Tabela nr 30. Ilość przestępstw stwierdzonych

Ilość przestępstw stwierdzonych				
2006	2007	2008	2009	2010
301	282	361	271	479

Źródło: materiały statystyczne Komisariatu Policji w Czaplinku

Wykres nr 14. Ilość przestępstw stwierdzonych

Źródło: materiały statystyczne Komisariatu Policji w Czaplinku

Tabela nr 31. Stwierdzone przestępstwa kryminalne

Ilość stwierdzonych przestępstw kryminalnych				
2006	2007	2008	2009	2010
206	178	192	137	298

Źródło: materiały statystyczne Komisariatu Policji w Czaplinku

W stwierdzonych przestępstwach wzrosła ilość przestępstw o charakterze kryminalnym. Wzrost przestępczości nastąpił w kategorii przestępstw przeciwko mieniu tj. kategorii kradzieży. W roku 2010 zauważalny jest gwałtowny wzrost ilości stwierdzonych kradzieży. Sytuacja ta spowodowana jest skutecznością wykrywczą, albowiem w jednym postępowaniu jednemu sprawcy udowodniono popełnienie 219 kradzieży na rzecz jednego podmiotu gospodarczego.

Głównym przedmiotem zaboru były drobne rzeczy w tym paliwo, telefony komórkowe, aparaty fotograficzne, kamery video, przewody napowietrznej linii telefonicznej, transformatory, materiały budowlane oraz torebki i portfele, które pozostawiano na terenie posesji lub ogródków działkowych bez właściwego nadzoru lub w roztargnieniu pozostawiano w miejscu publicznym (najczęściej na ul. Rynek w okolicach fontanny). W kategorii kradzieży z włamaniem nastąpił niewielki spadek. Kradzieże z włamaniem odnotowano głównie poza terenem o zwartej zabudowie, w miejscach oddalonych od siedzib ludzkich na mieniu pozbawionym prawidłowego zabezpieczenia (włamania do koparek, ciągników rolniczych, ciągników siodłowych, samochodów dostawczych, nowobudowanych domów pozostawionych bez nadzoru z dala od siedzib ludzkich). Tu głównym przedmiotem zaboru były elektronarzędzia akumulatory, paliwo oraz materiały budowlane. W kategorii zniszczenia mienia ilość utrzymuje się na stałym średnim poziomie. Najczęściej niszczone drzwi wejściowe i wybijano szyby w oknach, dewastowano tablice ogłoszeniowe oraz niszczone rzeczy i urządzenia użyteczności publicznej.

Tabela nr 32. Kategorie przestępstw stwierdzonych

Kategoria przestępstw	Ilość przestępstw stwierdzonych				
	2006	2007	2008	2009	2010
kradzież mienia	68	46	57	51	262
kradzież z włamaniem	53	54	44	19	33
zniszczenia mienia	22	17	39	16	19
przeciwko życiu i zdrowiu	4	1	8	4	3
rozbój	0	1	1	1	2
przestępstwa gospodarcze	16	7	4	14	30
przestępstwa z ust. o narkomanii	4	6	4	2	11
nieletni sprawcy/czyny	16/8	24/24	39/38	14/14	29/30

Źródło: materiały statystyczne Komisariatu Policji w Czaplinku

Do najistotniejszych zagrożeń na terenie naszej Gminy należy zaliczyć przestępstwa skierowane przeciwko mieniu oraz życiu i zdrowiu, a w szczególności:

- kradzieże cudzej rzeczy,
- kradzieże z włamaniem,
- niszczenie mienia,
- przestępstwa drogowe (w tym art. 178a K.K),
- przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu,
- przestępstwa z ustawy o zapobieganiu narkomanii,
- kłusownictwo.

Wykres nr 15. Ilość przestępstw gospodarczych

Źródło: materiały statystyczne Komisariatu Policji w Czaplinku

Odnotowano wzrost ilości czynów dotyczących przestępstw gospodarczych, w których dominują wyłudzenia kredytów i oszustwa przy zawieraniu umów z operatorami sieci telefonicznych.

Od kilku lat narasta problem związany z używaniem i dystrybucją środków psychotropowych. Najczęściej ujawnianymi narkotykami są marihuana i amfetamina. Innych narkotyków na terenie Gminy Czaplinek nie ujawniono.

Tabela nr 33. Przestępstwa z ustawy o narkomanii

Przestępstwa z ustawy o narkomanii				
2006	2007	2008	2009	2010
4	6	4	2	11

Źródło: materiały statystyczne Komisariatu Policji w Czaplinku

Wykres nr 16. Ilość przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu

Źródło: materiały statystyczne Komisariatu Policji w Czaplinku

Tabela nr 34. Ilość rozbojów i wymuszeń rozbójniczych w latach 2006-2010

Ilość rozbojów i wymuszeń rozbójniczych				
2006	2007	2008	2009	2010
0	1	1	1	2

Źródło: materiały statystyczne Komisariatu Policji w Czaplinku

Nieznacznie wzrosła ilość rozbojów i wymuszeń rozbójniczych. W kategorii przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu utrzymuje się stały poziom. W kategorii przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu najczęściej występowały uszkodzenie ciała spowodowane przemocą fizyczną oraz bójki i pobicia. Rozboje, wymuszenia rozbójnicze oraz przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu są bardzo dotkliwe dla społeczeństwa, bowiem skutek tych przestępstw dotyka bezpośrednio zdrowia człowieka. W omawianym okresie nie odnotowano zabójstwa. Pomimo wzrostu ilości ujawnianych przestępstw na terenie Gminy Czaplinek znacząco wzrósł też wskaźnik wykrywalności.

Tabela nr 35. Wskaźnik wykrywalności.

Wskaźnik wykrywalności				
2006	2007	2008	2009	2010
57,2	74,6	73,4	80,8	84,1

Źródło: materiały statystyczne Komisariatu Policji w Czaplinku

Wykres nr 16. Wskaźnik wykrywalności

Źródło: materiały statystyczne Komisarzatu Policji w Czaplinku

Bezpieczeństwo na drogach

Główną przyczyną wypadków i kolizji nadal jest nadmierna prędkość, nietrzeźwość kierujących, wymuszenie pierwszeństwa przejazdu, oraz nieprawidłowe wyprzedzanie, wymijanie i omijanie. Coraz większy wpływ na ilość wypadków drogowych i kolizji mają pogarszające się stany techniczne dróg, powstające wyrwy i koleiny oraz brak barierek ochronnych na niebezpiecznych zakrętach dróg.

Tabela nr 36. Liczba wypadków drogowych i kolizji w latach 2007- 2010 i ich skutki

Liczba wypadków drogowych i kolizji w latach 2007-2010 i ich skutki												
	Liczba wypadków drogowych				Liczba osób rannych				Liczba osób zabitych			
Lata	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
Czaplinek	18	11	7	12	20	16	20	14	1	0	0	4

Źródło: materiały statystyczne Komisarzatu Policji w Czaplinku

Do powstawania wypadków i kolizji dochodziło zarówno na głównych ciągach komunikacyjnych, jak też na drogach mniej uczęszczanych. Najbardziej niebezpieczne na terenie Czaplinka są ulice Dworcowa, Pławieńska i Długa. Poza terenem miasta za szczególnie niebezpieczną uznano drogę wojewódzką nr 163 w okolicy Broczyna i drogę wojewódzką nr 171 w okolicy Sikor, oraz drogę krajową nr 20 w okolicy Siemczyna. Głównym kryterium zakwalifikowania tych miejsc do szczególnie niebezpiecznych były wypadki ze skutkiem śmiertelnym lub poważnymi obrażeniami ciała.

Wykroczenia w latach 2006 - 2010

Na terenie Gminy Czaplinek najczęściej występują wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu, przepisom o obyczajności publicznej, przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi na drogach, przeciwko urządzeniom użytku publicznego i ustawie o wychowaniu w trzeźwości. Odnotowano także wzrost liczby ujawnionych wykroczeń na wodach związanych ze strefą ciszy w obrębie Drawskiego Parku Krajobrazowego.

Tabela nr 37. Ilość wykroczeń stwierdzonych

Kategorie wykroczeń	Ilość wykroczeń stwierdzonych				
	2006	2007	2008	2009	2010
drogowe	560	470	434	407	287
przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu	114	97	94	70	94
ustawa o wychowaniu w trzeźwości	179	169	291	173	204
przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia	17	11	26	21	6
przeciwko mieniu	39	52	24	37	37
o rybołówstwie	3	34	8	22	11
przeciwko obyczajności publicznej	159	260	248	219	179
przeciwko instytucjom	13	19	12	0	6
przeciwko urządzeniom użytku publicznego	187	215	220	212	121
na wodach	0	18	6	18	16
inne	62	45	49	27	26
pouczenia	49	98	158	232	190

Źródło: materiały statystyczne Komisariatu Policji w Czaplinku

Poza ujawnianiem wykroczeń znaczący udział w pracy Policji miały inne czynności wpływające bezpośrednio na poziom bezpieczeństwa publicznego.

Tabela nr 38. Ilość przeprowadzonych czynności prewencyjnych

Rodzaj czynności	Ilość przeprowadzonych czynności prewencyjnych				
	2006	2007	2008	2009	2010
ilość wniosków o leczenie odwykowe	75	56	68	59	38
ilość interwencji	627	311	202	191	187
ilość spotkań ze społeczeństwem	71	118	166	243	161
ilość odbytych spotkań w szkołach	51	60	73	31	13

Źródło: materiały statystyczne Komisariatu Policji w Czaplinku

Analizując dotychczasową dynamikę i utrzymujące się kierunki przestępczości można wnioskować, że w okresie najbliższych lat stan przestępczości w naszym regionie generalnie utrzymywał będzie się na podobnym poziomie. Zmiany następować będą w strukturze przestępczości, gdzie dominuje przestępczość pospolita (kradzieże i kradzieże z włamaniem, niszczenie mienia) i w związku z postępującym kryzysem spodziewany jest niewielki wzrost w tych kategoriach. Trudna sytuacja gospodarcza kraju oraz niska stopa życiowa lokalnej społeczności pozwala przewidywać, że może nastąpić wzrost w przestępczości narkotykowej i gospodarczej, której głównym czynnikiem motywacyjnym będzie chęć poprawy statusu materialnego. Zagrożenie narkomanią ukierunkowane będzie na dystrybucję i produkcję narkotyków a w tym na uprawę konopi indyjskich i obejmować będzie środowiska dzieci i młodzieży. W przypadku braku inwestycji w infrastrukturę drogową wzrośnie ilość zdarzeń w ruchu drogowym a szczególnie wypadków i kolizji drogowych. W przestępczości gospodarczej szczególnie uwidocznia się fałszerstwa, oszustwa oraz wyłudzenia na szkodę skarbu państwa i różnych instytucji. Spodziewać należy się także wzrostu kłusownictwa wodnego i leśnego.

11.2. Straż Miejska

Straż Miejska w Czaplinku została powołana do ochrony ładu i porządku publicznego. Działa na podstawie Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Dz. U. Nr 123 poz. 779 o strażach gminnych oraz innych zapisów ustawowych i aktów prawa miejscowego.

Obecnie Straż Miejska funkcjonuje w obsadzie 10 osobowej - 5 strażników wraz z komendantem, 2 pracowników administracyjnych i 3 pracowników do obsługi monitoringu.

Podejmowane działania przez Straż Miejską w 2008-2010 roku wynikały z realizacji funkcji, jakie pełni wśród lokalnej społeczności:

- ochronnej - zapewnienie bezpieczeństwa i spokoju na terenie gminy;
- porządkowej - egzekwowanie przestrzegania przez społeczność lokalną przepisów prawa w zakresie czystości i porządku publicznego;
- prewencyjnej - patrolowanie ulic, osiedli i terenów wiejskich oraz reagowanie na zgłaszane interwencje;
- profilaktycznej - zapobieganie przestępstwom, wykroczeniom i zjawiskom kryminogennym, prowadzenie profilaktyki wychowawczej wśród dzieci i młodzieży;
- społeczno-administracyjnej - współdziałanie w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego z zainteresowanymi organami samorządowymi i organizacjami społecznymi.

Służby patrolowe

W latach 2009 – 2010 przeprowadzono **728** samodzielnych patroli straży miejskiej oraz **292** patrole wspólnie z funkcjonariuszami Policji.

Przeprowadzone interwencje

W latach 2009 – 2010 legitymowano 742 osoby oraz przeprowadzono 986 interwencji ujawniając 18.363 wykroczeń, z tego w 3.019 przypadkach zastosowano pouczenia, w 14.878 przypadkach nałożono mandaty karne na kwotę 2.242,195 zł, w 491 wykroczeniach zostały skierowane wnioski o ukaranie do Sądu Rejonowego w Drawsku Pomorskim.

W omawianym okresie funkcjonariusze w szczególności przeprowadzili kontrole:

- rejonów placówek oświatowych;
- miejsc gromadzenia się nieformalnych grup młodzieżowych;
- rejonów gastronomicznych, rozrywkowych oraz punktów sprzedaży napojów alkoholowych;
- nieruchomości pod względem utrzymania czystości i porządku;
- targowiska miejskiego;
- miejsc pobytu osób bezdomnych, szczególnie w okresie zimowym.

Istotną rolę w działalności Straży Miejskiej pełnią strażnicy pierwszego kontaktu, którzy identyfikują problemy mieszkańców w zakresie utrzymania w czystości miejsc publicznych, bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz wdrażają partnerską współpracę z mieszkańcami zmierzającą do eliminacji tych zjawisk.

Straż Miejska zapewnia również spokój i porządek publiczny wokół placówek oświatowych oraz przeciwdziała naruszeniom prawa przez grupy młodzieżowe.

Realizuje zadania z zakresu przestrzegania zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a w szczególności:

- przestrzeganie zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych;
- reagowanie na zakłócanie porządku publicznego przez osoby nietrzeźwe;
- ujawnianie sprzedaży alkoholu osobom nieletnim;
- ujawnianie spożywania alkoholu przez osoby nieletnie,
- egzekwowanie przestrzegania godzin otwarcia lokali określonymi w zezwoleniu.

Realizacja zadań wynikających z problematyki z przeciwdziałania i zapobiegania alkoholizmowi ukierunkowana była na zabezpieczanie przebiegu imprez artystycznych, rozrywkowych, sportowych, religijnych podczas których sprzedawany lub spożywany był alkohol.

Fotoradar

Fotoradar w okresie od dnia 01.11.2008 r. do dnia 31.12.2010 r. pracował przez 328 dni. W okresie zimy z uwagi na warunki atmosferyczne, fotoradar był ustawiony w maszcie przy ul. Wałęckiej. Fotoradar wykonał łącznie 23.643 zdjęcia, z czego udokumentowało wykroczenia 17.911, a 5.732 zostały odrzucone z powodu nieczytelności, złego odczytu prędkości lub tablic rejestracyjnych.

W związku z rejestracją wykroczeń nałożono 14.731 mandatów karnych na łączną kwotę 2.227.545 zł

Monitoring

Celem monitoringu wizyjnego jest zapewnienie wiarygodnych informacji o stanie bezpieczeństwa, ładu i porządku na terenie miasta. Monitoring ma przyczynić się do poprawy bezpieczeństwa oraz

rejestracji zdarzeń, które pozwolą identyfikować sprawców przestępstw i wykroczeń. Na wniosek Rady Miejskiej podjęto decyzję o utworzeniu monitoringu wizyjnego miasta. Na system monitoringu składa się 9 kamer, umieszczonych w różnych punktach miasta i rejestrator zapisujący obraz z kamer. Od dnia 01.04.2010 r. obsługą monitoringu zajmują się 3 osoby w siedzibie Komisariatu Policji w Czaplinku.

Nielegalne wysypiska śmieci

Straż Miejska w latach 2008-2010 przeprowadziła szereg kontroli terenu miasta i gminy pod względem lokalizacji nielegalnych wysypisk śmieci. Zarejestrowano 86 nielegalnych wysypisk śmieci, gdzie prowadzono czynności wyjaśniające w celu ustalenia sprawcy. Często w wielu wypadkach, kiedy nie można było ustalić sprawcy informowano odpowiednie służby komunalne w celu usunięcia wszelkich odpadów powodujących zatrucie gleby lub środowiska.

Pomoc osobom bezdomnym

Od października poprzez cały okres zimowy do momentu, gdy warunki atmosferyczne nie ulegną znacznej poprawie i przestaną występować znaczne spadki temperatury Straż Miejska samodzielnie oraz przy współpracy pracowników Miejskiego-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej prowadzi działania ukierunkowane na udzielenie możliwie, jak najdalej idącej pomocy w przetrwaniu tego trudnego okresu osobom bezdomnym przebywającym w swoich siedliskach rozlokowanych w różnych częściach Czaplinka.

Regularnie, co kilka dni w godzinach wieczornych Strażnicy Miejscy patrolują miejsca wcześniej zlokalizowane jako punkty częstego przebywania osób bezdomnych celem sprawdzenia, czy ze względu na panujące złe warunki atmosferyczne nie znajdują się w stanie zagrażającym ich życiu lub zdrowiu i w związku z tym wymagane jest udzielenie pomocy. W przypadku nasilania się występowania niskich temperatur wzrasta częstotliwość przeprowadzanych kontroli.

W trakcie przeprowadzanych działań Straż Miejska informuje bezdomnych o możliwościach uzyskania pomocy schronienia na okres zimowy.

Na terenie Gminy Czaplinek obecnie mamy cztery osoby bezdomne i kilkanaście bez stałego miejsca zamieszkania. Osoby bezdomne były kierowane do schroniska w Żabinie gm. Wierchowów ale bezwzględny zakaz zażywania alkoholu w tym miejscu powodował, że osoby te ponownie wracały na ulice.

Tabela nr 39. Zestawienie interwencji w sprawach o wykroczenia przeprowadzonych przez Straż Miejską

Lp.	Rodzaje wykroczeń zawartych w roku 2008/2009/2010	Pouczenie, zwrócenie uwagi, ostrzeżenie	Mandat		Wnioski do Sądu	Liczba ujawnionych wykroczeń
			Liczba	Kwota		
1.	Kodeks wykroczeń					

a	Wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu / zakłócanie spokoju, nielegalne ogłoszenia, nieoznakowanie posesji/	58	8	750	1	65
b	Wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia /niezachowanie zwykłych i nakazanych środków ostrożności przy trzymaniu zwierząt	69	46	4950	3	118
c	Wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji/przekroczenie prędkości/	2698	14 731	2 227 545	482	17 911
d	Wykroczenia przeciwko zdrowiu / niezachowanie czystości w obrębie nieruchomości/	49	12	1200		61
e	Wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej /nieobyczajny wybryk, nieprzyzwoite napisy/	12	7	350		19
f	Wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego /niszczenie roślinności, zaśmiecanie/	21	11	1100	2	34
2.	Ustawa o wychowaniu w trzeźwości /spożywanie alkoholu w miejscu pub./	15	8	800		23
3.	Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwem używania tytoniu i wyrobów tytoniowych	6	5	500		11
4.	Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	69	32	3200		101
5.	Ustawa o odpadach / zaśmiecanie/	5	8	1300	1	14
6.	Ustawa o ochronie zdrowia zwierząt /szczepienia/	17	10	500	2	29
7.	Ogółem	3019	14 878	2 242 195	491	18 363

Źródło: materiały statystyczne Straży Miejskiej w Czaplinku

Analiza przedstawionych materiałów zawiera wiele istotnych elementów związanych z poprawą funkcjonowania systemu bezpieczeństwa i ochrony porządku publicznego, w którym to kluczową rolę należy przypisać Straży Miejskiej. Wykonywanie przez nią ustawowo nałożonych obowiązków może przyczyniać się do wypracowania strategii, której to zadaniem byłaby diametralna poprawa szeroko rozumianego porządku publicznego. Zasadnym jest, aby w celu zapewnienia prawidłowego i sprawnego funkcjonowania Straży Miejskiej, zgodnie z powierzonymi zadaniami i bez obniżenia

bezpieczeństwa i szybkości działania patroli pracujących w terenie, zwiększyć stan etatowy do 10 strażników miejskich.

Tak, więc koniecznym staje się monitorowanie i opracowywanie skutecznych strategii zawierających wszelkie dane mające na celu poprawę funkcjonowania wyspecjalizowanych służb, a co za tym idzie, ich wpływ na poprawę bezpieczeństwa i porządku publicznego.

11.3. Ochotnicza Straż Pożarna

Prowadzenie bezpośrednich działań ratowniczo - gaśniczych, likwidacja miejscowych zagrożeń oraz prowadzenie innych działań ratowniczych na terenie miasta i gminy realizowane jest przez jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej. System bezpieczeństwa przeciwpożarowego na terenie Gminy, funkcjonuje w oparciu o Ustawę z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, Ustawę z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej oraz Rozporządzenie z dnia 7 czerwca 2010 r. MSWiA w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.

Na terenie Gminy Czaplinek ochrona przeciwpożarowa funkcjonuje w oparciu o osiem jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, rozlokowanych w Czaplinku, Machlinach, Kluczewie, Broczynie, Trzcińcu, Siemczynie, Sikorach i Czarnem Wielkim.

Jednostki te pod względem organizacji ochrony przeciwpożarowej gminy podzielone są na dwie kategorie, włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego i są to OSP Czaplinek, Kluczewo i Machliny oraz jednostki OSP funkcjonujące poza wymienionym systemem, takie jak Siemczyno, Broczyno, Trzciniec, Sikory, Czarne Wielkie.

Wyżej wymienione przepisy zapewniają właściwą organizację bezpieczeństwa realizowanego przez zarówno jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych jak i Państwową Straż Pożarną.

Ze względu jednak na fakt, że każda z wymienionych ośmiu jednostek OSP posiada indywidualną osobowość prawną i jest stowarzyszeniem, działa w oparciu o ww. przepisy, ale również o Ustawę z dnia 7 kwietnia 1989 roku prawo o stowarzyszeniach.

Zadania jakie stoją przed OSP to przede wszystkim likwidacja zagrożeń i zdarzeń, ale także krzewienie profilaktyki przeciwpożarowej, kultury, organizacja imprez publicznych i sportowych a także współpraca z zakładami pracy, władzami samorządowymi, szkołami i innymi organizacjami.

Jak wynika z wieloletnich doświadczeń i osiągalnych statystyk jednostki OSP na terenie Gminy Czaplinek w zakresie własnym likwidują od 75% do 80% zdarzeń, bez udziału jednostek ratowniczych Państwowa Straż Pożarna.

Osiem odrębnych stowarzyszeń, w których nazwie zmienia się tylko element zawierający nazwę miejscowości, gromadzi w swoich szeregach **236** członków, w tym: członków czynnych **136**, kobiet **14**, członków honorowych **22**, wspierających **4** oraz członków Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych **60** (dziewczeta - 10, chłopcy - 50)

Baza sprzętowa

Na dzień 31 grudnia 2010 roku wyposażenie jednostek ochrony p.poż. przedstawia się następująco:

Tabela nr 40. Stan wyposażenia jednostek straży pożarnej

Pojazdy pożarnicze ciężkie	Pojazdy pożarnicze średnie	Pojazdy pożarnicze lekkie	Łodzie patrolowo- ratunkowe	Zestawy ratownictwa drogowego	Motopompy	Motopompy wody brudnej	Agregaty prądotwórcze
2	5	4	3	3	18	3	7

Źródło: materiały statystyczne Ochotniczej Straży Pożarnej w Czaplinku

Tabela nr 41. Obiekty budowlane ochrony przeciwpożarowej

Miejscowość	Garaż – ilość stanowisk	Świetlica	Zaplecze sanitarne	Zaplecze socjalne
Czaplinek	5	Tak	Tak	Tak
Machliny	1	Tak	Tak	Tak
Broczyno	1	Tak	Tak	Tak
Trzciniec	1	Nie	Nie	Nie
Siemczyno	1	Nie	Tak	Nie
Kluczewo	1	Tak	Tak	Tak
Czarne Wielkie	1	Nie	Nie	Nie
Sikory	1	Tak	Tak	Nie

Źródło: materiały statystyczne Ochotniczej Straży Pożarnej w Czaplinku

Tabela nr 42. Uzbrojenie osobiste strażaka

Asortyment	Stan wymagany	Stan posiadany	Brak
mundur bojowy UPS	80	52	28
mundur koszarowy	124	74	70
burty strażackie	124	85	39
buty specjalne	80	40	40
rękawice specjalne	80	80	-
hełm bojowy	80	65	15
szalo-kominiarka	80	62	18
mundur wyjściowy	181	98	83

Źródło: materiały statystyczne Ochotniczej Straży Pożarnej w Czaplinku

Tabela nr 43. Statystyka działań ratowniczo – gaśniczych

Rodzaj zagrożenia	2006	2007	2008	2009	2010
pożary	157	72	93	140	99
miejscowe zagrożenia	147	128	247	109	98
alarmy fałszywe	6	11	10	9	5
Razem:	310	211	160	258	202

Źródło: materiały statystyczne Ochotniczej Straży Pożarnej w Czaplinku

Pożary to zdarzenia powstające z reguły na skutek nieostrożnego obchodzenia się z ogniem osób dorosłych oraz nieletnich, występujące na obszarach leśnych, uprawach rolnych, budynkach i środkach transportu – ok.30%.

Miejscowe zagrożenia stanowią wszystkie pozostałe zdarzenia objęte działaniem Straży Pożarnych takie jak wypadki drogowe, likwidacja gniazd niebezpiecznych owadów, usuwanie zatorów z pasów dróg, akcje poszukiwawcze oraz zdarzenia na akwenach wodnych – ok. 65%.

Fałszywe alarmy to zdarzenia, do których dysponowane jednostki po dojechaniu do miejsca zgłoszonego zdarzenia stwierdzają jego brak – 2 do 5%.

Tabela nr 44. Finansowanie ochrony przeciwpożarowej z budżetu gminy w zł.

2006	2007	2008	2009	2010
270.000	270.000	280.000	280.000	250.000

Źródło: materiały statystyczne Ochotniczej Straży Pożarnej w Czaplinku

Pogłębia się trudna sytuacja w zakresie odnawiania parku samochodowego. Brak systematycznej wymiany pojazdów pożarniczych – najbardziej zużytych na nowe – powoduje, że stan samochodów w Gminie Czaplinek budzi coraz większe obawy z uwagi na swą awaryjność.

Należy podjąć edukację społeczeństwa w zakresie ochrony przeciwpożarowej, technicznej, użytkowania obiektów, urządzeń i instalacji odpowiadających współczesnym wymogom i zgodnie z ich przeznaczeniem.

12. Oświata

System oświaty obejmuje przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne, policealne, artystyczne i inne. Zgodnie z Konstytucją RP każdy ma prawo do nauki.

Nauka jest obowiązkowa od 6 do 18 roku życia, ale status instytucji obowiązkowych mają jedynie szkoła podstawowa i gimnazjum. Nauka w szkołach publicznych jest bezpłatna.

Jednostki samorządu terytorialnego, czyli przede wszystkim powiaty i gminy, są w pełni odpowiedzialne za wszystkie bieżące zadania związane z zarządzaniem szkołami, w tym za decyzje o sieci szkół i ich finansowaniu. Samorządy mają także zasadniczy wpływ na wybór dyrektorów szkół i ocenę ich pracy.

Gmina Czaplinek jest organem prowadzącym dla:

- 1) Przedszkola w Czaplinku z oddziałami zamiejscowymi:
 - a) w Broczynie – 2 oddziały,
 - b) w budynku Szkoły Podstawowej w Czaplinku: w latach 2008/2009 i 2009/2010 – po 1 oddziale, w latach 2010/2011 i 2011/2012 – po 2 oddziały.
- 2) Szkoły Podstawowej w Czaplinku;
- 3) Szkoły Podstawowej w Broczynie;
- 4) Gimnazjum w Czaplinku;

Ponadto:

- 1) Gmina Czaplinek udziela dotacji dla Niepublicznego Przedszkola Sióstr Salezjanek w Czaplinku.
- 2) Młodzież, która ukończyła gimnazjum ma możliwość kontynuowania nauki w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Czaplinku, w skład którego wchodzi:
 - a) Liceum Ogólnokształcące;
 - b) Zasadnicza Szkoła Zawodowa;
 - c) Centrum Kształcenia Praktycznego

Organem prowadzącym Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych jest Starostwo Powiatowe w Drawsku Pomorskim.

- 3) Starostwo Powiatowe w Drawsku udziela dotacji dla Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Trzcińcu oraz działającego przy MOW Gimnazjum Towarzystwa Salezjańskiego w Trzcińcu.

Przedszkola

Wychowaniem przedszkolnym objęte są dzieci w wieku od 3 do 6 lat. W uzasadnionych wypadkach do przedszkola mogą być przyjmowane dzieci 2,5 letnie. Od 1 września 2004 roku dzieci 6-letnie mają obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego. Prowadzenie przedszkoli jest obowiązkowym zadaniem własnym gminy. Zajęcia dydaktyczno-wychowawcze i opiekuńcze w zakresie minimum programowego są bezpłatne. Czas na realizację tych zadań nie może być krótszy niż 5 godzin dziennie.

Założeniem rządu jest wprowadzanie obniżonego wieku rozpoczynania spełniania obowiązku szkolnego. Proces ten rozłożony został na 3 lata (2009/2010, 2010/2011, 2011/2012). Rodzice dzieci urodzonych w latach 2003, 2004 i 2005 mają prawo, nie obowiązek, wysyłania swoich dzieci do szkoły. Warunkiem przyjęcia dziecka do szkoły w tym okresie, jest objęcie dziecka wychowaniem przedszkolnym w roku poprzedzającym rozpoczęcie nauki w szkole. Dyrektorzy mają trzy lata na dostosowanie szkoły do potrzeb najmłodszych uczniów, rodzice natomiast przez te trzy lata mają prawo wyboru, czy do szkoły posłać swoje dziecko w wieku sześciu czy siedmiu lat.

Szkoły podstawowe i gimnazjum

Od dnia 1 września 2009 r., w związku z wejściem w życie nowej podstawy programowej, uczniowie gimnazjum obowiązkowo uczą się dwóch języków obcych. W tym roku szkolnym dotyczy to klas I i II. W klasach III – obowiązkowa nauka dotyczy jednego języka obcego. W Szkole Podstawowej w Broczynie i Szkole Podstawowej w Czaplinku nauczany jest wyłącznie język angielski. Rodzice nie wyrazili zainteresowania językiem niemieckim. W związku z wejściem w życie nowej podstawy programowej, w gimnazjum wprowadzono dodatkowy przedmiot: „edukacja dla bezpieczeństwa”, w wymiarze 1 godzina w trzyletnim cyklu kształcenia. Od 1 września 2009 r. w związku ze zmianą Karty Nauczyciela, w ramach 40 godzinnego czasu pracy oraz ustalonego wynagrodzenia, nauczyciele szkoły podstawowej i gimnazjum zobowiązani są realizować dodatkowo dwie godziny tygodniowo, a w szkołach ponadgimnazjalnych jedną godzinę tygodniowo. W ramach tych godzin mogą być prowadzone zajęcia wyrównawcze, zajęcia pozalekcyjne wynikające z zainteresowań uczniów i potrzeb szkoły, w tym praca z uczniem słabszym lub z uczniem zdolnym.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Czaplinku

Szkoła ulokowana jest w 4 budynkach w różnych częściach miasta. W roku szkolnym 2010/2011 naukę pobierało 416 uczniów w 17 oddziałach. Łącznie zatrudnionych jest 61 pracowników.

W szkole funkcjonuje Centrum Kształcenia Praktycznego, które stanowi zaplecze dydaktyczne do prowadzenia zajęć praktycznych kształcenia zawodowego. Szkoła posiada internat.

W skład Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Czaplinku wchodzi:

1. Liceum Ogólnokształcące: klasy przyrodnicze, matematyczno-językowe, humanistyczno-lingwistyczne
2. Technikum
 - technik technologii drewna
 - technik organizacji usług gastronomicznych
3. Zasadnicza Szkoła Zawodowa: kucharz małej gastronomii, sprzedawca, ślusarz, stolarz, mechanik pojazdów samochodowych i inne
4. Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna: kucharz małej gastronomii, ślusarz, stolarz.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Czaplinku prowadzi współpracę międzynarodową z następującymi szkołami:

- Centrum Kompetencji we Wriezen;
- Wioska Dziecięca SOS Kinderdorf w Grimmen;
- Liceum w Bad Bramstedt;
- Gemeinschaftschule w Bad Schwartau;
- Stadtjugendpflege w Bad Schwartau.

W ramach programu e – Twinning szkoła realizuje wspólne projekty ze szkołami: w Sofii, w Birmingham i z Wysp Kanaryjskich. Poza tym w roku szkolnym 2010/2011 została podpisana umowa partnerska z Liceum w Lerums (Szwecja) oraz nawiązana współpraca (wymiana listów intencyjnych, wizyta studyjna Szwedów w Czaplinku, złożenie projektu do Programu Visby) ze Szkołą Techniczną w Ulricehamn.

Najciekawsze projekty zrealizowane w roku szkolnym 2010/2011:

- „Ciesielstwo – dodatkowe kwalifikacje zawodowe technologa drewna i stolarza”;
- warsztaty terapii zajęciowej dla podopiecznych Wioski Dziecięcej z Grimmen (osoby z upośledzeniem umysłowym);
- wymiana młodzieży z Gemeinschaftschule w Bad Schwartau.

Liczbę uczniów, dzieci przedszkolnych i liczbę oddziałów w latach 2008, 2009 i 2010 przedstawia poniższa tabela:

Tabela Nr 45. Liczebność szkół i przedszkoli w latach 2008, 2009, 2010.

L. p.	Nazwa placówki	Rok szkolny	Liczba uczniów	Liczba oddziałów
1.	Gimnazjum w Czaplinku	2007/2008	478	20
		2008/2009	459	19
		2009/2010	443	18
2.	Szkoła Podstawowa w Czaplinku	2007/2008	732	30
		2008/2009	740	30
		2009/2010	720	31
3.	Szkoła Podstawowa w Broczynie	2007/2008	101	6
		2008/2009	91	6
		2009/2010	83	6
4.	Szkoła Podstawowa w Kluczewie	2007/2008	33	4
		2008/2009	0	0
		2009/2010	0	0

5.	Przedszkole Publiczne w Czaplinku	2007/2008	197	8
		2008/2009	185	8
		2009/2010	193	8
6.	Przedszkole Publiczne Czaplinku – oddziały w Broczynie	2007/2008	41	2
		2008/2009	41	2
		2009/2010	46	2
7.	Niepubliczne Przedszkole Sióstr Salezjanek*	2007/2008	77	3
		2008/2009	79	3
		2009/2010	79	3
8.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych**	2008/2009	510	20
		2009/2010	450	18
		2010/2011	416	17

Źródło: materiały statystyczne Urzędu Miejskiego w Czaplinku

* Gmina Czaplinek nie jest organem prowadzącym Przedszkole. Gmina rejestruje przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazja oraz przekazuje dotacje (w przeliczeniu na ucznia).

** Organem prowadzącym Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych jest Starostwo Powiatowe w Drawsku Pomorskim

Liczba uczniów w szkołach, w kolejnych latach zmniejsza się. Proces ten jest widoczny również w latach następnych, co obrazuje poniższa tabela:

Tabela Nr 46 . Liczba uczniów/dzieci w Gminie Czaplinek w kolejnych latach

Lp.	Klasa	Rok urodzenia	Liczba uczniów/dzieci
		1995	144
1	III Gimnazjum	1996	128
2	II	1997	153
3	I	1998	133
4	VI szkoły podstawowe	1999	137
5	V	2000	135
6	IV	2001	127
7	III	2002	123
8	II	2003	104
9	I	2004	139
10	6 - latki	2005	104
Dzieci zameldowane w Gminie Czaplinek			
<i>Liczba dzieci zameldowanych w gminie jest prawie zawsze wyższa niż liczba dzieci rozpoczynających naukę w klasie</i>			
11	5- latki	2006	125
12	4 - latki	2007	130
13	3 - latki	2008	112
14	2 - latki	2009	129
15		2010	123

Źródło: materiały statystyczne Urzędu Miejskiego w Czaplinku

12.1. Pracownicy gminnych szkół i przedszkola

W szkołach prowadzonych przez Gminę Czaplinek zatrudnionych jest średnio około 190 pracowników. W roku szkolnym 2009/2010 w Gimnazjum oraz w Szkole Podstawowej w Czaplinku zatrudniono ochroniarzy, których zadaniem jest zapewnienie bezpieczeństwa uczniom.

Poniższe tabela przedstawia liczbę osób zatrudnionych w poszczególnych jednostkach organizacyjnych – stan na 30 czerwca.

Tabela Nr 47. Liczba osób zatrudnionych w szkołach, w kolejnych latach.

Rok 2008					
Lp.	Nazwa jednostki	Liczba zatrudnionych			
		nauczycieli	pracowników administracji	pracowników obsługi	ogółem
1.	SP w Czaplinku	57	7	18,75	82,75
2.	SP w Broczynie	13	1	2	16
3.	Gimnazjum	45	3	7	55
4.	Przedszkole Publiczne	17	3	13	33
Rok 2009					
1.	SP w Czaplinku	55	7	19,75	81,75
2.	SP w Broczynie	13	1	2	16
3.	Gimnazjum	45	3	8	56
4.	Przedszkole Publiczne	19	3	13	35
Rok 2010					
1.	SP w Czaplinku	53	7	19,75 etatu	80
2.	SP w Broczynie	11 (9,6 etatu)	1	3	15
3.	Gimnazjum	43	3	11	57
4.	Przedszkole Publiczne	18 (16,4 etatu)	3	13	34

Źródło: materiały statystyczne Urzędu Miejskiego w Czaplinku

12.2. Finansowanie szkół i przedszkoli

Na prowadzenie szkół jednostki samorządu terytorialnego otrzymują subwencję oświatową z Ministerstwa Finansów. Jej wysokość zależy od liczby uczniów przeliczeniowych według stanu na dzień 10 września roku poprzedzającego rok naliczenia subwencji. Subwencja jest naliczana jako iloczyn ustalonej przez Ministerstwo „kwoty standard” i liczby „uczniów przeliczeniowych”.

Gmina Czaplinek udziela dotacji dla Niepublicznego Przedszkola Sióstr Salezjanek w Czaplinku. Dotacja przekazywana jest w 12 miesięcznych ratach. Przysługuje na każde dziecko w wysokości 75% ustalonych w budżecie gminy wydatków bieżących ponoszonych w przedszkolu publicznym. Poniższe tabele stanowią porównanie otrzymanej subwencji oświatowej z kosztami utrzymania szkół.

Tabela Nr 48. Subwencja oświatowa i koszty utrzymania szkół gminnych w kolejnych latach.

Lp.	Szkoła	Liczba uczniów	Przeliczenie subwencji	Plan finansowy szkoły	Środki Gminy	% udział Gminy	Dopłata Gminy do jednego ucznia
Rok 2008 - kwota standard 3 645,72 zł							
1.	SP Czaplinek	732	2.946.593	3.636.611	690.018	18,97	942,65
2.	SP Broczyno	101	406.565	519.597	113.032	21,75	1.119,13
3.	SP Kluczewo	33	132.838	282.679	149.841	53,01	4.540,64
4.	Gimnazjum	478	1.924.141	2.219.488	295.347	13,31	617,88
razem		1.344	5.410.138				1.805,08
Rok 2009 - kwota standard 4 050,26 zł							
1.	SP Czaplinek	744	3.362.880	3.640.155	277.275	7,62	372,68
2.	SP Broczyno	95	429.400	537.270	107.870	20,08	1.135,47
3.	SP Kluczewo			69.004	69.004	100	
4.	Gimnazjum	464	2.097.280	2.418.262	320.982	13,27	691,77
razem		1.303	5.889.560	6.664.691	775.131	13,66	
Rok 2010 - kwota standard 4 364,39 zł.							
1.	SP Czaplinek	720	3.374.691	4.157.797	783.106	18,83	1.087,65
2.	SP Broczyno	83	504.444	621.246	116.802	18,8	1.407,25
3.	Gimnazjum	443	2.307.822	2.608.346	300.524	11,52	678,38
razem		1.246	6.186.957	7.387.389	1.200.432	16,25	

Źródło: materiały statystyczne Urzędu Miejskiego w Czaplinku

W planach finansowych szkół nie ujęto kosztów utrzymania świetlic, stołówek szkolnych, środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli.

Kwota standard oznacza wysokość subwencji na 1 ucznia przeliczeniowego.

Stypendia za wyniki w nauce i osiągnięcia sportowe

W Gminie Czaplinek uczniowie klas IV – VI ze szkół podstawowych oraz klas I-III gimnazjum, którzy uzyskali średnią ocen za semestr co najmniej 5,0 oraz zachowanie wzorowe – w szkołach podstawowych, a w gimnazjum bardzo dobre lub wzorowe, otrzymują stypendium za wyniki w nauce. Ponadto uczniom przyznane jest stypendium za osiągnięcia sportowe: za udział w zawodach powiatowych – w Szkole Podstawowej w Broczynie, co najmniej udział w zawodach wojewódzkich – w Szkole Podstawowej w Czaplinku oraz za zajęcie od 1 do 6 miejsca w eliminacjach wojewódzkich i udział w mistrzostwach Polski w Gimnazjum. Wysokość stypendium za wyniki w nauce i za osiągnięcia sportowe wynosi 100 zł., i wypłacane jest dwa razy w roku, na zakończenie każdego semestru.

Pomoc materialna o charakterze socjalnym – stypendia i zasilki szkolne

Zgodnie z Ustawą z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty pomoc materialna o charakterze socjalnym przysługuje uczniom szkół publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych dla młodzieży oraz słuchaczom publicznych kolegiów nauczycielskich,

nauczycielskich kolegów języków obcych i kolegów pracowników służb społecznych - nie dłużej niż do ukończenia 24 roku życia.

W ramach stypendium uczeń może się ubiegać o całkowite lub częściowe pokrycie kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych oraz pomoc rzeczową o charakterze edukacyjnym, jak zakup podręczników czy przyborów szkolnych.

Stypendium przyznawane jest uczniowi na wniosek: rodziców, pełnoletniego ucznia, dyrektora szkoły, pracownika socjalnego.

Uczniowi może być przyznana pomoc w formie stypendium szkolnego lub zasiłku szkolnego.

Warunkiem otrzymania stypendium szkolnego jest:

- złożenie wniosku w Urzędzie Miejskim w terminie od 20 sierpnia do 15 września każdego roku,
- udokumentowanie trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów w rodzinie tj. 351,00 zł netto na osobę miesięcznie,
- zamieszkanie na terenie gminy Czaplinek.

Zasiłek szkolny przysługuje uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego. Zasiłek szkolny może być przyznany w formie świadczenia pieniężnego na pokrycie wydatków związanych procesem edukacyjnym lub w formie pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, niezależnie od otrzymywanego stypendium szkolnego. Z zasiłku szkolnego w roku szkolnym korzystało średnio od 3 do 5 uczniów. Stypendium /zasiłek nie przysługuje dzieciom przedszkolnym.

Tabela Nr 49. Stypendia szkolne

Liczba wniosków		
złożonych	spełniających kryteria	odmownych
Rok szkolny 2008/2009		
466	407	59
Rok szkolny 2009/2010		
476	378	98
Rok szkolny 2010/2011		
351	279	72

Źródło: materiały statystyczne Urzędu Miejskiego w Czaplinku

12.3. Programy realizowane w szkołach

1. „Przez edukację po lepszą przyszłość”

W czerwcu 2009 roku Szkoła Podstawowa w Czaplinku złożyła wniosek „Przez edukację po lepszą przyszłość” w ramach konkursu nr 1/9.1.2/09 Priorytetu IX Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Przyznano wnioskowaną kwotę dofinansowania wynoszącą 278.599,40 złotych. Projekt skierowany jest do 340 uczniów uczęszczających do Szkoły Podstawowej w Czaplinku. Jego

głównym celem jest wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszenie różnic w jakości usług edukacyjnych. W ramach projektu realizowanych jest 21 zajęć, które zostały ujęte w trzy moduły: wyrównawcze, terapeutyczne oraz rozwijające umiejętności i zainteresowania. W projekt zaangażowanych jest 20 nauczycieli Szkoły Podstawowej i szkolna księgowa oraz dwóch nauczycieli z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Drawsku Pomorskim.

2. „Moje gimnazjum – moja szansa”

Projekt edukacyjny „Moje gimnazjum – moja szansa” zainicjowany został przez Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty i realizowany jest w partnerstwie z 57 gminami z terenu 18 powiatów województwa zachodniopomorskiego. Liderem projektu jest Gmina Karlino. Program realizowany jest w latach 2009-2011 i obejmuje uczniów z 69 gimnazjów z obszarów wiejskich i małych miast, które w 2008 r. osiągnęły wynik poniżej średniego wyniku w województwie zachodniopomorskim. Projekt obejmuje uczniów, którzy w roku szkolnym 2009 / 2010 rozpoczęli naukę w II klasie i jest kontynuowany w latach 2010 – 2011. Zakłada podniesienie średnich wyników z egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno – przyrodniczej oraz podniesienie jakości procesu kształcenia. W Gimnazjum w Czaplinku projekt realizowany jest w okresie od 02.11.2009 r. do 30.04.2011r. Utworzono 4 grupy – łącznie 48 uczniów spośród kl. III. Zajęcia odbywają się 2 razy w tygodniu. Na realizację projektu przewidziano 100 godzin na grupę, w tym: 60 godz. zajęć z matematyki, po 10 godz. na: biologię, geografę, fizykę oraz chemię. W projekcie uczestniczy 8 nauczycieli Gimnazjum.

3. „Moje gimnazjum-moja przyszłość”

W maju 2010 Gimnazjum w Czaplinku oprócz realizowanego projektu „Moje Gimnazjum – moja szansa” przystąpiło do programu „Moje gimnazjum – moja przyszłość” finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013 oraz budżetu państwa. Projekt obejmuje gimnazja województwa zachodniopomorskiego zlokalizowane na obszarach wiejskich i w małych miejscowościach do 20 tysięcy mieszkańców. Celem jest zwiększanie szans edukacyjnych uczniów poprzez organizację dodatkowych zajęć z przedmiotów matematyczno – przyrodniczych, z wykorzystaniem technologii informacyjno – komunikacyjnej.

W projekcie biorą udział uczniowie osiągający najniższe wyniki w nauce, którzy w roku szkolnym 2010/2011 rozpoczęli naukę w klasach drugich i będzie kontynuowany w roku szkolnym 2011/2012. Utworzono 2 grupy – łącznie 25 uczniów. Na realizację projektu przewidziano 100 godzin na grupę, w tym: 60 godz. zajęć z matematyki, po 10 godz. na: biologię, geografę, fizykę oraz chemię.

4. Program „Radosna Szkoła”

Jest to program rządowy kierowany do szkół podstawowych. Jego celem jest pomoc finansowa organom prowadzącym w przygotowaniu szkół do rozpoczynania spełniania obowiązku szkolnego przez dzieci sześciolatnie. Program będzie realizowany w latach 2009-2014. Wsparcie finansowe dotyczy zakupu, albo zwrotu kosztów zakupu pomocy dydaktycznych do miejsc zabaw w szkole – w wysokości 100% kwoty wnioskowanej przez organ prowadzący i pokrycie części kosztów utworzenia lub modernizacji szkolnych placów zabaw – w wysokości 50% kosztów.

W zależności od liczby uczniów klas I-III w szkołach podstawowych zakłada się przekazanie organom prowadzącym wsparcie finansowe na utworzenie lub modernizację dwóch rodzajów szkolnych placów zabaw:

- 1) małego placu zabaw o powierzchni około 240 m² w szkołach, do których uczęszcza do 69 uczniów
 - 2) dużego placu zabaw o powierzchni 500 m² w szkołach, do których uczęszcza 70 uczniów i więcej.
- Szkołom, w których liczba uczniów w klasach I-III wynosi:

- 1) do 69 uczniów – udziela się wsparcia finansowego w maksymalnej wysokości 6.000 zł.
- 2) 70 uczniów lub więcej - w wysokości 12.000 zł.

W listopadzie 2009 roku złożono wniosek o pozyskanie środków na zakup pomocy dydaktycznych do miejsc zabaw dla Szkoły Podstawowej w Czaplinku. Projekt otrzymał dofinansowanie w kwocie 12.000 zł.

W ramach projektu została przygotowana pierwsza strefa miejsca zabaw na górnym bloku nauczania zintegrowanego, gdzie znajdują się sale lekcyjne uczniów klas pierwszych. Na korytarzu rozłożone zostały pomoce dydaktyczne do kształtowania dużej motoryki, pozwalające na zaspokojenie potrzeby zabawy, ruchu i usprawniające koordynację wzrokowo-ruchową takie jak: kształtki rehabilitacyjne-hiperbloki, klocki konstrukcyjne, siatka wspinaczkowa, kolorowe kamienie rzeczne, górki i pagórki, skaczące piłki, sensoryczne piłki owalne. W sali znajdującej się obok sal lekcyjnych zorganizowano drugą strefę-małą świetlicę dla pierwszoklasistów. Sala wyposażona została w pomoce dydaktyczne usprawniające małą motorykę takie jak: gry planszowe, układanki, klocki, labirynty, panele aktywności, piłki z wypustkami, piłeczki emocje, piłki do ćwiczeń, klocki Comprimó. Mała świetlica daje możliwość odpoczynku i zabawy podczas oczekiwania na zajęcia czy odjazd autobusu szkolnego. W czasie godzin zajęć lekcyjnych w sali prowadzone są zajęcia o charakterze wyrównawczym, kompensacyjnym i rewalidacyjnym.

5. Program „szklanka mleka ”

Program został uruchomiony w 2004 r. Dopłaty udzielane są zatwierdzonym przez Oddziały Terenowe ARR wnioskodawcom, którzy dostarczają mleko i przetwory mleczne do szkół w czasie roku szkolnego, tj. od września do czerwca (z wyłączeniem ferii i wakacji). Przedmiotem dopłat jest mleko i przetwory mleczne o zawartości tłuszczu min. 1%, dostarczane w opakowaniach jednostkowych oraz wyprodukowane w zakładach spełniających wymagania sanitarno - weterynaryjne UE. Program adresowany jest do uczniów szkół podstawowych. W gminie Czaplinek w programie bierze udział 100% uczniów, którzy otrzymują mleko bez dodatkowych opłat.

6. Program „Owoce w szkole”

Program skierowany jest do uczniów klas I – III szkół podstawowych. Celem jest długoterminowa zmiana nawyków żywieniowych dzieci poprzez zwiększenie udziału owoców i warzyw w ich codziennej diecie. Warunkiem realizacji dostaw owoców i warzyw jest złożenie wniosku o zatwierdzenie szkoły w programie "Owoce w szkole" oraz zawarcie stosownej umowy pomiędzy szkołą a zatwierdzonym przez Agencję Rynku Rolnego dostawcą. Do udziału w programie „Owoce w szkole” zgłosiły się Szkoła Podstawowa w Broczynie – 39 uczniów oraz Szkoła Podstawowa w Czaplinku – 305 uczniów.

12.4. Remonty w szkołach

W szkołach prowadzone są inwestycje, remonty i bieżące naprawy - remonty posadzek, wymiana paneli, ogrodzeń, malowanie sal lekcyjnych, wykonanie wentylacji. Potrzeby są ogromne, a wykonanie rozłożone w czasie. W ostatnich latach wykonano między innymi:

W Gimnazjum:

- wyposażono budynek Gimnazjum w hydranty wewnętrzne,
- wymieniono pokrycie dachu wraz z wymianą rynien, rur spustowych i instalacją odgromową w budynku sali gimnastycznej przy Gimnazjum,
- wymieniono stolarkę okienną w części sal lekcyjnych i stołówce,
- wykonano projekt budowlany i podjazd dla uczniów niepełnosprawnych. Przystosowano toalety dla osób niepełnosprawnych, wykonano ciągi komunikacyjne I i II etap,
- na potrzeby uczniów niepełnosprawnych, zakupiono schodolaz oraz dodatkowe akumulatory,
- wykonano remont sali gimnastycznej w zakresie wymiany nawierzchni z parkietu na parkiet na powierzchni 187m²; wymiany podłogi w szatniach na powierzchni 30m² oraz wymiany drzwi wewnętrznych dwuskrzydłowych z ościeżnicą.

W Szkole Podstawowej w Czaplinku, w ramach zadań inwestycyjnych realizowano termomodernizację budynku. Zadanie przygotowane zostało przez Związek Miast i Gmin Dorzecza Parsęty i nosi nazwę „Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej na terenie powiatów: białogardzkiego, drawskiego, kołobrzесьkiego, koszalińskiego, szczecineckiego i świdwińskiego”. Jego liderem został Powiat Szczecinecki. Projekt zawierający zadanie termomodernizacji budynków Szkoły Podstawowej w Czaplinku, uzyskał dofinansowanie ze środków unijnych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, Działanie 9.3 Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w wysokości 50% kosztów. Po przeprowadzonym przetargu koszt zadania wynosi 1.430.002,17 złotych z tego dofinansowanie 709.740,58 złotych. Realizację zadania przewidziano na lata 2010-2011.

W Szkole Podstawowej w Broczynie odnowiono klasy, salę informatyczną oraz korytarze. Przeprowadzono remont placu przed wejściem do szkoły.

W związku z awarią centralnego ogrzewania w Przedszkolu w Broczynie w sezonie grzewczym wykonano roboty budowlano-montażowe związane z wymianą instalacji centralnego ogrzewania wraz z przebudową komina. Całkowity koszt realizacji zadania – 37.000 zł. Wymieniono również drzwi wejściowe. Pomalowane zostały wszystkie pomieszczenia, gdzie przebywają dzieci.

W Przedszkolu przy ulicy Grunwaldzkiej w Czaplinku:

- zakończono wymianę okien - w grudniu 2010 r. wymieniono 39 okien (w szatniach, holu, pokoju nauczycielskim, kuchni, archiwum,
- przeprowadzono remont: komina, drogi wjazdowej od ulicy Bydgoskiej, dźwigu windowego.

12.5. Dowożenie uczniów do szkół

Do obowiązkowych zadań Gminy należy:

- 1) zapewnienie bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu dzieciom 6 letnim i uczniom szkół podstawowych i gimnazjum, albo zwrot kosztów przejazdu środkami komunikacji publicznej, jeżeli droga z domu do przedszkola lub oddziału przedszkolnego przekracza 3 kilometry – w przypadku dzieci i uczniów klas młodszych lub 4 km – dla uczniów klas VI szkoły podstawowej i gimnazjum,
- 2) zapewnienie uczniom niepełnosprawnym bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższej szkoły, podstawowej, gimnazjum albo ośrodka umożliwiającego realizację obowiązku szkolnego, albo zwrot kosztów przejazdu ucznia i opiekuna środkami komunikacji publicznej, jeżeli dowożenie zapewniają rodzice.

W Gminie Czaplinek dowóz uczniów do oddziałów zerowych, szkół podstawowych i gimnazjum realizowany jest przez:

- 1) przez Firmę PPHU „IRAS” w Czaplinku. Wynagrodzenie za przewóz ustala się na podstawie cen jednostkowych przewozu jednego ucznia. Średni miesięczny koszt przewozu uczniów w roku 2010 wynosił 58 tys. zł. Wynagrodzenie ulega zmianie w zależności od ilości przewożonych w danym miesiącu uczniów. Ponadto wynagrodzenie ulega zmniejszeniu o:
 - 20% - jeżeli liczba dni nauki szkolnej jest mniejsza niż 16 dni w miesiącu,
 - 35% - jeżeli liczba dni nauki szkolnej jest mniejsza niż 12 dni w miesiącu.
- 2) za dowóz 7 - 8 uczniów z Ostrorogu do Zespołu Szkół w Łubowie (Gimnazjum, Szkoła Podstawowa i dzieci sześciolatnie) zwracane są koszty w wysokości wartości biletów miesięcznych, na podstawie rachunków wystawianych przez Gminę Borne Sulinowo,
- 3) finansowane są również przejazdy uczniów niepełnosprawnych wraz z opiekunami (rodzicami) do: Zespołu Szkół Specjalnych w Bobrowie i w Szczecinku: 2 uczniom zwracano koszty za przejazdy codienne, 5 – 7 uczniom za przejazd dwa razy w tygodniu (odwóz do Ośrodka w poniedziałek i powrót do domu w piątek),
- 4) od września 2009r. do przedszkoli dowożone są dzieci 3, 4 i 5 letnie,

5) dwa razy w tygodniu - uczniowie SP w Broczynie dowożeni są do hali sportowej w Czaplinku.

Do wyzwań stojących przed polską szkołą i samorządami należy zwłaszcza podnoszenie poziomu kształcenia. Drugim podstawowym wyzwaniem są zmiany demograficzne, czyli przede wszystkim malejąca liczba uczniów. Z tym problem związana jest potrzeba konsolidacji i racjonalizacja sieci szkolnej, rozwiązanie problemu nadmiernego zatrudnienia nauczycieli w placówkach szkolnych i zapewnienie pełnej oferty edukacyjnej w szkołach wiejskich.

Rozdział III Pomoc społeczna na poziomie gminy

1. Podstawy prawne pomocy społecznej

- 1) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. z 2009 r. Nr 175, poz.1362 z późn. zm.);
- 2) Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535 z późn. zm.);
- 2) Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2004r. Nr.210 poz.2135);
- 3) Ustawa z dnia 30 sierpnia 1990 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2007 r., Nr 14, poz. 89 z późn. zm.);
- 5) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.);
- 6) Ustawa z dnia 8 marca o samorządzie gminnym (Dz. U. Nr 142, poz. 1951 z późn. zm.);
- 7) Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj. z 2006 r., Nr 139, poz. 992 z późn. zm.);
- 8) Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. z 2009 r., Nr 1, poz. 7 z późn. zm.);
- 9) Akty wykonawcze do ww. ustaw.

Świadczenia z zakresu pomocy społecznej

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czaplinku w roku 2010 wydatkował łącznie kwotę 7.872.300,51 zł na realizację następujących zadań:

- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych na kwotę 19.284,93 zł,
- świadczenia społeczne w zakresie zadań własnych dofinansowanych z dotacji celowej wojewody (zasiłki okresowe, zasiłki stałe, ubezpieczenie zdrowotne, program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”) na kwotę 1.549.590,90 zł,
- świadczenia społeczne w zakresie zadań własnych pokrywanych z budżetu gminy (zasiłki celowe, opłata za pobyt w domu pomocy społecznej, wkład własny w program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”) na kwotę 676.606,72 zł,
- świadczenia rodzinne, świadczenia pielęgnacyjne i składki na ubezpieczenia społeczne zrealizowane na kwotę 3.196.257,27 zł,
- pomoc osobom uprawnionym do alimentów na kwotę 646.933,93 zł,

- koszty realizacji zadania w wysokości 3% dotacji w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia na kwotę 118.751,76 zł,
- przyznawanie i realizacja dodatków mieszkaniowych na kwotę 534.612,46 zł,
- utrzymanie ośrodka pomocy społecznej w tym zapewnienie środków na wynagrodzenie pracowników na kwotę 915.524,94 zł,
- pozostała działalność – przywóz darów, wigilia, itp. na kwotę 7.999,62 zł,
- realizacja projektu z EFS (POKL) „Szansa na przyszłość” na kwotę 206.737,98 zł.

Zadania ośrodka realizuje 21 pracowników: kierownik, zastępca kierownika, 2 księgowe, 8 pracowników socjalnych, 3 opiekunki świadczące usługi opiekuńcze dla mieszkańców gminy w miejscu ich zamieszkania, 5 referentów do obsługi świadczeń socjalnych, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, dodatków mieszkaniowych i pracownika gospodarczego.

Tabela nr 50. Źródła finansowania zadań pomocy społecznej w roku 2010 (wartość w zł)

Źródła finansowania	
Budżet państwa	Budżet gminy
5.975.112,03 zł	1.897.188,48 zł
7.872.300,51 zł	

Źródło : materiały statystyczne MGOPS w Czaplinku

Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Trudna sytuacja życiowa, zgodnie z zapisem zawartym w art. 7 ustawy o pomocy społecznej to, w szczególności zaistnienie jednej z następujących okoliczności:

- 1) ubóstwa,
- 2) sieroctwa,
- 3) bezdomności,
- 4) bezrobocia,
- 5) niepełnosprawności,
- 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- 7) przemocy w rodzinie,
- 7a) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
- 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- 9) bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- 10) braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo –

wychowawcze,

- 11) trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
- 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- 13) alkoholizmu lub narkomanii,
- 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Osoby i rodziny ubiegające się o świadczenia pomocy społecznej powinny jednocześnie spełniać dwa kryteria: kryterium dochodowe określone w art. 8 ust. 1 oraz kryterium dysfunkcji, o którym mowa w art. 7 pkt 2-13.

Rodzinę w ustawie o pomocy społecznej zdefiniowano jako osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące.

Przepis art. 8 podaje dwie wartości kwotowe, tj. 477 zł jako kryterium dochodowe osoby samotnie gospodarującej oraz 351 zł będące kryterium dochodowym na osobę w rodzinie. Wskazuje jednocześnie kryterium dochodowe rodziny.

Kwoty dochodu zostały podane w wartościach netto. Kwotę dochodu z 1 ha przeliczeniowego dla osób i rodzin utrzymujących się z gospodarstwa rolnego, przyjęto na poziomie 207 zł.

Weryfikacja kryteriów dochodowych, zgodnie z zasadami określonymi w art. 9 (weryfikacja kryteriów uwzględnia wyniki badań prognozy interwencji socjalnej, które wykonuje Instytut Pracy i Spraw Socjalnych) następuje co 3 lata. Pierwsza po uchwaleniu ustawy w 2004 r. miała miejsce w roku 2006 i do chwili obecnej nie podniesiono kwot kryteriów i świadczeń.

Ośrodek Pomocy Społecznej jako instytucja osadzona w społeczności lokalnej realizuje przypisane mu ustawowo zadania własne (art. 17) i zadania zlecone (art. 18). Zadania własne dzielą się przy tym na te o charakterze obowiązkowym, a także pozostałe tzw. zadania fakultatywne.

Zadania z zakresu pomocy społecznej zostały podzielone na kilka kategorii. W pierwszej kolejności można wymienić zadania rządowe i samorządowe, co nie oznacza ich odpowiedniego przyporządkowania organom administracji rządowej i samorządowej. Zadania z zakresu administracji rządowej wykonują również samorządy terytorialne. Zadania samorządu terytorialnego zostały skonkretyzowane i przyporządkowane poszczególnym jednostkom samorządowym, a zatem wyróżnia się zadania: gminy, powiatu i województwa. W ramach zadań samorządowych można dokonywać dalszych podziałów.

W ramach zadań własnych gminy z zakresu pomocy społecznej ustawodawca wyróżnia zadania obowiązkowe (art. 17), i należą do nich:

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;

- 2) sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej;
- 3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w NFZ;
- 8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- 9) opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z konieczności sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującym matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 10) praca socjalna;
- 11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo – wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych;
- 13) tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną;
- 14) dożywianie dzieci;
- 15) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- 16) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- 16a) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 17) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 18) utworzenie i utrzymanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
- 19) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- 20) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Powyższe zadania wyrażają pewne minimum bezpieczeństwa socjalnego, które musi zapewnić swoim członkom najmniejsza wspólnota samorządowa. Ich wykonanie jest obowiązkiem gminy, musi ona również przeznaczyć na ten cel własne środki.

Realizacja zadań nieobowiązkowych w dużej mierze zależy od finansowych możliwości gminy i powinna być dostosowana do lokalnych potrzeb. A należą do nich:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- 4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 5) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Artykuł 36 ustawy wprowadził podział świadczeń pomocy społecznej na pieniężne i niepieniężne. Świadczeniami pieniężnymi są: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy, specjalny zasiłek celowy, zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie, pomoc dla rodzin zastępczych, pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki, świadczenia pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą i wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznanej przez sąd. Natomiast do świadczeń niepieniężnych należą: praca socjalna, bilet kredytowany, składki na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne, pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie, sprawienie pogrzebu, poradnictwo specjalistyczne, interwencja kryzysowa, schronienie, posiłek i niezbędne ubranie, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia i rodzinnych domach pomocy, specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia, mieszkanie chronione, pobyt i usługi w domu pomocy społecznej, opieka i wychowanie w rodzinie zastępczej i w placówce opiekuńczo-wychowawczej, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie – w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych, szkolenia, poradnictwo rodzinne i terapia rodzinna prowadzona przez ośrodki adopcyjno-opiekuńcze.

Kryterium podziału na świadczenia pieniężne i niepieniężne opiera się na tym, że w przypadku tych pierwszych uprawnieni otrzymują gotówkę, zaś te drugie realizowane są bez wypłaty środków pieniężnych na rzecz takich osób. Jednakże obydwa rodzaje świadczeń łączą się z wydatkami finansowymi ze strony jednostek organizacyjnych pomocy społecznej. W konsekwencji samo nazewnictwo zastosowane przez ustawodawcę w związku z przedmiotowym podziałem może być nieco mylące. Świadczenia z pomocy społecznej powinny mieć charakter uzupełniający

i wspomagający, a przyznana pomoc ma być tylko uzupełnieniem budżetu rodziny i nie może zaspakajać wszystkich jej potrzeb. W rzeczywistości jednak dla wielu osób i rodzin środki otrzymane z pomocy społecznej są głównym i jedynym źródłem dochodu i umożliwiają przetrwanie. Jest też duża część rodzin, które od dwudziestu lat bez przerwy korzystają z pomocy społecznej, ich dzieci również i nie ma nadziei, że wyjdą z systemu pomocy społecznej. W 2010 roku z różnych form pomocy korzystało 835 rodzin (2561 osób w tych rodzinach), w tym 449 rodzin z terenu wsi. Złożonych zostało 3955 podań i wniosków o różnego typu pomoc społeczną. Wydano w tych sprawach 4360 decyzji administracyjnych.

Tabela nr 51. Udzielone świadczenia - zadania własne gmin

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świad.	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
Razem	1.468	x	2.045.291	835	2561
zasiłki stałe - ogółem					
	103	964	321.380	101	182
w tym przyznane dla osoby:					
samotnie gospodarującej	64	625	237.920	64	64
pozostającej w rodzinie	39	339	83.460	37	115
zasiłki okresowe	370	1.998	506.000	355	1078
schronienie	6	15	3.914	6	6
posiłek	672	82.786	258.550	357	1605
w tym dla:					
dzieci w szkołach i przedszkolach	666	81.607	255.304	354	1600
usługi opiekuńcze - ogółem					
	23	8.513	101.237	23	38
zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	2	x	1.600	2	10
sprawienie pogrzebu	1	1	3.000	1	1
inne zasiłki celowe i w naturze ogółem	719	x	849.610	657	1981
w tym:					
zasiłki specjalne celowe	130	213	57.402	124	380
opłaty gminy za pobyt w dps	10	97	175.355	10	10

Źródło : materiały statystyczne MGOPS w Czaplinku

Dodatki mieszkaniowe

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje również na mocy ustawy z dnia 2 lipca 1994 roku o najmie lokali i dodatkach mieszkaniowych zadanie własne gminy pod nazwą "dodatki mieszkaniowe".

O dodatek mieszkaniowy mogą ubiegać się:

- 1) najemcy oraz podnajemcy lokali mieszkalnych,
- 2) osoby mieszkające w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego (własnościowe lub lokatorskie),
- 3) osoby mieszkające w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych,
- 4) inne osoby mające tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszące wydatki związane z jego zajmowaniem,
- 5) osoby, które zajmują lokal bez tytułu prawnego, ale oczekują na przysługujący im lokal zamienny lub socjalny.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje na podstawie tylko jednego z tych tytułów.

Powierzchnia normatywna w przeliczeniu na liczbę członków gospodarstwa domowego nie może przekraczać: dla

1 osoby – 35 m²

2 osób – 40 m²

3 osób – 45 m²

4 osób – 55 m²

5 osób – 65 m²

6 osób – 70 m², a w przypadku gdy w mieszkaniu jest więcej osób, dla każdej kolejnej zwiększa się normatywną powierzchnię o 5 m².

Dodatek przysługuje, gdy powierzchnia użytkowa nie przekracza powierzchni normatywnej o więcej niż 30% albo 50% pod warunkiem, że udział powierzchni pokoi i kuchni nie przekracza 60% powierzchni użytkowej. Jeżeli w lokalu zamieszkuje osoba niepełnosprawna poruszająca się na wózku inwalidzkim lub osoba niepełnosprawna, jeżeli niepełnosprawność wymaga zamieszkiwania w oddzielnym pokoju (o wymogu zamieszkiwania w oddzielnym pokoju orzekają powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności), normatywną powierzchnię zwiększa się o 15 m².

Dodatek mieszkaniowy przysługuje jeżeli średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego w ciągu ostatnich 3 miesięcy nie przekracza:

1) w gospodarstwie jednoosobowym 150% najniższej emerytury tj. 1.059,44 zł,

2) w gospodarstwie wieloosobowym 100% najniższej emerytury tj. 706,29 zł

wówczas do obliczenia dodatku przyjmuje się wydatki jakie powinna ponieść osoba ubiegająca się o dodatek w wysokości:

- 15% w gospodarstwie jednoosobowym,
- 12% w gospodarstwie 2-4-osobowym,
- 10% w gospodarstwie 5-osobowym i większym.

Od 1 stycznia 2005 r. jeżeli dochód przekracza kryterium (150% lub 100% dochodu), a nie przekracza 175% najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym tj. 1.236,01 zł i 125% najniższej emerytury w gospodarstwie wieloosobowym tj. 882,86 zł wówczas do obliczenia dodatku

przyjmuje się wydatki jakie powinna ponieść osoba ubiegająca się o dodatek w wysokości:

- 1) 20% w gospodarstwie jednoosobowym,
- 2) 15% w gospodarstwie 2-4-osobowym,
- 3) 12% w gospodarstwie 5-osobowym i większym.

Dodatek mieszkaniowy ustala się w wysokości różnicy między 100% wydatków ponoszonych za lokal (nie wyższych niż powierzchnia normatywna) a 15%, 12%, 10% dochodu jaki osoba powinna ponieść.

Do obliczenia dodatku przyjmuje się wydatki za:

- czynsz,
- opłaty związane z eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości w częściach przypadających na lokale mieszkalne w spółdzielni mieszkaniowej,
- zaliczki na koszty zarządu nieruchomością wspólną,
- odszkodowanie za zajmowanie lokalu bez tytułu prawnego,
- inne niż wymienione wyżej opłaty za używanie lokalu mieszkalnego,
- opłaty za energię ciepłą, wodę, odbiór nieczystości stałych i płynnych,
- wydatek stanowiący podstawę obliczania ryczałtu na zakup opału.

Jeżeli lokal nie jest wyposażony w instalację doprowadzającą energię ciepłą (co z kotłowni) za wydatek uznaje się równowartość 5 kWh na 1m² powierzchni użytkowej.

Jeżeli lokal nie jest wyposażony w instalację ciepłej wody (z kotłowni) za wydatek uznaje się równowartość 20 kWh na osobę.

Jeżeli lokal nie jest wyposażony w instalację gazu przewodowego za wydatek uznaje się równowartość 10 kWh na pierwszą osobę oraz po 2 kWh na każdą kolejną (obecnie wartość 1kWh = 0,5611 zł).

Wydatków mieszkaniowych nie stanowią:

- ubezpieczenia, podatek od nieruchomości, opłaty za wieczyste użytkowanie gruntów,
- opłaty za gaz przewodowy, energię elektryczną dostarczane do lokalu mieszkalnego na cele bytowe.

Jeżeli osoba ubiegająca się o dodatek mieszkaniowy zamieszkuje w lokalu mieszkalnym lub domu nie wchodzącym w skład mieszkaniowego zasobu gminy, do wydatków przyjmowanych dla celów obliczenia dodatku mieszkaniowego zalicza się:

- wydatki, które w wypadku najmu lokalu mieszkalnego byłyby pokrywane w ramach czynszu, lecz wyłącznie do wysokości czynszu, jaki obowiązywałby dla danego lokalu, gdyby lokal ten wchodził w skład zasobu mieszkaniowego gminy,
- opłaty, poza czynszem, które obowiązywałyby w zasobie mieszkaniowym gminy, gdyby lokal ten wchodził w skład tego zasobu.

Wysokość dodatku nie może być wyższa niż 70% wydatków przypadających na normatywną powierzchnię lub 70% faktycznie ponoszonych, gdy powierzchnia jest mniejsza od normatywnej.

Dodatku mieszkaniowego nie przyznaje się, zgodnie z ustawowymi zapisami, jeżeli jego

kwota byłaby niższa niż 2% najniższej emerytury tj. 14,13 zł.

W roku 2010 wpłynęło 509 wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego, pozytywnie załatwiono 482 wnioski natomiast odmownie 27.

Łącznie w sprawach dodatków mieszkaniowych wydano ok. 560 decyzji (decyzje przyznające wstrzymujące, wygaszające, zmieniające).

Pomocą objęto 290 mieszkań z czego:

- lokale tworzące mieszkaniowy zasób gminy (komunalne) – 49%,
- lokale spółdzielcze – 15%,
- pozostałe (najemcy w domach prywatnych, PKP, właściciele mieszkań wykupionych i domów jednorodzinnych) – 36%.

Na 290 mieszkań objętych pomocą 52 to mieszkania na wsi, co stanowi 18% ogółu.

Tabela nr 52. Realizacja dodatków mieszkaniowych

Użytkownicy mieszkań	Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych	Udział procentowy	Ilość wypłaconych świadczeń	Średni dodatek mieszkaniowy
	w zł	%	szk.	w zł
OGÓŁEM:	534.612,46	100%	2868	186,41
1/ tworzących mieszkaniowy zasób gminy	294.567,45	55%	1447	203,57
2/ spółdzielczych	66.198,07	12%	438	151,14
3/ pozostałych	173.846,94	33%	983	176,85

Źródło : materiały statystyczne MGOPS w Czaplinku

Dodatek w wysokości od 0 do 100,00 zł uzyskało 18% ogółu wnioskodawców,

- od 100,01 zł do 200,00 zł - 33%,
- od 200,01 zł do 300,00 zł - 36%,
- od 300,01 zł do 500,00 zł - 12%
- od 500,01 zł do 1000,00 zł – 1%.

Świadczenia rodzinne

Od 1 maja 2004r. obowiązuje ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. Nr 228, poz. 2255 z późn. zm.). Do 2009 r. świadczenia rodzinne udzielane były na okresy zasiłkowe trwające od września do sierpnia roku następnego. Obecnie zgodnie ze zmianą Ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 17 października 2008 r. okres zasiłkowy trwa od 01 listopada do 31 października następnego roku kalendarzowego.

Dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie jest, obok posiadania dziecka na utrzymaniu, głównym kryterium uprawniającym do świadczeń rodzinnych. Kryterium dochodowe dotyczy dochodu netto tj. po odliczeniu podatku dochodowego, składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne i wynosi 504 zł na osobę lub 583 zł na osobę, jeśli w rodzinie wychowuje się dziecko niepełnosprawne. Do obecnie trwającego okresu zasiłkowego brany jest pod uwagę dochód z roku 2009.

Ww. kwoty podlegają weryfikacji co 3 lata, z uwzględnieniem wyników badań prognozy wsparcia dochodowego rodzin. Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11.08.2009 r. kwoty kryterium dochodowego pozostały bez zmian.

Prawo do świadczeń ustala się począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek z prawidłowymi dokumentami.

Ustawa o świadczeniach rodzinnych przewiduje następujące rodzaje świadczeń:

1) zasiłek rodzinny

- 68 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,
- 91 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia,
- 98 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia miesięcznie,

2) dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:

- urodzenia dziecka - 1000 zł – jednorazowo oraz 1000 zł jednorazowej zapomogi tzw. „becikowego”, która przysługuje rodzinie bez względu na osiągnięte dochody,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego (400 zł miesięcznie),
- samotnego wychowywania dziecka - 170 zł miesięcznie na dziecko, nie więcej jednak niż 340 zł na wszystkie dzieci lub 250 zł miesięcznie na dziecko niepełnosprawne nie więcej jednak niż 500 zł na wszystkie dzieci. Dodatek ten przysługuje w przypadku, gdy jedno z rodziców nie żyje, ojciec dziecka jest nie znany, lub powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej - 80 zł miesięcznie na trzecie i kolejne dziecko uprawnione do zasiłku rodzinnego,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego - 60 zł miesięcznie na dziecko w wieku do 5 lat, 80 zł – na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia,
- rozpoczęcia roku szkolnego - 100 zł jednorazowo – każda klasa szkoły, do policealnej włącznie, dodatek ten przysługuje również na dziecko rozpoczynające roczne przygotowanie przedszkolne tzw. „zerówkę”,
- podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania - 90 zł miesięcznie na zamieszkanie w internacie lub 50 zł miesięcznie na dojazdy do szkoły – wypłacany jest przez 10 miesięcy w roku,

3) świadczenie pielęgnacyjne - 520 zł miesięcznie – dla opiekuna dziecka niepełnosprawnego wymagającego szczególnej opieki.

Od dnia 31 lipca 2008 r. o świadczenie pielęgnacyjne, poza rodzicem lub opiekunem faktycznym niepełnosprawnego dziecka legitymującego się odpowiednim orzeczeniem, mają prawo ubiegać się także inni członkowie rodziny, na których zgodnie z przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ciąży obowiązek alimentacyjny, także w przypadku gdy pełnią funkcję spokrewnionej rodziny zastępczej. Kolejna zmiana z 19.11.2009 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją wydatków budżetowych (Dz.U. Nr 219, poz. 1706) mówi, że z dniem 01.01.2010 r. prawo do świadczenia pielęgnacyjnego jest ustalane niezależnie od dochodów rodziny i na czas nieokreślony,

a jeżeli orzeczenie o niepełnosprawności było wydane na czas określony – do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia.

4) zasiłek pielęgnacyjny - 153 zł miesięcznie – dla osoby niepełnosprawnej – świadczenie rodzinne nieuzależnione od kryterium dochodowego i przyznawane na okresy dłuższe niż okres zasiłkowy tj. do upływu terminu ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności.

Fundusz alimentacyjny

Obecnie w miejsce zlikwidowanej ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej obowiązuje ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2009 Nr 1, poz. 7 z późn. zm.).

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł netto (z dochodu uzyskanego w roku 2009).

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego nie przysługują, jeżeli osoba uprawniona:

- została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w rodzinie zastępczej;
- zawarła związek małżeński.

Ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz ich wypłata następują odpowiednio na wniosek osoby uprawnionej lub jej przedstawiciela ustawowego.

Okres świadczeniowy z funduszu alimentacyjnego, trwa od dnia 1 października do 30 września następnego roku kalendarzowego. Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustala się na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek do organu właściwego wierzyciela, nie wcześniej niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu.

Jeżeli osoba uprawniona po ukończeniu nauki w szkole została w tym samym roku kalendarzowym przyjęta do szkoły wyższej, świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują również za wrzesień.

Zmiany w wysokości świadczeń z funduszu alimentacyjnego na skutek zmiany wysokości zasądzonych alimentów dokonuje się po wpływie tytułu wykonawczego do komornika sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne od miesiąca, w którym nastąpiła zmiana wysokości zasądzonych alimentów.

Postępowanie wobec dłużnika alimentacyjnego

Dłużnik alimentacyjny – osoba zobowiązana do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, przeciwko której egzekucja okazała się bezskuteczna.

Organ właściwy dłużnika przekazuje komornikowi sądowemu informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności zawarte w wywiadzie alimentacyjnym oraz oświadczeniu majątkowym dłużnika alimentacyjnego.

W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swych zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika:

- zobowiązuje dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się jako osoba bezrobotna albo jako poszukująca pracy w przypadku braku możliwości zarejestrowania się jako osoba bezrobotna;
- zwraca się do starosty o podjęcie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego;
- w razie braku możliwości aktywizacji zawodowej występuje z wnioskiem do starosty o skierowanie dłużnika alimentacyjnego do robót publicznych lub prac organizowanych na zasadach robót publicznych, określonych w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

W przypadku uniemożliwienia przez dłużnika alimentacyjnego przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego, odmowy złożenia oświadczenia majątkowego oraz odmowy podjęcia prac, o których mowa wyżej, uchylania się od nich lub odmowy zarejestrowania się jako osoba bezrobotna, odmowy zarejestrowania się jako osoba poszukująca pracy w przypadku braku możliwości zarejestrowania się jako osoba bezrobotna, organ właściwy dłużnika:

- składa wniosek o ściganie za przestępstwo określone w 73rt. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.),
- kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego.

W przypadku braku możliwości aktywizacji dłużnika alimentacyjnego lub braku możliwości skierowania dłużnika do prac organizowanych na zasadach robót publicznych starosta zobowiązany jest do informowania o tym organu właściwego dłużnika.

Na podstawie wniosku o ściganie za przestępstwo określone w 73rt. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.) starosta wydaje decyzję o zatrzymaniu prawa jazdy. Zwrot zatrzymanego prawa jazdy następuje na wniosek organu właściwego dłużnika, gdy dłużnik umożliwi przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego, złoży oświadczenie majątkowe, podejmie pracę, zarejestruje się jako bezrobotny albo, w przypadku odmowy zarejestrowania jako bezrobotnego, zarejestruje się jako poszukujący pracy.

Ściągnięcie należności od dłużnika alimentacyjnego

Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z ustawowymi odsetkami, z tego:

- 1) 20% kwot należności stanowi dochód własny gminy wierzyciela,
- 2) 20% kwoty stanowi dochód własny gminy dłużnika,
- 3) 60% tej kwoty oraz odsetki stanowią dochód budżetu państwa.

Umorzenie należności od dłużnika

Organ właściwy dłużnika może umorzyć należności (tj. należności wypłaconych osobie uprawnionej z tytułu: świadczeń z funduszu alimentacyjnego, należności powstałe z tytułu zaliczek alimentacyjnych, należności likwidatora funduszu alimentacyjnego powstałe z tytułu świadczeń alimentacyjnych wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym) w łącznej wysokości:

- 30%, jeżeli egzekucja wobec dłużnika alimentacyjnego jest skuteczna przez okres 3 lat w wysokości miesięcznej nie niższej niż wysokość zasądzonych alimentów;
- 50%, jeżeli egzekucja wobec dłużnika alimentacyjnego jest skuteczna przez okres 5 lat w wysokości miesięcznej nie niższej niż wysokość zasądzonych alimentów;
- 100% jeżeli egzekucja wobec dłużnika alimentacyjnego jest skuteczna przez okres 7 lat w wysokości miesięcznej nie niższej niż wysokość zasądzonych alimentów.

Organ właściwy wierzyciela może na wniosek dłużnika alimentacyjnego umorzyć jego należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego łącznie z odsetkami w całości lub w części, odroczyć termin płatności albo rozłożyć na raty, uwzględniając sytuację dochodową i rodzinną.

Podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych jest ściśle określone w ustawie i składa się na nie kilka lub nawet kilkanaście czynności. Szczegółowy ich opis znajduje się w poniższej tabeli:

Tabela nr 53. Rodzaje działań wobec dłużników alimentacyjnych.

1	Liczba dłużników alimentacyjnych dla których organem właściwym jest gmina Czaplinek	126	
2	Liczba dłużników alimentacyjnych dla których organem właściwym nie jest gmina Czaplinek	47	
3	Liczba wywiadów alimentacyjnych i oświadczeń majątkowych	66	
4	Liczba dłużników zobowiązanych do zarejestrowania się w PUP	15	
5	Liczba wniosków przesłanych do PUP o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika	22	

6	Liczba wniosków skierowanych do prokuratury rejonowej celem ścigania ws. niealimentacji	14	Z czego: umorzono – 2 odmówiono wszczęcia -10 w toku – 1, przekazany do innej prokuratury - 1
7	Liczba wniosków skierowanych do Starosty Powiatowego o zatrzymanie prawa jazdy	4	
8	Ilość decyzji nakazujących zwrot zastępczo wpłaconych świadczeń alimentacyjnych	124	
9	Liczba Kancelarii Komorniczych	34	
10	Liczba organów właściwych dłużnika, do których przesyłane są wszelkie istotne informacje dot. dłużnika	28	
11	Liczba organów właściwych wierzyciela	34	
12	Liczba dłużników dla których wystąpiono do sądu o wyznaczenie przedstawiciela ds. doręczeń	10	
13	Liczba dłużników wpisanych na listę KRD	132	

Źródło : materiały statystyczne MGOPS w Czaplinku

Systemem świadczeń rodzinnych objęto 961 rodziny, a systemem świadczeń z funduszu alimentacyjnego - 108. W sprawach tych wydano łącznie w ciągu roku 1489 decyzji, w tym 109 decyzji odmownych ze świadczeń rodzinnych oraz 12 z funduszu alimentacyjnego.

Ponadto w 2010 r. skierowano do Urzędu Skarbowego 93 tytułów wykonawczych w celu odzyskania nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych i w sprawie zwrotu przez dłużnika świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych wierzycielce.

Ww. świadczenia są zadaniem zleconym gminie i finansowane są w całości z budżetu państwa jednak środki finansowe na to zadanie gmina otrzymywała w terminach zapewniających ich wypłatę do końca miesiąca.

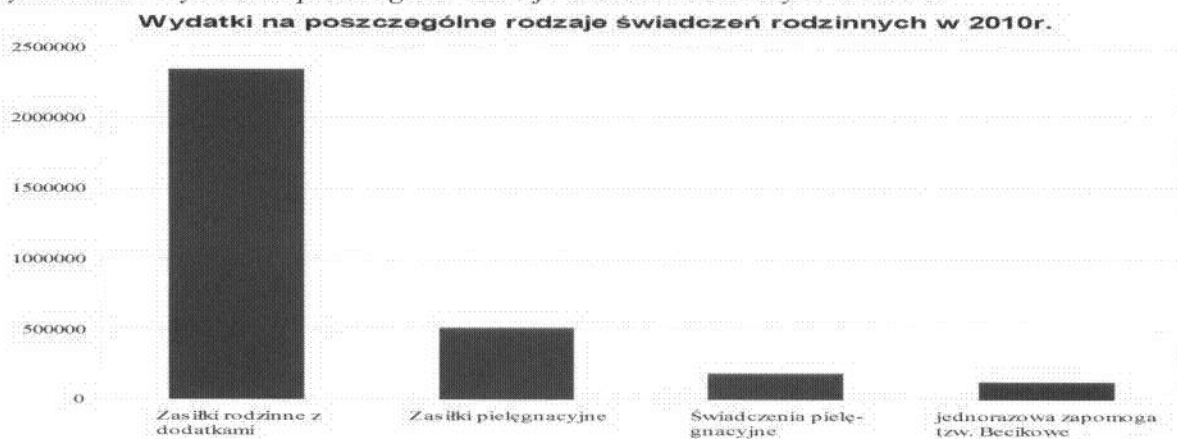
Tabela nr 54. Wydatki na poszczególne rodzaje świadczeń rodzinnych w okresie od stycznia do grudnia 2010 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki na świadczenia w zł	Liczba świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne	1.444.823	16.804
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych w tym z tytułu:	899.030	7.459
2.1.	urodzenia dziecka	83.000	83
2.2	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	222.560	571
2.3	samotnego wychowywania dziecka	110.720	640
2.4.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego:	50.420	664

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki na świadczenia w zł	Liczba świadczeń
2.4.1	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	8.100	135
2.4.2	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	42.320	529
2.5	rozpoczęcia roku szkolnego	99.300	993
2.6	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:	108.630	1703
2.6.1	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	52.830	587
2.6.2	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	55.800	1.116
2.7	wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	224.400	2.805
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (w. 1 + w. 2)	2.343.853	24.263
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	511.326	3.342
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	190.753	371
6.	Świadczenia opiekuńcze (w. 4 + w. 5)	702.079	3.713
7.	Razem (w. 3 + w. 6)	3.045.932	27.976
8.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	123.000	123
9.	Razem (w. 7 + w. 8)	3.168.932	28.099

Źródło : materiały statystyczne MGOPS w Czaplinku

Wykres nr 17. Wydatki na poszczególne rodzaje świadczeń rodzinnych w 2010 r.

Za część świadczeniobiorców ośrodek opłaca składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz składki zdrowotne, które odprowadzane są do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, i tak:

Tabela nr 55. Składki na rzecz świadczeniobiorców

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki na składki	Liczba świadczeń
1.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	36.431	279
2.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	5.772	127
3.	Razem:	42.203	406

Źródło : materiały statystyczne MGOPS w Czaplinku

Tabela nr 56. Wydatki na fundusz alimentacyjny w okresie od października do grudnia 2010r.

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki na świadczenia	Liczba świadczeń
1.	Wyplacone świadczenia z funduszu alimentacyjnego	651.624	2215

Źródło : materiały statystyczne MGOPS w Czaplinku

Zgodnie z art. 30 ustawy o świadczeniach rodzinnych osoby pobierające świadczenia rodzinne są obowiązane do ich zwrotu w przypadku ustania uprawnień i poinformowania o zaistnieniu okoliczności powodujących ich wstrzymanie po pobraniu tych świadczeń:

Tabela nr 57. Informacja o odzyskanych świadczeniach nienależnie pobranych

Lp.	Wyszczególnienie	Kwoty narastająco od początku roku w zł			
		Pierwszy kwartał	Drugi kwartał	Trzeci kwartał	Czwarty kwartał
1.	Zasiłki rodzinne	3.194	6.777	9.182	10.957
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	4.131	6.880	9.772	13.359
2.1.	urodzenia dziecka	-	-	-	-
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychow.	755	1.485	1.595	2.879
2.3.	samotnego wych. dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrob. na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania	273	546	919	1.010
2.4.	samotnego wychowywania dziecka	436	870	1.886	2.394
2.5.	kształcenia i rehabilitacji	482	572	662	752
2.5.1.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 r. ż.	-	-	-	-
2.5.2.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 r. ż.	482	572	662	752

		Kwoty narastająco od początku roku w zł			
2.6.	rozpoczęcia roku szkolnego	0	0	200	200
2.7.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	921	1.622	2.404	3.438
2.7.1.	na pokrycie wyd. związanych z zam. w miejscowości, w której znajduje się szkoła	0	0	180	610
2.7.2.	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	921	1.622	2.224	2.828
2.8.	wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	1.264	1.785	2.106	2.686
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (w.1+ w.2)	7.325	13.657	18.954	24.316
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	300	906	1.818	1.836
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	2.962	3.215	3.215	3.574
6.	Świadczenia opiekuńcze (w.4 + w.5)	3.262	4.121	5.033	5.410
7.	Razem (w.3 + w.6):	10.587	17.778	23.987	29.726
8.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	-	-	-	-
9.	Razem (w.7 + w.8):	10.587	17.778	23.987	29.726
9a.	W tym podlegające zwrotowi do budżetu państwa	9.339	15.244	17.949	20.620

Źródło : materiały statystyczne MGOPS w Czaplunku

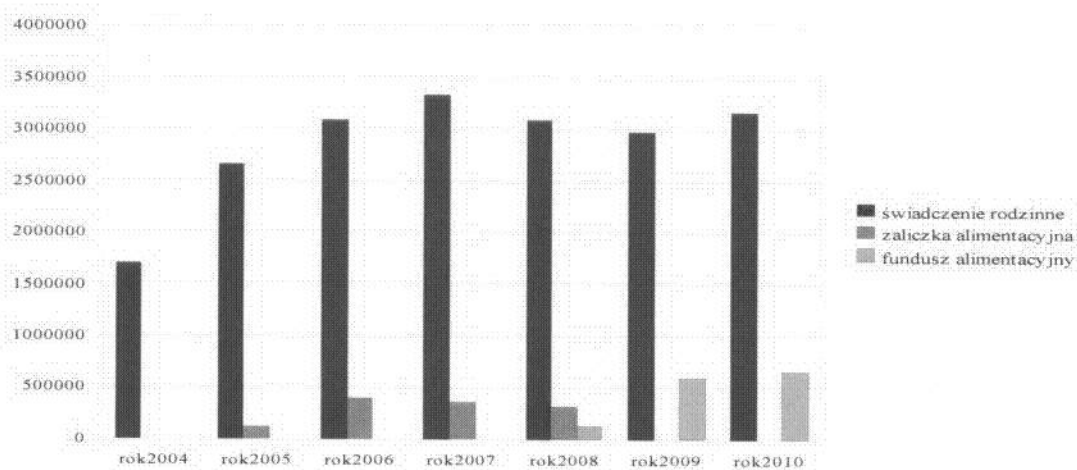
Art. 23 ust. 1 ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych stanowi, że osoba, która pobrała nienależnie świadczenia, jest zobowiązana do jej zwrotu wraz z ustawowymi odsetkami. Ponadto na podstawie art. 27 ust. 1 ww. ustawy dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należność w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z ustawowymi odsetkami. Zgodnie z art. 27 ust. 4 20% kwot należności stanowi dochód własny gminy wierzyciela, 20% - dochód własny gminy dłużnika, a pozostałe 60% tej kwoty oraz odsetki stanowią dochód budżetu państwa.

Tabela nr 58. Informacja o odzyskanych świadczeniach nienależnie pobranych oraz zaliczkach alimentacyjnych i z funduszu alimentacyjnego zwróconych przez dłużników alimentacyjnych

Lp.	Wyszczególnienie	Kwoty narastająco od początku roku w zł				
		Pierwszy kwartał	Drugi kwartał	Trzeci kwartał	Czwarty kwartał	w tym: z lat ubiegłych
1.	Zwrot nienależnie pobranych zaliczek alimentacyjnych	791	1.091	1.391	1.591	1.591
2.	Zwrot nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	810	1.704	1.765	4.995	305
3.	Zaliczki alimentacyjne zwrócone przez dłużników alimentacyjnych (łącznie z kwotą powiększoną o 5%)	5.147,68	10.344,06	18.168,01	22.651,93	
4.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego zwrócone przez dłużników alimn.	20.598,22	49.440,49	77.876,77	110.988,27	
4.1.	Dochody budżetu państwa	13.606,78	32.295,35	51.161,39	73.011,30	
4.2.	Dochody gminy wierzyciela	3.849,26	9.098,06	14.229,87	20.158,22	
4.3.	Dochody gminy dłużnika	3.142,18	8.047,08	12.485,51	17.818,75	
5.	Dochody własne gmin z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego zwróconych przez dłużników alimentacyjnych, z tego:	6.702	15.680	25.941	37.567	
5.1.	przekazane przez gminę na dochody własne	5.489	12.871	20.941	30.529	
5.2.	przekazane przez inne gminy	1.213	2.709	4.879	7.038	

Źródło : materiały statystyczne MGOPS w Czaplinku

Wykres nr 18. Wydatki na świadczenia rodzinne, zaliczkę alimentacyjną i fundusz alimentacyjny w latach 2004-2010

Źródło : materiały statystyczne MGOPS w Czaplinku

Zgodnie z zapisem ustawowym gmina na obsługę kosztów tego zadania mogła przeznaczyć 3% kwoty otrzymanej dotacji.

Tabela nr 59. Całkowity koszt realizacji świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego i poniesionych kosztów

Lp.	Źródło finansowania wydatków na świadczenia rodzinne, zaliczki alimentacyjnej i świadczenia z funduszu alimentacyjnego	Kwota w złotych
1	Kwota wypłaconych świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego w okresie od stycznia do grudnia 2010r. - budżet państwa	3.843.191,20
2	3% kwoty, które zgodnie ustawowym zapisem mogą stanowić koszty obsługi ww. świadczeń - budżet państwa	118.751,76
3	Razem:	3.961.942,96

Źródło : materiały statystyczne MGOPS w Czaplinku

2. Gminna Komisja Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Polski model rozwiązywania problemów uzależnień zakłada, że większość kompetencji i środków finansowych jest zlokalizowanych na poziomie samorządów gmin, które na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz przeciwdziałaniu narkomanii są podmiotem właściwym do rozwiązywania problemów uzależnień społecznościach lokalnych. Zapisy ustawy wyznaczyły gminom konkretne do realizacji zadania obejmujące m.in. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, zwłaszcza ochrona takich rodzin przed przemocą, prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, wspomaganie działalności podmiotów – stowarzyszeń, instytucji i osób fizycznych, które na terenie gminy zajmują się problematyką alkoholową.

Kluczowymi aktami prawnymi, na podstawie których prowadzona jest realizacja powyższych zadań własnych jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uchwalany corocznie oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii.

Źródłem pozyskiwania środków finansowych na realizację tych zadań są opłaty pobierane przez gminy za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Przedsiębiorcy prowadzący sprzedaż alkoholu na terenie gminy są zobowiązani wnosić na rachunek gminy stosowną opłatę za wydawanie zezwolenia na sprzedaż alkoholu. Opłata ta stanowi dochód gminy, który w całości jest przekazany na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i nie może być przeznaczana na inne cele.

Wysokość środków finansowych wydatkowanych na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii w latach 2008- 2010 wyglądała następująco:

Tabela nr 60. Wysokość środków finansowych wydatkowanych na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii

2008	2009	2010
205.096,56	195.120,32	234.201,50

Źródło: informacje GKPirPA w Czaplinku

W ramach tych środków finansowane są programy profilaktyczne realizowane w placówkach oświatowych znajdujących się na terenie gminy oraz zajęcia w świetlicach wiejskich, festyny rodzinne oraz wyjazdy służące integracji środowiska lokalnego. Gmina w drodze ogłaszanych konkursów przekazuje dotacje dla organizacji pozarządowych prowadzących działania w zakresie przeciwdziałania patologiom społecznym. W ramach przyznanych środków finansowych dotację przekazano również na prowadzenie świetlicy środowiskowej, której celem jest wspieranie rodzin patologicznych i dysfunkcyjnych w procesie przygotowania dzieci i młodzieży do samodzielnego życia, kształtowanie właściwych postaw społecznych poprzez zorganizowanie dzieci zajęć edukacyjnych i profilaktycznych wraz z dożywieniem.

Rozdysponowanie środków finansowych na poszczególne zadania realizowane w latach 2008- 2010 wyglądało następująco:

Tabela nr 61. Wysokość środków finansowych wydatkowana na zadania wynikające z GPPirPA oraz GPPN

Nazwa zadania	Wysokość środków finansowych			Sposób realizacji zadania
	2008	2009	2010	
Profilaktyka w placówkach oświatowych	7.768,07	7.800	9.557,15	W szkołach na terenie gminy odbywały się pogadanki, konkursy i prelekcje. Prowadzili je zarówno pedagodzy szkolni, nauczyciele oraz wykwalifikowani specjaliści. Uczniowie mieli także możliwość oglądania profilaktycznych spektakli teatralnych.
Działania profilaktyczne realizowane w świetlicach wiejskich, sołectwach, organizacja festynów rodzinnych, wyjazdów integracyjnych oraz pozalekcyjnych zajęć sportowych. W tym również koszty sądowe dotyczące zobowiązania osoby uzależnionej do podjęcia leczenia odwykowego.	34.988,70	31.457,47	46.926,99	W ramach tego zadania finansowano zakup materiałów do realizacji zajęć w świetlicach wiejskich, organizowanie różnych imprez profilaktycznych przez sołectwa, instytucje i organizacje pozarządowe. Wyjazdy integracyjne oraz zajęcia pozalekcyjne przeznaczone dla dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin zagrożonych chorobą alkoholową.

Prowadzenie Punktów Konsultacyjnych na terenie gminy				Celem pracy Punktów Konsultacyjnych było: dostarczanie informacji o możliwościach podejmowania profesjonalnej terapii, motywowanie i kierowanie do leczenia, udzielanie wsparcia i pomocy psychospołecznej osobom po zakończeniu terapii odwykowej
a) Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu	4. 200	3. 960	4. 320	
b) Punkt Konsultacyjny ds. narkomanii	3.160	3. 420	4. 290	
Działalność grupy zadaniowej, organizacja mityngów, imprez integracyjnych, pielgrzymek	6. 689,67	7. 980,49	8.349,78	Zadanie realizowane jest przez stowarzyszenia i grupy abstynenckie działające na terenie gminy. W ramach podejmowanych działań organizowane są terapie, spotkania oraz wyjazdy integracyjne dla osób trzeźwiejących bądź uwikłanych jeszcze w czynny alkoholizm i w czynne uzależnienie.
Dotacje na realizację różnych zadań GPPiRPA i GPPN dla organizacji wyłonionych w drodze konkursu w tym:	34.060	25.000	48.000	W ramach zadania zorganizowano zajęcia sportowe i szkoleniowe, ze szczególnym uwzględnieniem działań promujących zdrowy styl życia bez nałogów.
a/ kwota do rozdysponowania w trakcie konkursu	34.060	25.000	28.000	W ramach przyznanych środków finansowych dotację otrzymało również Salezjańskie Stowarzyszenie Wychowania Młodzieży w Pile na realizację zadania publicznego w zakresie prowadzenia świetlicy środowiskowej.
b/ prowadzenie świetlicy środowiskowej	—	—	20.000	Zadaniem świetlicy było: pomoc w nauce, organizowanie dzieciom czasu wolnego, rozwijanie zainteresowań, rozwijanie kultury osobistej dzieci, poprawa sprawności fizycznej, rozwój umiejętności interpersonalnych, współpraca z rodzinami dzieci i instytucjami je wspierającymi.
Działalność świetlicy środowiskowej przy Szkole Podstawowej w Czaplunku	23.169,24	—	—	Podstawowymi formami pracy świetlicy były: odrabianie lekcji, wyrównanie zaległości w nauce, organizacja czasu wolnego (gry i zabawy wspierające rozwój zainteresowań i zdolności (plastyczne, teatralne, itp.)),
Utrzymanie lokali do realizacji programów- biuro, lokale klubów abstynenckich, media, wywóz śmieci, czynsz, ubezpieczenia majątku, środki czystości itp.	41.051,87	32.897,96	37.157,63	Pomieszczenia służą do realizacji zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Wynagrodzenia, umowy zlecenia i pochodne od umów w tym: wynagrodzenie Przewodniczącego Komisji, Koordynatora, członków Komisji, gospodarzy obiektów, inne umowy zlecenia (np. organizacja ferii zimowych, imprez, prelekcji itp.) oraz pochodne od zawieranych umów	50.009,01	82.604,40	75.599,95	—
OGÓŁEM	205.096,56	195.120,32	234.201,50	—

Źródło: informacje GKP i RPA w Czaplinku

Nad prawidłową realizacją zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii czuwa Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czaplinku powołana Zarządzeniem przez Burmistrza Czaplinka.

Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa w oparciu o przepis art. 4 ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz.U. z 2002r., Nr 147, poz.1231 z późn. zm.). Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi stanowi, że prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. Realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. W tym zakresie funkcjonuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Ma ona do spełnienia fundamentalną rolę w pomocy rodzinom z problemem alkoholowym, jak również wynikające z niej zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, które wchodzi na stałe do zestawu działań podejmowanych przez środowiska lokalne w ramach realizacji obu programów. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działająca na terenie Gminy Czaplinek podejmuje wszelkie możliwe działania zmierzające do stosowania różnych form pomocy profilaktyczno - leczniczych nad osobami uzależnionymi od alkoholu.

Podstawowym zadaniem komisji jest podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie spożywania napojów alkoholowych oraz usuwanie następstw nadużywania alkoholu.

Komisja w zakresie realizacji swoich działań współdziała z organizacjami społecznymi, szkołami, Komisariatem Policji, MGOPS, służbą zdrowia.

Głównym celem działań profilaktycznych Komisji jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zwiększanie zdolności do radzenia sobie z istniejącymi.

Do ustawowych zadań GKPiRPA, w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, należy:

- inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
- podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczenia w zakładzie leczenia odwykowego,
- opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady gminy (limit i lokalizacja punktów, w których sprzedawane i podawane są napoje alkoholowe),
- kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych.

Działalność Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- a) prowadzenie rozmów z osobami nadużywającymi spożywanie alkoholu zgłoszonymi przez środowisko, Komisariat Policji, instytucje i organizacje społeczne,
- b) umożliwienie leczenia osób uzależnionych od alkoholu w Ośrodku Leczenia Uzależnień w Stanominie oraz filii WOTUiW w Szczecinku ,
- c) kierowanie na badania przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- d) przeprowadzanie wywiadów środowiskowych przez pracowników socjalnych,
- e) rozmowy z uzależnionym od alkoholu w środowisku domowym,
- f) kierowanie do sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
- g) edukacja sprzedawców w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- h) kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania warunków określonych w zezwoleniu jak i przestrzegania przepisów ustawy,
- i) kontrola zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych na terenie miasta i gminy,
- j) zgłaszanie wniosków o cofnięcie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- k) współdziałanie z Komisariatem Policji, Przychodniami lekarskimi, Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, szkołami, kuratorami społecznymi i zawodowymi, klubami abstynenta, grupami wsparcia, grupami współuzależnionych.

Jednostkami wspierającymi Gminną Komisję Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są Punkty Konsultacyjne działające na terenie gminy prowadzone przez

wykwalifikowanych specjalistów.

Punkty Konsultacyjne dla osób uzależnionych, współuzależnionych, członków rodzin w których występuje przemoc.

Punkt konsultacyjny jest bardzo istotnym elementem lokalnego systemu profilaktyki i pomocy osobom uzależnionym i rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym, narkomanii, syndromem współuzależnienia i przemocą domową. Powołanie takiego punktu w każdej gminie jest jednym z podstawowych wymogów Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W naszej gminie, gdzie dostęp do placówek leczenia odwykowego jest utrudniony, punkt jest miejscem pierwszego kontaktu dla osób szukających pomocy, a często może jedyną szansą na kontakt ze specjalistą. Zadaniem punktu jest informowanie i motywowanie oraz wspieranie osób, które chcą poradzić sobie z nałogiem, współuzależnieniem, czy przemocą w rodzinie.

Podstawowe zadania punktu konsultacyjnego to:

- całościowe rozpoznanie problemu zgłaszanego przez klienta,
- motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w zakładach leczenia odwykowego, kierowanie tych osób do leczenia specjalistycznego,
- motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia,
- udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (np. poprzez rozmowy podtrzymujące czy uruchomienie przy punkcie konsultacyjnym grupy wsparcia dla tych osób),
- udzielanie pomocy młodzieży upijającej się i narkotyzującej się oraz ich rodzicom,
- rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia oraz informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,
- motywowanie sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjnym/terapii,
- inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej,
- gromadzenie i przekazywanie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc specjalistycznej pomocy oraz kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, zajmujących się problemami, z jakimi zgłasza się klient,
- stała współpraca z innymi podmiotami zajmującymi się w gminie rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkomanii oraz przeciwdziałaniem przemocą w rodzinie.

Punkty Konsultacyjne działające na terenie Gminy Czaplinek są jednostką wspierającą działania Gminy nakierowane na pomoc osobą uzależnionym, współuzależnionym oraz dotkniętym przemocą w rodzinie.

Aktualnie na terenie Gminy Czaplinek funkcjonują dwa takie punkty. Wszystkie porady i informacje udzielane są dla mieszkańców gminy bezpłatnie.

Funkcjonowanie obu Punktów na terenie gminy w znacznym stopniu przyczyniło się do:

- zwiększenia świadomości społecznej problemu uzależnienia, współuzależnienia i przemocy domowej oraz ich skutków poprzez stały dyżur specjalisty w punkcie konsultacyjnym, konsultacje psychologa – terapeuty rodzin w szkołach i przedszkolach, ulotki, plakaty, artykuły w prasie lokalnej, administrowanie strony internetowej.
- zredukowania objawów kryzysu psychicznego oraz objawów depresyjnych uniemożliwiających podjęcie leczenia odwykowego lub skuteczną obronę siebie i rodziny przed sprawcą przemocy. zwiększenia poczucia wpływu na własną sytuację życiową,
- zredukowanie poczucia bezradności i bezsilności, które uniemożliwiało podjęcie konkretnych kroków w celu zatrzymania choroby alkoholowej, współuzależnienia, przemocy domowej, lub negatywnych skutków innego kryzysu życiowego.
- podjęcia przez klientów punktu życiowych decyzji związanych z uwalnianiem się z kręgu uzależnienia, współuzależnienia i przemocy rodzinnej np.: rozpoczęcie leczenia w poradni odwykowej, rozstanie ze sprawcą przemocy, kroki prawne w stosunku do sprawcy, podjęcie pracy zawodowej umożliwiającej niezależność ekonomiczną oraz wspieranie w konsekwentnym ich realizowaniu w życiu.

3. Organizacje pozarządowe

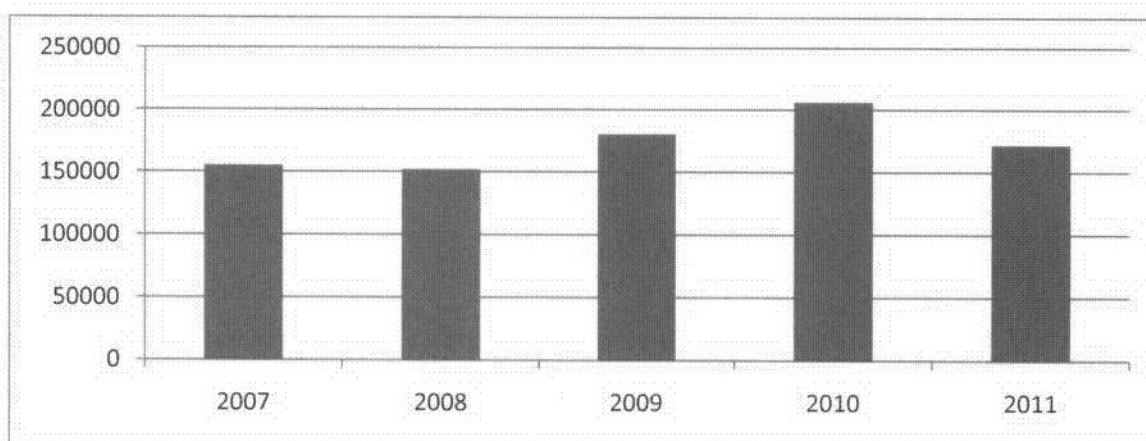
W demokratycznym społeczeństwie organizacje pozarządowe stanowią znakomitą bazę dla rozwoju lokalnych społeczności, gdyż skupiają najaktywniejszych i najbardziej wrażliwych na sprawy społeczne obywateli danego środowiska. Niezbędne jest włączenie podmiotów pozarządowych w system funkcjonowania gminy na zasadzie równoprawnego partnerstwa. Stowarzyszenia i fundacje oraz niesformalizowane grupy aktywnych obywateli podejmują cenne działania na rzecz lokalnej społeczności, dlatego współpraca organizacji pozarządowych i gminy stwarza szansę na lepsze realizowanie wspólnego celu, jakim jest poprawa jakości życia mieszkańców naszej gminy. Społeczna aktywność lokalnych inicjatyw obywatelskich przyczynia się do pełniejszego zaspokajania potrzeb wspólnoty, sprzyja tworzeniu więzi społecznych i rozwojowi odpowiedzialności za przyszłość gminy. Dokumentem, które reguluje zasady współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi jest Program Współpracy Gminy Czaplinek z organizacjami pozarządowymi. Podstawą prawną uchwalania takiego programu jest Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz.U. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.). Celem programu współpracy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami ustawowo uprawnionymi do prowadzenia działalności pożytku publicznego jest efektywne wykorzystanie społecznej aktywności w zaspokajaniu zbiorowych potrzeb mieszkańców naszej Gminy.

Tabela nr 62. Zestawienie wysokości środków finansowych wykorzystanych na realizację zadań publicznych z zakresu zadań własnych Gminy Czaplinek w latach 2007-2011 zlecanych organizacjom pozarządowym

Nazwa zadania	Lata				
	2007	2008	2009	2010	2011
Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu	90 000	90 000	100 000	100 000	100 000
Przeciwdziałanie patologiom społecznym	25 000	34 060	25 000	28 000	15 000
Krajoznawstwo	5 000	7 400	4 500	4 000	3 000
Organizacja czasu wolnego osobom starszym	5 000	8 000	9 500	4 500	7 000
Działanie na rzecz osób niepełnosprawnych	7 934	7 412	11 572	14 460	12 000
Działanie na rzecz kultury i tradycji narodowych oraz budowa społeczeństwa obywatelskiego	2 000	5 000	6 000	5 000	2 000
Organizacja wypoczynku zimowego dla dzieci i młodzieży	-	-	10 000	10 000	4 000
Organizacja wypoczynku letniego	-	-	13 558	20 000	14 000
Prowadzenie świetlicy środowiskowej	-	-	-	20 000	15 000
Przeciwdziałanie patologiom społecznym – zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży pozostającym na czas wakacji w domach od 1 sierpnia 2007 do 31 sierpnia 2007 r.	20 000	-	-	-	-
Razem	154 934	151 872	180 130	205 960	172 000

Źródło: materiały statystyczne Urzędu Miejskiego w Czaplinku

Wykres nr 19. Wysokość środków przeznaczanych na zlecenie zadań organizacjom pozarządowym w latach 2007-2011

Źródło: materiały statystyczne Urzędu Miejskiego w Czaplinku

W gminie Czaplinek w sferze społecznej działa 9 organizacji pozarządowych:

Stowarzyszenie Klub Abstynenta Ametyst

Celem działalności Stowarzyszenia jest propagowanie na zewnątrz trzeźwości i zmian obyczajowości w kierunku osiągnięcia pełnej abstynencji oraz pełnienie roli środowiska a alternatywnego dla osób uzależnionych od alkoholu i możliwości realizacji różnych potrzeb życiowych.

W strukturze Stowarzyszenia Klub Abstynenta Ametyst działa koło rodzin i osób niepełnosprawnych, skupiające blisko 123 osób niepełnosprawnych z terenu Gminy Czaplinek. Stowarzyszenie posiada doświadczenie w pozyskiwaniu środków pomocowych na realizację projektów służących realizacji celów statutowych stowarzyszenia. Przez okres 5 lat stowarzyszenie realizowało zadania na rzecz osób niepełnosprawnych w ramach programu PARTNER, współfinansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Szczecinie. W ramach programu Partner stowarzyszenie realizowało następujące działania:

1. Prowadzenie rehabilitacji grupowej w sali rehabilitacyjnej stowarzyszenia,
2. Prowadzenie rehabilitacji indywidualnej w domu osoby niepełnosprawnej,
3. Prowadzenie zajęć rehabilitacyjnych i wyrównawczych w świetlicy stowarzyszenia, służących poprawie stanu psychicznego i fizycznego osób niepełnosprawnych,
4. Organizacja cyklicznych imprez integracyjnych, sportowych, kulturalnych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych.
5. Organizacja warsztatów i szkoleń dla osób niepełnosprawnych oraz ich opiekunów i rodzin a także wolontariuszy prowadzone przez psychologów.

Stowarzyszenie realizuje projekty w ramach otwartych konkursów ogłaszanych przez lokalny samorząd na realizację zadań własnych. Stowarzyszenie korzystało również ze środków Banku Dziecięcych Uśmiechów.

Stowarzyszenie Oratorium Św. Jana Bosko

Celem Oratorium jest prowadzenie działalności wychowawczej i opiekuńczej w środowisku dzieci i młodzieży, charytatywna pomoc społeczna dzieciom, młodzieży i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej, animacja ośrodków SDB do skutecznej pracy wychowawczej w danym środowisku, nawiązywanie kontaktów i współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz integracja na rzecz Unii Europejskiej, upowszechnianie kultury fizycznej, sportu i wypoczynku, ukazywanie osobistej relacji do Boga i promowanie wartości chrześcijańskich, promocja i organizacja wolontariatu. Stowarzyszenie prowadzi świetlicę środowiskową dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Czaplinek. Na działalność statutową pozyskuje aktywnie środki z dostępnych programów pomocowych.

Stowarzyszenie Dziecko Rodzina Dom

Powstało w 2003 r., a oficjalnie działalność rozpoczęło 12 sierpnia 2004r. Działalność Stowarzyszenia opiera się na społecznej pracy członków (obecnie 17). Są to osoby reprezentujące różne środowiska Czaplinka, dla których dobro dzieci jest najwyższą wartością. Organizuje pomoc materialną dla dzieci i ich rodzin dotkniętych bezrobociem, zubożeniem, dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych i patologicznych. Podejmuje działania, które mają na celu wyrównanie szans edukacyjnych dzieci. Organizuje letni wypoczynek, wycieczki oraz imprezy sportowe. Swoim działaniem obejmuje teren naszego miasta oraz okoliczne wsie.

Stowarzyszenie Kiwanis Internationale Klub Czaplinek

Klub Kiwanis w Czaplinku powstał 9 lutego 2004 roku. Aktualnie liczy 20 członków. Działania stowarzyszenia obejmują pomoc w zdobywaniu funduszy na leczenie i rehabilitację dzieci chorych

i niepełnosprawnych, organizowanie wyjazdów i wycieczek edukacyjnych, organizowanie zawodów sportowych i różnych form wypoczynku oraz realizację zadań zleconych przez sektor publiczny. Stowarzyszenie współpracuje przy realizacji wielu projektów z partnerskim Klubem z Bad Schwartau. Było liderem wiodącym przy realizacji projektu „Budowa domu dla niepełnosprawnej Agnieszki” i pomocy w rozbudowie mieszkania dla Daniela Podgórnego, chorującego na mukowiscydozę. Stowarzyszenie posiada status organizacji pożytku publicznego.

Stowarzyszenie Dar Serca Rodzinie

Misją Stowarzyszenia jest pomoc ludziom potrzebującym, dzieciom i młodzieży oraz samotnym matkom. Prowadzone działania to przede wszystkim organizowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i matek, nawiązywanie kontaktów z dziećmi z innych krajów, organizowanie posiłków dla dzieci najuboższych, dystrybucja odzieży, obuwia, artykułów spożywczych dla biednych, szczególnie rodzin będących w trudnej sytuacji materialnej oraz działalność charytatywna.

Obszary działań Stowarzyszenia:

- przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, działalność wspierająca,
- pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej,
- działalność na rzecz osób niepełnosprawnych,
- ochrona i promocja zdrowia,
- przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym.

Stowarzyszenie Caritas Parafialna

Głównym celem działalności Stowarzyszenia jest przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, działalność wspierająca, pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie ich szans. Do zadań Caritas na szczeblu parafii należy między innymi mobilizacja charytatywna wspólnoty parafialnej, rozpoznawanie potrzeb i możliwości pomocy, świadczenie pomocy potrzebującym oraz współpraca z diecezjalną centralą Caritas i innymi oddziałami. Stowarzyszenie aktywnie współpracuje z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej przy dystrybucji żywności dla potrzebujących.

Stowarzyszenie Wspólnota Lokalna-Klub Seniora

Stowarzyszenie „Wspólnota Lokalna” w Czaplinku składa się z kilku sekcji tematycznych. Klub Seniora jest jedną z nich i działa w kierunku poprawy jakości życia osób starszych oraz integracji społecznej różnych grup społecznych. Czaplinecki Klub Seniora skupia 35 osób, które chętnie angażują się w sprawy lokalnej społeczności. W ramach swojej działalności klub pozyskuje niewielkie środki na realizację projektów służących realizacji celów statutowych. Najczęściej są to dotacje pochodzące z konkursów ogłaszanych przez lokalny samorząd na realizację zadań publicznych. Działalność Stowarzyszenia nie skupia się wyłącznie na podejmowaniu działań na rzecz członków, ale przede wszystkim na rzecz lokalnej społeczności.

Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów- Koło w Czaplinku

Związek prowadzi działalność:

- charytatywną i udziela pomocy finansowo-rzeczowej ubogim członkom i realizuje zadania socjalno-bytowe dla członków,
- współdziała z organami władzy administracji publicznej i samorządowej oraz instytucjami i organizacjami społecznymi w zakresie imprez państwowych i gminnych,
- budowania więzi międzypokoleniowych i przełamania stereotypu człowieka starszego poprzez inicjatywy spotkań integracyjnych i zajęć praktycznych z udziałem dzieci i młodzieży,
- organizuje życie kulturalne i artystyczne emerytów, rencistów i inwalidów,
- organizuje turnusy wypoczynkowe i rehabilitacyjne.

Koło w Czaplinku liczy blisko 200 członków.

Związek Harcerstwa Polskiego w Czaplinku

Misją Związku Harcerstwa Polskiego jest wychowywanie młodego człowieka, czyli wspieranie go we wszechstronnym rozwoju i kształtowaniu charakteru przez stawienie wyzwań.

Głównym celem Związku Harcerstwa Polskiego jest:

- stwarzanie warunków do wszechstronnego, intelektualnego, społecznego, duchowego, emocjonalnego i fizycznego rozwoju człowieka,
- prowadzenie działalności wychowawczej i oświatowej wśród dzieci i młodzieży,
- rozpowszechnianie idei wolontariatu,
- pomoc społeczna poprzez prowadzenie działalności charytatywnej i opiekuńczej,
- prowadzenia działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
- realizacja programów profilaktycznych, antyalkoholowych i przeciwdziałających uzależnieniom,
- kształtowanie postaw patriotycznych,
- promocję zdrowego trybu życia oraz ochronę zdrowia,
- letni i zimowy wypoczynek.

Stowarzyszenie posiada status organizacji pożytku publicznego.

Oprócz wyżej wymienionych organizacji działają stowarzyszenia sportowe, których głównym celem działalności jest wychowywanie dzieci i młodzieży przez sport.

W Gminie Czaplinek działa 8 organizacji sportowych, są to:

1. Klub szachowy Korona, działający przy CZOKSiR,
2. Ludowy Klub Sportowy LECH Czaplinek,
3. Miejsko- Gminny Szkolny Związek Sportowy,
4. Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego Koło Czaplinek,
5. Salezjańska Organizacja Sportowa „SALOS”,
6. Uczniowski Klub Sportowy „IRAS”,
7. Uczniowski Klub Sportowy „POMERANIA”,
8. Złocieniecki Klub Karate Kyokushin- Kan Filia w Czaplinku.

Rozdział IV Analiza SWOT

1. Analiza mocnych i słabych stron Gminy Czaplinek w zakresie rozwiązywania problemów społecznych

Analiza SWOT jest jedną z najpopularniejszych technik porządkujących prace nad diagnozą. Znajduje zastosowanie przede wszystkim w planowaniu strategicznym. Porządkuje oceny i wnioski z diagnoz, odnosząc je do kategorii czynników wpływających na naszą sytuację: S (Strengths) – mocne strony, W (Weaknesses) – słabe strony, O (Opportunities) – szanse i T (Threats) – zagrożenia. Dzięki temu możliwa jest ocena sposobu oddziaływania danego czynnika. Dokonano analizy głównych obszarów problemowych wyróżniając istniejące zasoby jak też utrudnienia w rozwiązywaniu trudnych problemów społecznych w naszej gminie.

Mocne strony	Słabe strony
- o wykwalifikowana kadra pracowników ośrodka pomocy społecznej podnoszących swoje kwalifikacje uczestnicząc w licznych szkoleniach i kursach; - o dobre rozpoznanie środowiska społecznego, - o efektywna współpraca z Policją, sądami, Strażą Miejską, szkołami; - o efektywne funkcjonowanie GKPiRPA; - o aktywna praca kuratorów sądowych; - o współdziałanie z organizacjami pozarządowymi; - o wzrost znaczenia wykształcenia jako wartości; - o korzystne warunki środowiskowe sprzyjające rozwojowi agroturystyki; - o wolne tereny pod budownictwo mieszkaniowe; - o dostępność komunikacyjna; - o dostępność dla usług publicznych; - o realizacja projektów współfinansowanych z Unii Europejskiej w ramach EFS mających na celu aktywizację społeczno-zawodową mieszkańców; - o różnorodność narzędzi na rynku pracy;	- o niedobór kadry ośrodka pomocy społecznej w szczególności brak specjalistów do pracy z rodzinami; - o trudne warunki lokalowe ośrodka; - o uzależnienie beneficjentów od pomocy społecznej; - o brak świetlicy socjoterapeutycznej, klubu integracji społecznej, dziennego domu pobytu dla osób starszych; - o brak mieszkań komunalnych, chronionych i socjalnych; - o niski poziom współpracy z PCPR; - o wysoki poziom bezrobocia wpływający na ubożenie społeczeństwa; - o niski poziom wykształcenia i kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych; - o niska aktywność zawodowa osób długotrwale bezrobotnych; - o brak domu pomocy społecznej; - o szeroka dostępność używek; - o brak pomocy specjalistycznej, terapeutów, psychologów; - o niewystarczająca współpraca pracowników służby zdrowia z innymi instytucjami

- o szeroki zakres ofert pomocy; - o programy dożywiania w szkołach; - o realizacja programów profilaktycznych w szkołach, - o działalność punktów konsultacyjnych, - o efektywne funkcjonowanie świetlicy środowiskowej, - o działalność zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	w rozwiązywaniu problemów społecznych; - o wpływ emigracji zarobkowej na funkcjonowanie rodziny (osłabienie więzi rodzinnych i społecznych, wzrost dysfunkcji społecznych); - o zjawisko nielegalnego zatrudnienia i zaniżanie rzeczywistych wynagrodzeń; - o brak zaangażowania społecznego w przeciwdziałanie skutkom negatywnych zachowań; - o niski przepływ informacji o osobach i rodzinach potrzebujących pomocy; - o niewystarczające fundusze na zadania gminy; - o brak miejsc do rekreacji; - o brak żłobka, klubów dziecięcych i miejsc w przedszkolach; - o oferta w zakresie kształcenia szkół średnich nieadekwatna do potrzeb rynku pracy; - o niewystarczająca oferta programów profilaktycznych dla osób starszych; - o niewystarczająca opieka systemowa nad osobami niepełnosprawnymi i starszymi; - o niska dostępność do rehabilitacji; - o niewystarczający poziom likwidacji barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznych; - o brak miejsc w ośrodkach leczenia uzależnień.
Szanse	Zagrożenia
- o ciągłe doskonalenie kadry zawodowej pracowników ośrodka pomocy społecznej; - o wzrost świadomości społecznej dotyczącej aktywności zawodowej; - o wzrost świadomości społecznej w zakresie wychowania, przemocy i uzależnień; - o włączenie się mieszkańców w działania na	- o wpływ kryzysu w państwie na rynek pracy i sytuację na rynku mieszkań; - o brak środków finansowych na realizację ciągle zwiększających się zadań własnych gminy; - o niedobór kadr dla realizacji pomocy społecznej;

rzecz swoich społeczności lokalnych; ○ większa możliwość wykorzystania środków unijnych; ○ poprawa sytuacji na rynku pracy przez aktywizację zawodową; ○ rozwój oferty dla turystów; ○ dobrze zdiagnozowane obszary problemowe; ○ angażowanie się mieszkańców w działania wolontarystyczne; ○ rozwój budownictwa mieszkaniowego; ○ powstanie zespołu konsultantów (psycholog, pedagog, terapeuta uzależnień, prawnik); ○ przychyłność władz w podejmowanych próbach rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie; ○ likwidacja barier architektonicznych; ○ wzrost ofert programów prozdrowotnych dla mieszkańców;	○ zjawisko wykluczenia społecznego, marginalizacji rodziny, osłabienia więzi rodzinnych; ○ emigracja zawodowa bezrobotnych a w szczególności osób wykształconych; ○ dziedziczenie bezradności i bezrobocia; ○ powielanie negatywnych postaw i zachowań przez młode pokolenie; ○ wzrost osób uzależnionych; ○ wzrost zapotrzebowania na placówki opieki stacjonarnej oraz usługi opiekuńcze; ○ starzenie się społeczeństwa; ○ wczesna inicjacja alkoholowa wśród dzieci i młodzieży.
---	--

Rozdział V

Sposoby rozwiązywania problemów społecznych

1. Misja strategii i cele strategiczne

Misja strategii to wszelkie działania prowadzone w odpowiedzi na rzeczywiste potrzeby osób, rodzin, grup i społeczności, zaś przy ich realizacji wykorzystywany jest istniejący potencjał ludzki i instytucjonalny.

W strategii wyróżnia się następującą hierarchię celów:

- misja strategii stanowi cel nadrzędny, do którego dąży gmina planując działania rozwojowe; cele strategiczne, które wskazują najważniejsze obszary w których wsparcie jest

niezbędne dla przyspieszenia rozwoju gminy;

- cele operacyjne, które uszczegóławiają cele strategiczne i zawierają propozycje kierunków działań, niezbędnych do osiągnięcia poszczególnych celów operacyjnych.

Misja rozwoju gminy wskazuje na cel nadrzędny, do którego należy dążyć realizując poszczególne elementy strategii. Misją jest kierowanie pomocy społecznej w kierunku optymalnej aktywnej integracji oraz wzrostu aktywizacji społeczno-zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Misję realizować będzie się we współpracy z jednostkami terytorialnymi administracji publicznej, instytucjami pomocy społecznej oraz organizacjami pozarządowymi.

W oparciu o diagnozę problemów społecznych sformułowano cztery główne cele strategiczne odnoszące się do kwestii społecznych grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

I Obszar strategiczny:

Wielozakresowy system wspierania rodziny

Cele operacyjne	Zadania	Realizatorzy
Stworzenie zintegrowanego systemu pomocy rodzinie	1. Minimalizowanie skutków ubóstwa: - świadczenie pomocy w formie zasiłków wynikających z ustawy o pomocy społecznej, dodatkach mieszkaniowych, świadczeniach rodzinnych i funduszu alimentacyjnego; - świadczenie pomocy w naturze: posiłki w szkołach dla dzieci i dorosłych; - pomoc w przekazywaniu odzieży, sprzętu AGD; - organizowanie zbiórek żywności; - organizowanie prac społecznie użytecznych dla osób będących w trudnej sytuacji bytowej; 2. Działania ukierunkowane na pozostawienie dziecka w rodzinie naturalnej lub na jego szybki powrót do rodziny: - praca z rodziną i dzieckiem, młodzieżą i środowiskiem lokalnym; - zatrudnienie asystentów rodziny; - organizowanie pomocy rodzinom poprzez poradnictwo specjalistyczne (zatrudnienie pedagoga i terapeutów); - działania w ramach zespołów interdyscyplinarnych; - utworzenie ośrodka wsparcia pomocy rodzinie.	MGOPS, CARITAS, ZGK, PUP, Gmina Czaplinek PCPR, Policja, szkoły, sądy, kuratorzy sądowi, Straż Miejska, poradnia psychologiczno- pedagogiczna, Interdyscyplinarny zespół przeciwdziałania przemocy.

	3. Wydzielenie z zasobów mieszkaniowych gminy mieszkania chronionego dla ofiar przemocy rodzinie i mieszkania interwencyjnego. 4. Działania sprzyjające rozwojowi organizacji pozarządowych na terenie gminy: - rozwój bazy lokalowej na działalność organizacji pozarządowych; - zwiększenie środków finansowych na funkcjonowanie organizacji pozarządowych; - poszukiwanie lokalnych liderów i animatorów społecznych; - podniesienie wiedzy i rozwój umiejętności zawodowych lokalnych liderów i animatorów społeczności lokalnej.	
--	---	--

II Obszar strategiczny:

Przeciwdziałanie zjawisku bezrobocia i wykluczenia społecznego

Cele operacyjne	Zadania	Realizatorzy
Aktywizacja osób bezrobotnych	1. Systematyczna współpraca z PUP w zakresie porad i informacji o rynku pracy. 2. Udzielanie wsparcia finansowego osobom dotkniętym bezrobociem. 3. Praca socjalna. - aktywizowanie do poszukiwania pracy poprzez zawarcie kontraktu socjalnego; - wskazywanie możliwości i źródeł dodatkowych środków finansowych; 4. Współpraca samorządu z instytucjami i przedsiębiorcami oraz wspieranie działań w zakresie tworzenia miejsc pracy. 5. Podnoszenie kwalifikacji i umiejętności osób bezrobotnych - uczestnictwo w projektach POKL; - motywowanie do podejmowania nauki, uczestnictwa w kursach stażach i przekwalifikowania się.	MGOPS, PUP, Gmina Czaplinek, przedsiębiorcy,

III Obszar strategiczny:

Aktywizacja osób niepełnosprawnych i środowiska seniorów

Cele operacyjne	Zadania	Realizatorzy
1. Tworzenie warunków do aktywności społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych	1. Tworzenie i wyposażenie nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych. 2. Likwidacja barier architektonicznych i technicznych. 3. Poradnictwo dla osób niepełnosprawnych w zakresie dostępności usług rehabilitacyjnych. 4. Podnoszenie kwalifikacji i umiejętności osób niepełnospraw. - uczestnictwo w projektach Program Operacyjny Kapitał Ludzki, - uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej; 5. Wspieranie rodzin, w których występuje problem niepełnosprawności: - pomoc finansowa; - usługi opiekuńcze; - wsparcie psychologiczne; - pomoc socjalna.	MGOPS, PUP, Gmina Czaplinek, PCPR, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, wolontariusze, szkółka zdrowia,
Przeciwdziałanie izolacji społecznej osób starszych	1. Monitorowanie zjawisk wykluczenia i marginalizacji osób starszych. 2. Wspieranie inicjatyw osób starszych, integracja osób starszych: - inicjowanie wspólnych spotkań i wyjazdów o charakterze kulturalnym, - rozwój wolontariatu; 3. Realizacja programów profilaktycznych.	
Budowanie systemu wsparcia dla osób wymagających opieki	1. Rozszerzenie zakresu usług opiekuńczych. 2. Praca socjalna i wsparcie finansowe. 3. Zapewnienie całodobowej opieki poprzez umieszczanie w domach pomocy, w zakładach opiekuńczo-leczniczych w zakładach rehabilitacyjnych; 4. Inicjowanie kontaktów rodzinnych, podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodziny w sprawowanie opieki.	

IV Obszar strategiczny:

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień

Cele operacyjne	Zadania	Realizatorzy
Zapobieganie i minimalizowanie skutków problemów alkoholowych i narkomanii	1. Praca socjalna - motywowanie osób zagrożonych problemem alkoholizmu i narkomanii do podjęcia leczenia; - zgłaszanie osób nadużywających alkohol na leczenie odwykowe; - motywowanie osób z problemem alkoholowym do udziału w grupach wsparcia; - edukacja dotycząca problematyki uzależnień; - uczestniczenie w kampaniach propagujących trzeźwy styl życia.	MGOPS, Gmina Czaplinek, organizacje pozarządowe, pedagodzy szkolni, Policja, kościół, sądy, kuratorzy sądowi,
Wspomaganie działalności profilaktycznej instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych	1. Organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży. 2. Wspieranie działalności środowisk abstynenckich. 3. Finansowanie programów terapeutycznych. 4. Wspieranie działalności świetlicy środowiskowej. 5. Organizowanie szkoleń dla realizatorów programów profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy.	CzOKSiR, GKPiRPA, Interdyscyplinarny zespół ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
Pomoc psychospołeczna i prawna dla rodzin z problemem uzależnień i przemocy domowej	1. Wsparcie specjalistyczne: psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne i prawne. 2. Zapewnienie schronienia ofiarom przemocy domowej. 3. Pomoc finansowa i rzeczowa.	
Monitorowanie sieci punktów sprzedaży alkoholu	1. Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych.	

V Obszar strategiczny:

Bezpieczeństwo Publiczne

Cele operacyjne	Zadania	Realizatorzy
Zmniejszenie	1. Ograniczenie liczby przestępstw w kategoriach	Policja,

poziomu przestępczości kryminalnej, podniesienie poczucia bezpieczeństwa obywateli oraz profesjonalizmu działań Policji, Straży Miejskiej, Straży Pożarnej	najbardziej uciążliwych dla społeczeństwa, tj.: • kradzież rzeczy cudzej; • bójka i pobicie; • kradzież z włamaniem; • uszkodzenie rzeczy; • przestępstwa drogowe; • przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu. 2. Ochrona społeczności lokalnej przed agresywnymi zachowaniami grup młodzieży w miejscach publicznych. 3. Poprawa efektywności pracy służb patrolowych i kryminalnych. 4. Poprawa jakości pracy dzielnicowych i strażników miejskich. 5. Efektywne wykrywanie i zwalczanie przestępczości korupcyjnej i gospodarczej. 6. Ograniczenie przestępczości narkotykowej w rejonach szkół, dyskotek i innych miejsc gromadzenia się dzieci i młodzieży. 7. Ograniczenie przestępczości i demoralizacji nieletnich. 8. Ograniczenie nagminności spożywania alkoholu w miejscach publicznych. 9. Poprawa jakości współdziałania z samorządami lokalnymi, sądami, prokuraturą i innymi podmiotami właściwymi w sprawach bezpieczeństwa. 10. Podjęcie działań zmierzających do rozbudowy sieci monitoringu. 1. Poprawa jakości dróg. 2. Weryfikacja istniejącego oznakowania pionowego i poziomego ulic oraz typowanie miejsc do właściwego oznakowania. 3. Budowa ścieżek rowerowych. 4. Zmniejszenie zagrożeń w ruchu drogowym poprzez likwidację miejsc niebezpiecznych na drogach. 5. Monitorowanie bezpieczeństwa na drogach poprzez zakup kolejnego fotoradaru. 6. Wprowadzenie systemu ostrzegania i alarmowania pogodowego dla żeglarzy.	Straż Miejska, Gmina Czaplinek, pedagogzy szkoły, GKPiRPA, organizacje pozarządowe, służba zdrowia, WOPR.
Podniesienie bezpieczeństwa na drogach i akwenach wodnych		

**Rozwój ochrony
przeciwpożarowej
na terenie gminy**

7. Zwiększenie ilości służb patrolowych na akwenach wodnych:

- zakup łodzi patrolowej.

8. Wdrożenie systemu programu nauki pływania dzieci i młodzieży.

9. Podniesienie wiedzy i kwalifikacji młodzieży w udzielaniu pierwszej pomocy.

1. Skuteczne przeciwdziałanie i zapobieganie zagrożeniom pożarowym;

- wdrożenie programów edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom pożarowym;
- rozwój systemu szkoleń specjalistycznych dla członków OSP (szkolenia z ratownictwa wodnego, pomocy przedmedycznej, technicznego);
- prowadzenie czynności kontrolno-rozpoznawczych pod kątem zwiększenia skuteczności rozpoznania, analizowania i oceny zagrożeń pożarowych i ochrony walorów przyrodniczych, m.in.:
 - kontrole instalacji kominowych;
 - utylizacja pokryć dachowych zawierających azbest;
 - ochrona wód gruntowych poprzez likwidację nielegalnych zanieczyszczeń;
 - ujawnianie i likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci.

2. Modernizacja bazy lokalowej i sprzętowej dla potrzeb OSP Czaplinek :

- adaptacja istniejących obiektów straży (Centrum Ratownictwa Gminnego)
- standaryzacja i ekonomizacja zasobów sprzętowych (zakup podnośnika kosowego, zakup wyspecjalizowanego pojazdu ratowniczo-gaśniczego).

3. Prowadzenie skutecznego systemu polityki informacyjnej działania na rzecz utrzymania wysokiego poziomu zaufania społecznego.

2. Zasoby finansowe do realizacji strategii

Pełne wdrażanie projektu Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2011–2018 będzie możliwe po stworzeniu odpowiedniego zaplecza lokalowego oraz sprawnego systemu finansowania.

Podstawowymi źródłami finansowania zadań strategii będą:

- środki własne budżetu gminy – na realizację zadań własnych gminy,
- środki budżetu państwa przekazane gminie w formie dotacji na realizację zadań własnych i zleconych,
- środki pochodzące z programów pomocowych Unii Europejskiej,
- środki Narodowego Funduszu Zdrowia.

W dobie przemian gospodarczych następuje także przebudowa społeczeństwa. Zmieniają się tym samym potrzeby pomocy społecznej. Ustawa o pomocy społecznej z 12 marca 2004 roku znacznie przełożyła ciężar finansowania zadań pomocy społecznej na gminy – ustanawiając szereg zadań które dotychczas były finansowane przez budżet państwa jako zadania zlecone, stały się w zapisach ustawy zadaniami własnymi. Ponadto realizacja nowych zadań pomocy społecznej wymaga zatrudnienia przez ośrodki bardziej specjalistycznej, fachowej kadry pracującej z rodziną.

Dotychczas często spotykanym zjawiskiem było przyznawanie głównie środków finansowych w formie różnych zasiłków, jednakże ta forma pomocy nie spełnia założonych oczekiwań toteż będzie musiała zejść na dalszy plan na rzecz pracy socjalnej.

Konkretnie przyznanie środków finansowych na realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych będzie odbywać się poprzez uchwalenie przez Radę Miejską w Czaplinku budżetu gminy na dany rok budżetowy oraz gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Zakończenie i wnioski.

Jednym z założeń do opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych było wskazanie najważniejszych problemów społecznych w gminie oraz określenie kierunków działań zmierzających do łagodzenia skutków dominujących problemów.

Diagnoza pozwoliła uściślić i uszczegółowić problematykę oraz określić kluczowe obszary wymagające podjęcia działań interwencyjnych.

Strategia tworzy ramy i wytyczne funkcjonowania pomocy społecznej na lata 2011–2018, określa zadania priorytetowe w zakresie zaspokajania potrzeb społecznych w mieście, wskazuje kierunki działania dla lokalnej polityki społecznej. Przyjęte cele stanowią podstawę, wokół której winna koncentrować się cała działalność jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, instytucji i organizacji pozarządowych działających w sferze pomocy społecznej.

Strategia wskazuje działania i rozwiązania, które winny być podejmowane przez jednostki samorządu terytorialnego oraz organy państwowe, samorządowe oraz organizacje pozarządowe bądź małe wspólnoty lokalne.

Lagodzenie lub minimalizowanie zdiagnozowanych negatywnych zjawisk społecznych oraz każdego z rozpoznanych problemów, a przede wszystkim realizacja każdego z wyznaczonych celów winno opierać się na konkretnych krótkoterminowych programach i projektach. Działania winny być ukierunkowane na rozwiązywanie problemów grup szczególnego ryzyka, najbardziej podatnych na wzrost ubóstwa i wykluczenia społecznego, wymagających rozwiązań oraz interwencji socjalnych.

Konsekwencją wdrożenia niniejszej strategii będzie opracowanie i realizacja przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej oraz odpowiednie komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego programów adresowanych do określonych beneficjentów. Programy, ich skutki, jak również oddziaływanie na beneficjentów oraz efektywność każdego z programów poddawane będą okresowej ocenie.

Diagnoza problemów społecznych wskazała na „palące” problemy w sferze ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności, bezdomności, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych; wskazała na konieczność rozbudowy sieci placówek pomocowych – ośrodków wsparcia, klubów, mieszkań chronionych i terapeutycznych. Ponadto wyobcowanie ze społeczeństwa osób starszych, psychicznie chorych i niepełnosprawnych powoduje konieczność budowy lub rozbudowy struktur wyspecjalizowanych instytucji, które będą w stanie zapewnić takim osobom fachową pomoc. Tworzenie, uruchamianie i prowadzenie takich placówek możliwe jest przy partnerskim współdziałaniu samorządu, jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz organizacji pozarządowych. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu to również działania zapobiegające, wyrównawcze i kompensujące „gorsze” wyposażenie życiowe osób narażonych na izolację, to również działania uświadamiające i mobilizujące środowiska i instytucje do aktywności na rzecz zwalczania ubóstwa i marginalizacji społecznej.

Zadania i planowane działania ujęte w niniejszej strategii mogą być częściowo zrealizowane przy udziale środków finansowych pochodzących z budżetu gminy, powiatu oraz budżetu państwa.

Aby jednak zintensyfikować działania, rozszerzyć ich zakres oraz podjąć realizację konkretnych krótkoterminowych programów będących odpowiedzią na problemy społeczne mieszkańców należy poszukiwać innych źródeł finansowania. Zakłada się, że zostaną podjęte działania mające na celu pozyskanie środków z Europejskiego Funduszu Społecznego, który to fundusz umożliwi realizację zadań w zakresie integracji zawodowej i społecznej bezrobotnych i zagrożonych bezrobociem, osób niepełnosprawnych, osób korzystających długotrwale ze świadczeń pomocy społecznej (min. uzależnionych, bezdomnych, rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi).

Strategia jako dokument programowy określający wskazania dla lokalnej polityki, którego założeniem jest przeciwdziałanie izolacji i wykluczeniu społecznemu – doprowadzić ma do: poprawy jakości i efektywności istniejących systemów pomocy oraz tworzenia uzupełniających systemów wsparcia, stworzenia koalicji lokalnej zdolnej do podejmowania procesów samopomocowych. Realizacja

powyższych założeń możliwa jest pod warunkiem zaangażowania osób i instytucji odpowiedzialnych za wykonywanie poszczególnych zadań strategicznych, przejawiającym się aktywnością w tworzeniu programów i pozyskiwaniu środków na ich wdrożenie.

Podstawą skutecznego i efektywnego rozwiązywania problemów społecznych, a więc warunkiem realizacji celu generalnego Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wdrożenie strategii, czyli przyjęcie programu przez Radę Miejską oraz systematyczna analiza osiągniętych efektów.

SPIS TABEL

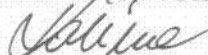
- Tabela nr 1. Liczba ludności Gminy Czaplinek w latach 2007-2011.
- Tabela nr 2. Ludność Gminy Czaplinek w 2010 r.
- Tabela nr 3. Ruch naturalny w Gminie Czaplinek w latach 2007-2010.
- Tabela nr 4. Struktura ludności według grup wiekowych w 2010 r.
- Tabela nr 5. Zagrożenie ubóstwem w Polsce w latach 2000-2010 (według przyjętych w danym roku granic ubóstwa).
- Tabela nr 6. Przyczyny przyznania świadczeń z pomocy społecznej w 2010 r.
- Tabela nr 7. Liczba osób bezrobotnych w Gminie Czaplinek w latach 2003-2011.
- Tabela nr 8. Realizacja projektu „Szansa na przyszłość” w latach 2008-2010.
- Tabela nr 9. Wykonywanie prac społecznie użytecznych na terenie gminy Czaplinek w latach 2008-2010.
- Tabela nr 10. Prace interwencyjne na terenie Gminy Czaplinek w latach 2008-2010.
- Tabela nr 11. Roboty publiczne na terenie Gminy Czaplinek w latach 2008-2010.
- Tabela nr 12. Liczba przyjętych wniosków o objęcie leczeniem odwykowym osoby uzależnionej od alkoholu przez Gminną Komisję Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czaplinku
- Tabela nr 13. Liczba osób uzależnionych z podziałem według płci.
- Tabela nr 14. Liczba osób i rodzin objętych pomocą, w których występuje alkoholizm.
- Tabela nr 15. Liczba dzieci wychowujących się w rodzinie z problemem alkoholowym
- Tabela nr 16. Liczba osób korzystających z porad udzielanych w Punkcie Konsultacyjnym dla osób uzależnionych od alkoholu oraz współuzależnionych członków rodzin
- Tabela nr 17. Liczba osób korzystających z porad udzielanych w Punkcie Konsultacyjnym ds. narkomanii dla osób uzależnionych oraz współuzależnionych członków rodzin.
- Tabela nr 18. Liczba osób i rodzin objętych pomocą w których występuje problem narkomanii.
- Tabela nr 19. Liczba rodzin ubiegających się o świadczenia z powodu niepełnosprawności i długotrwałej choroby.
- Tabela nr 20. Udzielone świadczenia - zasiłek stały.
- Tabela nr 21. Liczba rodzin wielodzietnych korzystających z pomocy (w formie świadczeń materialnych i niematerialnych).
- Tabela nr 22. Liczba rodzin niepełnych korzystających z pomocy (w formie świadczeń materialnych i niematerialnych).
- Tabela nr 23. Wykaz spraw wykonawczych z nadzorem kuratora w sprawach o ograniczenie władzy rodzicielskiej i nadzorów kuratora nad nieletnimi w latach 2008-2010.
- Tabela nr 24. Liczba rodzin zastępczych na terenie Gminy Czaplinek.
- Tabela nr 25. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych z terenu gminy Czaplinek.
- Tabela nr 26. Ilość wychowanków objęta pomocą w związku z usamodzielnieniem się z terenu Gminy Czaplinek
- Tabela nr 27. Liczba dzieci z terenu Gminy Czaplinek przebywająca w placówkach opiekuńczo-wychowaw. z Gminy Czaplinek.
- Tabela nr 28. Osoby umieszczone w Domach Pomocy Społecznej w latach 2008-2010
- Tabela nr 29. Usługi opiekuńcze w latach 2008-2010.
- Tabela nr 30. Ilość przestępstw stwierdzonych.
- Tabela nr 31. Ilość stwierdzonych przestępstw kryminalnych.
- Tabela nr 32. Kategorie przestępstw stwierdzonych.
- Tabela nr 33. Przestępstwa z ustawy o narkomanii.
- Tabela nr 34. Rozboje i wymuszenia rozbójnicze w latach 2006-2010
- Tabela nr 35. Wskaźnik wykrywalności.
- Tabela nr 36. Liczba wypadków drogowych i kolizji w latach 2007- 2010 i ich skutki.
- Tabela nr 37. Ilość wykroczeń stwierdzonych.
- Tabela nr 38. Ilość przeprowadzonych czynności prewencyjnych.
- Tabela nr 39. Zestawienie interwencji w sprawach o wykroczenia przeprowadzonych w przez Staż Miejską.
- Tabela nr 40. Stan wyposażenia jednostek straży pożarnej
- Tabela nr 41. Obiekty budowlane ochrony przeciwpożarowej.
- Tabela nr 42. Uzbrojenie osobiste strażaka.
- Tabela nr 43. Statystyka działań ratowniczo – gaśniczych.
- Tabela nr 44. Finansowanie ochrony przeciwpożarowej z budżetu gminy w zł.
- Tabela nr 45. Liczebność szkół i przedszkoli w latach 2008, 2009, 2010.
- Tabela nr 46. Liczba uczniów/dzieci w Gminie Czaplinek w kolejnych latach
- Tabela nr 47. Liczba osób zatrudnionych w szkołach, w kolejnych latach.
- Tabela nr 48. Subwencja oświatowa i koszty utrzymania szkół gminnych w kolejnych latach.
- Tabela nr 49. Stypendia szkolne.
- Tabela nr 50. Źródła finansowania zadań pomocy społecznej w roku 2010 (wartość w zł).

- Tabela nr 51. Udzielone świadczenia - zadania własne gmin.
- Tabela nr 52. Realizacja dodatków mieszkaniowych.
- Tabela nr 53. Rodzaje działań wobec dłużników alimentacyjnych.
- Tabela nr 54. Wydatki na poszczególne rodzaje świadczeń rodzinnych w okresie od stycznia do grudnia 2010 r.
- Tabela nr 55. Składki na rzecz świadczeniobiorców.
- Tabela nr 56. Wydatki na fundusz alimentacyjny w okresie od października do grudnia 2010 r.
- Tabela nr 57. Informacja o odzyskanych świadczeniach nienależnie pobranych.
- Tabela nr 58. Informacja o odzyskanych świadczeniach nienależnie pobranych oraz zaliczkach alimentacyjnych i z funduszu alimentacyjnego zwróconych przez dłużników alimentacyjnych.
- Tabela nr 59. Całkowity koszt realizacji świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego i poniesionych kosztów.
- Tabela nr 60. Wysokość środków finansowych wydatkowanych na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii.
- Tabela nr 61. Wysokość środków finansowych wydatkowana na zadania wynikające z GPPiRPA oraz GPPN.
- Tabela nr 62. Zestawienie wysokości środków finansowych wykorzystanych na realizację zadań publicznych z zakresu zadań własnych Gminy Czaplinek w latach 2007-2011.

SPIS WYKRESÓW

- Wykres nr 1. Liczba ludności w Gminie Czaplinek w latach 2007-2011
- Wykres nr 2. Ruch naturalny w Gminie Czaplinek w latach 2007-2010
- Wykres nr 3. Struktura ludności według grup wiekowych w 2010 r.
- Wykres nr 4. Ludność gminy w podziale na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny, poprodukcyjny – procentowo.
- Wykres nr 5. Wskaźnik bezrobocia.
- Wykres nr 6. Stan bezrobocia w powiecie drawskim w latach 2006-2010.
- Wykres nr 7. Liczba przyjętych wniosków dotyczących objęcia leczeniem odwykowym osoby uzależnionej od alkoholu w latach 2008- 2010.
- Wykres nr 8. Liczba osób uzależnionych zgłoszonych do GKPPiRPA z podziałem według płci.
- Wykres nr 9. Liczba dzieci wychowujących się w rodzinie z problemem alkoholowym.
- Wykres nr 10. Liczba osób korzystających z porad udzielanych w Punkcie Konsultacyjnym dla osób uzależnionych od alkoholu oraz współuzależnionych członków rodzin.
- Wykres nr 11. Liczba osób korzystających z porad udzielanych w Punkcie Konsultacyjnym ds. narkomanii dla osób uzależnionych oraz współuzależnionych członków rodzin.
- Wykres nr 12. Pomoc przyznana rodzinie z powodu występującej przemocy.
- Wykres nr 13. Pomoc społeczna udzielona z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w odniesieniu do klientów zgłaszających się do MGOPS w latach 2008-2010.
- Wykres nr 14. Ilość przestępstw stwierdzonych.
- Wykres nr 15. Ilość przestępstw gospodarczych.
- Wykres nr 16. Przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu.
- Wykres nr 17. Wydatki na poszczególne rodzaje świadczeń rodzinnych w 2010 r.
- Wykres nr 18. Wydatki na świadczenia rodzinne, zaliczkę alimentacyjną i fundusz alimentacyjny w latach 2004-2010.
- Wykres nr 19. Wysokość środków przeznaczonych na zlecenie zadań organizacjom pozarządowym w latach 2007-2011.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Bogdan Kalina